

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 9 Νοεμβρίου 2006 (13.11)
(OR. en)**

15010/06

LIMITE

**FRONT 224
COMIX 937**

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας : Για το Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής

Ημερομηνία Παραλαβής : 7 Νοεμβρίου 2006

Αποδέκτης : κ. Javier SOLANA, Γενικός Γραμματέας / Υπατος Εκπρόσωπος

Θέμα: **Σύσταση της Επιτροπής της 06/XI/2006 για την καθιέρωση κοινού
«Πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες (Εγχειρίδιο
Σένγκεν)», προς χρήση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών
κατά τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων**

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο της Επιτροπής - E (2006) 5186 τελικό.

σνημμ. : E (2006) 5186 τελικό

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 06/ΧΙ/2006
Ε (2006) 5186 τελικό

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 06/ΧΙ/2006

για την καθιέρωση κοινού «Πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες (Εγχειρίδιο Σένγκεν)», προς χρήση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κατά τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 06/XI/2006

για την καθιέρωση κοινού «Πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες (Εγχειρίδιο Σένγκεν)», προς χρήση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κατά τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 211,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15^{ης} Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)¹ καθορίζονται κοινοτικοί κανόνες για τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων, οι οποίοι καλύπτουν τόσο τους ελέγχους στα σύνορα όσο και την επιτήρηση.
- (2) Είναι απαραίτητο να διασφαλισθεί ότι οι κοινοτικοί κανόνες σχετικά με τους συνοριακούς ελέγχους εφαρμόζονται κατά ομοιόμορφο τρόπο από το σύνολο των εθνικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με καθήκοντα σχετικά με τον έλεγχο των συνόρων. Για τον σκοπό αυτό, είναι αναγκαία η καθιέρωση «Πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες (Εγχειρίδιο Σένγκεν)», που θα περιλαμβάνει κοινές κατευθυντήριες γραμμές, βέλτιστες πρακτικές και συστάσεις για τον έλεγχο των συνόρων.
- (3) Προκειμένου να διασφαλισθεί η βέλτιστη χρήση του πρακτικού εγχειριδίου από το σύνολο των συναφών αρχών των κρατών μελών, η Επιτροπή θα το καταστήσει διαθέσιμο υπό ηλεκτρονική μορφή στα κράτη μέλη, μαζί με τα τυχόν ενημερωτικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα και τα οποία απαιτούνται για την εκτέλεση από τους συνοριοφύλακες των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί (π.χ. κατάλογοι μεθοριακών σημείων διέλευσης, υποδείγματα ταξιδιωτικών εγγράφων, κ.λπ.).
- (4) Η Επιτροπή θα μεριμνά για την τακτική επικαιροποίηση του πρακτικού εγχειριδίου και των τυχόν άλλων ενημερωτικών στοιχείων που απαιτούνται για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων των συνοριοφυλάκων.

¹ [Κανονισμός αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα \(κώδικας συνόρων του Σένγκεν\), ΕΕ L 105, 13.4.2006, σ. 1.](#)

- (5) Με στόχο την ενίσχυση της ομοιόμορφης εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων για τον έλεγχο των συνόρων, τα κράτη μέλη είναι σκόπιμο να δώσουν εντολή στις εθνικές τους αρχές που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων να χρησιμοποιούν το συνημμένο πρακτικό εγχειρίδιο ως το βασικό βοήθημα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί για τον έλεγχο των συνόρων.
- (6) Τα κράτη μέλη παροτρύνονται επίσης να χρησιμοποιούν το πρακτικό εγχειρίδιο για την επαγγελματική κατάρτιση του προσωπικού που πρόκειται να αναλάβει καθήκοντα σχετικά με τον έλεγχο των συνόρων.

ΣΥΝΙΣΤΑ:

1. Προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική και εναρμονισμένη εφαρμογή των κοινών κανόνων για τον έλεγχο των συνόρων, όπως αυτοί καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006, τα κράτη μέλη καλούνται:

- να διαβιβάσουν το συνημμένο «Πρακτικό εγχειρίδιο για τους συνοριοφύλακες» (στο εξής: «το πρακτικό εγχειρίδιο») στις εθνικές τους αρχές που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων·
- να δώσουν εντολή στις εν λόγω αρχές να χρησιμοποιούν το πρακτικό εγχειρίδιο ως το βασικό βοήθημα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί για τον έλεγχο των συνόρων.

2. Τα κράτη μέλη είναι επίσης σκόπιμο να χρησιμοποιούν το πρακτικό εγχειρίδιο για την επαγγελματική κατάρτιση του συνόλου του προσωπικού που πρόκειται να αναλάβει καθήκοντα σχετικά με τον έλεγχο των συνόρων.

Βρυξέλλες, 06/XI/2006.

*Για την Επιτροπή
Franco FRATTINI
Αντιπρόεδρος της Επιτροπής*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Πρακτικό εγχειρίδιο για τους συνοριοφύλακες
(Εγχειρίδιο Σένγκεν)**

<u>ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ - ΟΡΙΣΜΟΙ</u>	8
<u>ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ – ΣΥΝΟΡΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ</u>	13
<u>ΤΜΗΜΑ Ι: Διαδικασίες για τους συνοριακούς ελέγχους</u>	13
<u>1. Έλεγχοι στα μεθοριακά σημεία διέλευσης</u>	13
<u>2. Αναζητήσεις στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν</u>	22
<u>3. Ειδικοί κανόνες για τους ελέγχους επί συγκεκριμένων κατηγοριών προσώπων</u> 24	
<u>3.1 Πρόσωπα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας</u> 24	
<u>3.2 Αργηγοί κρατών</u>	26
<u>3.3 Κυβερνήτες αεροσκαφών</u>	27
<u>3.4 Ναυτικοί</u>	27
<u>3.5 Κάτοχοι διπλωματικών, επίσημων ή υπηρεσιακών διαβατηρίων και μέλη διεθνών οργανισμών</u>	29
<u>3.6 Κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών οι οποίοι απολαύουν καθεστώτος τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας</u>	31
<u>3.7 Ανήλικοι</u>	32
<u>3.8 Μαθητές σχολείων από τρίτες χώρες οι οποίοι κατοικούν σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα για την οποία δεν ισχύει υποχρέωση θεώρησης</u>	32
<u>3.9 Διασυνοριακοί εργαζόμενοι</u>	34
<u>3.10 Τουρίστες «καθεστώτος εγκεκριμένου προορισμού» (ΚΕΠ)</u>	34
<u>4. Σφράγιση των ταξιδιωτικών εγγράφων</u>	35
<u>5. Χαλάρωση των ελέγχων</u>	40
<u>6. Άρνηση εισόδου</u>	41
<u>7. Χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης τέτοιων θεωρήσεων σε διερχόμενους ναυτικούς</u>	50
<u>8. Ακύρωση, ανάκληση και συντόμευση της διάρκειας ισχύος των ενιαίων θεωρήσεων Σένγκεν</u>	57
<u>9. Ειδικά καθεστώτα διέλευσης</u>	59
<u>9.1 «Έγγραφο διευκόλυνσης της διέλευσης» (FTD) και «Έγγραφο διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης» (FRTD)</u>	59
<u>9.2. Διέλευση από την επικράτεια κρατών μελών που δεν εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν</u>	60
<u>10. Πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση για άσυλο/διεθνή προστασία</u>	61

<u>11.</u>	<u>Καταχώρηση πληροφοριών στα σύνορα</u>	63
<u>12.</u>	<u>Συνεργασία με άλλες υπηρεσίες</u>	64
	<u>ΤΜΗΜΑ II: Χερσαία σύνορα</u>	64
<u>1.</u>	<u>Έλεγχος της οδικής κυκλοφορίας</u>	64
<u>2.</u>	<u>Έλεγχος της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας</u>	68
<u>3.</u>	<u>Τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία</u>	70
	<u>ΤΜΗΜΑ III : Εναέρια σύνορα</u>	72
<u>1.</u>	<u>Έλεγχοι σε αερολιμένες</u>	72
<u>2.</u>	<u>Έλεγχοι σε δευτερεύοντα αεροδρόμια</u>	76
<u>3.</u>	<u>Έλεγχος επί προσώπων που πραγματοποιούν ιδιωτική πτήση</u>	77
	<u>ΤΜΗΜΑ IV: Θαλάσσια σύνορα</u>	77
<u>1.</u>	<u>Γενικές διαδικασίες ελέγχου της θαλάσσιας κυκλοφορίας</u>	77
<u>2.</u>	<u>Έλεγχοι σε κρουαζιερόπλοια</u>	79
<u>3.</u>	<u>Έλεγχοι σε σκάφη αναψυχής</u>	83
<u>4.</u>	<u>Έλεγχοι με αντικείμενο την παράκτια αλιεία</u>	84
<u>5.</u>	<u>Έλεγχοι επί δρομολογίων οχηματαγωγών</u>	85
	<u>ΤΜΗΜΑ V: Έλεγχοι επί της ναυσιπλοΐας στα εσωτερικά ύδατα</u>	86
<u>1.</u>	<u>Ναυσιπλοΐα στα εσωτερικά ύδατα</u>	86
	<u>ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ</u>	87
<u>1.</u>	<u>Σκοπός της επιτήρησης</u>	87
<u>2.</u>	<u>Μέθοδοι επιτήρησης</u>	87
<u>2.3</u>	<u>Οι κύριοι σκοποί τους οποίους εξυπηρετούν οι περιπολίες είναι:</u>	88
	<u>ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΑΦΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ</u>	90

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σκοπός του παρόντος πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες είναι να θεσπισθούν κατευθυντήριες γραμμές, βέλτιστες πρακτικές και συστάσεις σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων των συνοριοφυλάκων στα κράτη Σένγκεν. Το εγχειρίδιο προορίζεται επίσης να χρησιμεύσει ως οδηγός χρήσεως για τους συνοριοφύλακες αναφορικά με τα μέτρα και τις αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων.

Το περιεχόμενο του παρόντος εγχειριδίου αναφέρεται κατά βάση στους ελέγχους επί προσώπων που διενεργούνται στα σύνορα και στηρίζεται στα κοινοτικά κείμενα στα οποία καθορίζονται οι ρυθμίσεις για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων (ιδίως δε στον "κώδικα συνόρων του Σένγκεν"), στην έκδοση θεωρήσεων διαβατηρίου, στο κοινοτικό δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και στις αιτήσεις χορήγησης ασύλου. Στο Μέρος IV παρατίθεται κατάλογος των πράξεων με τις οποίες ρυθμίζονται οι τομείς που καλύπτονται από το παρόν εγχειρίδιο.

Οσάκις γίνεται στο παρόν εγχειρίδιο αναφορά σε άλλα είδη ελέγχων που επιτρέπεται ή είναι σκόπιμο να διενεργούνται στα σύνορα (παραδείγματος χάρη, τελωνειακοί, φυτουγειονομικοί ή υγειονομικοί έλεγχοι), για τα εν λόγω είδη ελέγχων είναι εφαρμοστέα η συναφής κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Εν πάση περιπτώσει, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν οπωσδήποτε τη στενή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων αρχών που διενεργούν ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, καθώς και με τις αρχές που διενεργούν ελέγχους στο εσωτερικό της επικράτειάς τους.

Το παρόν εγχειρίδιο δεν αποβλέπει στη θέσπιση νομικώς δεσμευτικών υποχρεώσεων των κρατών μελών, ούτε στην καθιέρωση νέων δικαιωμάτων ή καθηκόντων για τους συνοριοφύλακες ή για οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που ενδεχομένως επηρεάζεται από αυτό. Μόνο οι νομικές πράξεις στις οποίες βασίζεται ή παραπέμπει το παρόν εγχειρίδιο παράγουν νομικώς δεσμευτικές συνέπειες και μπορεί να γίνει επίκλησή τους ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ - ΟΡΙΣΜΟΙ

1. **ΚΡΑΤΗ ΣΕΝΓΚΕΝ** (Κράτη τα οποία εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν και έχουν καταργήσει τους συνοριακούς ελέγχους στα εσωτερικά τους σύνορα)²:

1. Αυστρία	9. Ιταλία
2. Βέλγιο	10. Λουξεμβούργο
3. Δανία	11. Κάτω Χώρες
4. Φινλανδία	12. Νορβηγία
5. Γαλλία	13. Πορτογαλία
6. Γερμανία	14. Ισπανία
7. Ελλάδα	15. Σουηδία
8. Ισλανδία	

N.B Η ΕΕ/ΕΚ και η **Ελβετική Συνομοσπονδία** υπέγραψαν συμφωνία στις 26.10.2004, η οποία δεν έχει τεθεί ακόμη σε ισχύ, σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν. Η εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από την Ελβετία αναμένεται να αρχίσει το 2008 το ενωρίτερο, μετά τις κατάλληλες διαδικασίες αξιολόγησης του καθεστώτος Σένγκεν.

2. **ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ:**

1. Αυστρία	11. Ουγγαρία	21. Σλοβακία
2. Βέλγιο	12. Ιρλανδία	22. Σλοβενία
3. Τσεχική Δημοκρατία	13. Ιταλία	23. Ισπανία
4. Κύπρος	14. Λετονία	24. Σουηδία
5. Δανία	15. Λιθουανία	25. Ηνωμένο Βασίλειο
6. Εσθονία	16. Λουξεμβούργο	

² Η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και Τσεχική Δημοκρατία δεν είναι προς το παρόν πλήρη κράτη Σένγκεν, αλλά εφαρμόζουν τους κοινούς κανόνες για τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων.

7. Φινλανδία	17. Μάλτα
8. Γαλλία	18. Κάτω Χώρες
9. Γερμανία	19. Πολωνία
10. Ελλάδα	20. Πορτογαλία

3. **Χώρες ΕΟΧ:** Νορβηγία (NO), Ισλανδία (IS) και Λιχτενστάιν (LI).

4. Με τον όρο «**εσωτερικά σύνορα**» νοούνται:

α) τα κοινά χερσαία σύνορα, συμπεριλαμβανομένων των ποτάμιων και λιμναίων συνόρων, των κρατών Σένγκεν·

β) οι αερολιμένες των κρατών Σένγκεν για τις εσωτερικές πτήσεις·

γ) οι θαλάσσιοι, ποτάμιοι και λιμναίοι λιμένες των κρατών Σένγκεν για τα τακτικά δρομολόγια οχηματαγωγών.

5. Με τον όρο «**εξωτερικά σύνορα**» νοούνται τα χερσαία σύνορα των κρατών Σένγκεν, συμπεριλαμβανομένων των ποταμίων και λιμναίων συνόρων, των θαλασσίων συνόρων, των αερολιμένων και των ποτάμιων, θαλάσσιων και λιμναίων λιμένων τους, εφόσον δεν αποτελούν εσωτερικά σύνορα.

6. Με τον όρο «**πρόσωπα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας**» νοούνται οι υπήκοοι των κρατών μελών της ΕΕ, των χωρών του ΕΟΧ και της Ελβετίας, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς τους, εφόσον τους συνοδεύουν ή πηγαίνουν να τους συναντήσουν.

7. Με τον όρο «**μέλη της οικογένειας υπηκόων χωρών ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας**» νοούνται, ανεξαρτήτως ιθαγένειας:

- ο/η σύζυγος και ο/η σύντροφος με τον οποίον/την οποία ο πολίτης της ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας έχει συνάψει επίσημα δηλωμένη σχέση ελεύθερης συμβίωσης, εφόσον η σχέση έχει συναφθεί με βάση τη νομοθεσία κράτους μέλους και αναγνωρίζεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής ως ισοδύναμη προς γάμο·

- οι απευθείας κατιόντες που δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας και τα συντηρούμενα από τον εκάστοτε πολίτη πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του/της συζύγου ή του/της επίσημα δηλωμένου/ης συντρόφου του·
 - οι συντηρούμενοι από τον εκάστοτε πολίτη απευθείας ανιόντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του/της συζύγου ή του/της επίσημα δηλωμένου/ης συντρόφου.
8. Με τον όρο **«πολίτης της ΕΕ»** νοείται κάθε πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
9. Με τον όρο **«απήκοος τρίτης χώρας»** νοείται κάθε πρόσωπο που δεν απολαύει του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας.
10. Με τον όρο **«συνριοφύλακας»** νοείται κάθε δημόσιος υπάλληλος ο οποίος έχει τοποθετηθεί, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, σε μεθοριακό σημείο διέλευσης ή κατά μήκος των συνόρων ή σε τόπο που βρίσκεται πολύ κοντά στα σύνορα και ο οποίος ασκεί καθήκοντα ελέγχου των συνόρων, σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία.
11. Με τον όρο **«έλεγχος των συνόρων»** νοείται η δραστηριότητα που ασκείται στα σύνορα ως αντίδραση αποκλειστικά και μόνο στην πρόθεση διέλευσης των συνόρων ή στην πράξη της διέλευσης των συνόρων, ανεξαρτήτως οποιασδήποτε άλλης παραμέτρου, και συνίσταται σε συνοριακούς ελέγχους και στην επιτήρηση των συνόρων.
12. Με τον όρο **«συνοριακοί έλεγχοι»** νοούνται οι έλεγχοι που διενεργούνται σε μεθοριακά σημεία διέλευσης με σκοπό να διασφαλισθεί ότι τα οικεία φυσικά πρόσωπα, τα μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούν και τα αντικείμενα που κατέχουν μπορούν νομίμως να εισέλθουν στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν ή να εξέλθουν από αυτήν.
13. Με τον όρο **«επιτήρηση των συνόρων»** νοείται η επιτήρηση της μεθορίου μεταξύ μεθοριακών σημείων διέλευσης καθώς και η επιτήρηση μεθοριακών σημείων διέλευσης εκτός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας τους, ούτως ώστε να αποτρέπεται κάθε απόπειρα παράκαμψης των συνοριακών ελέγχων από φυσικά πρόσωπα.
14. Με τον όρο **«ελάχιστος έλεγχος»** νοείται ο έλεγχος που πρέπει, κατά κανόνα, να διενεργείται επί προσώπων που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας προκειμένου να εξακριβωθούν η ταυτότητα και η ιθαγένειά τους, εφόσον πρόκειται για πολίτες ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας, ή η ταυτότητα και οι οικογενειακοί τους δεσμοί

με πολίτη ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας, εφόσον πρόκειται για μέλη της οικογένειας τέτοιου πολίτη που δεν έχουν τα ίδια την ιθαγένεια ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας. Ο εν λόγω έλεγχος έγκειται σε γρήγορο και απλό έλεγχο του ταξιδιωτικού εγγράφου προκειμένου να εξακριβωθεί η εγκυρότητά του και να ανιχνευθεί η ύπαρξη τυχόν ενδείξεων πλαστογράφησης ή παραποίησης. Ο ελάχιστος έλεγχος είναι δυνατό να περιλαμβάνει την αναδρομή, στις κατάλληλες βάσεις δεδομένων, σε πληροφορίες σχετικά με έγγραφα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο κλοπής, κατάχρησης, απώλειας ή ακύρωσης.

15. Με τον όρο «**πλήρης έλεγχος**» νοείται ο έλεγχος που πρέπει να διενεργείται επί υπηκόων τρίτων χωρών, κατ' αντιδιαστολή προς τον ελάχιστο έλεγχο που διενεργείται επί προσώπων που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας. Ο πλήρης έλεγχος συνίσταται στην επαλήθευση από μέρους του συνοριοφύλακα ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας εκπληρώνει όλες τις προϋποθέσεις εισόδου στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν (και εξόδου από αυτήν).
16. Με τον όρο «**δευτεροβάθμιοι έλεγχοι**» νοούνται οι περαιτέρω έλεγχοι που είναι πιθανό να διενεργηθούν σε ειδικό χώρο, διαφορετικό από τον τόπο στον οποίον υποβάλλονται σε έλεγχο όλα τα φυσικά πρόσωπα («πρωτοβάθμιος έλεγχος»).
17. Με τον όρο «**αιτών άσυλο**» νοείται κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις που έχει υποβάλει αίτηση χορήγησης ασύλου επί της οποίας δεν έχει εκδοθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση.
18. Με τον όρο «**αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας**» νοείται η αίτηση που έχει υποβάλει υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις προκειμένου να λάβει προστασία από κράτος μέλος, εφόσον προκύπτει ότι η αίτηση αποσκοπεί στην αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα ή στην υπαγωγή σε καθεστώς επικουρικής προστασίας.
19. Με τον όρο «**πρόσφυγας**» νοείται ένας υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκεύματος, ιθαγένειας, πολιτικών φρονημάτων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και αδυνατεί ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ένας άπατρις ο οποίος, ευρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για ίδιους με τους προαναφερθέντες λόγους, αδυνατεί ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει στην εν λόγω χώρα.

20. Με τον όρο «**πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία**» νοείται ένας υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις ο οποίος δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά σε σχέση με τον οποίον υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να πιστεύεται ότι, εάν ο ενδιαφερόμενος επαναπροωθηθεί στη χώρα καταγωγής του ή, εάν πρόκειται για απάτριδα, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 15 της οδηγίας 2004/83/EK του Συμβουλίου και αδυνατεί ή, λόγω του κινδύνου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας.
21. Με τον όρο «**άπατρις**» νοείται ένα πρόσωπο που κανένα κράτος δεν θεωρεί υπήκοό του βάσει της νομοθεσίας του.
22. Με τον όρο «**απειλή για τη δημόσια υγεία**» νοείται κάθε ασθένεια που μπορεί να λάβει διαστάσεις επιδημίας, όπως ορίζεται στον Διεθνή Κανονισμό Υγείας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και άλλες μολυσματικές ασθένειες ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες, εφόσον υπόκεινται σε προστατευτικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν για τους υπηκόους των κρατών μελών. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις απειλές για τη δημόσια υγεία, τμήμα I, σημ. 1.6.
23. Με τον όρο «**θεώρηση**» νοείται η άδεια που εκδίδεται ή η απόφαση που λαμβάνεται από κράτος μέλος, η οποία απαιτείται για την είσοδο με σκοπό την παραμονή στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ή σε περισσότερα κράτη μέλη ή για τη διέλευση από την επικράτεια του συγκεκριμένου κράτους μέλους ή περισσότερων κρατών μελών. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα διάφορα είδη θεωρήσεων, βλ. τμήμα I, παρ. 7.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ – ΣΥΝΟΡΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

ΤΜΗΜΑ Ι: Διαδικασίες για τους συνοριακούς ελέγχους

1. Έλεγχοι στα μεθοριακά σημεία διέλευσης

1.1 Βασικός σκοπός των συνοριακών ελέγχων στα μεθοριακά σημεία διέλευσης είναι να εξακριβωθεί ότι κάθε φυσικό πρόσωπο που διέρχεται από τα σύνορα εκπληρώνει τις προϋποθέσεις εισόδου στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν.

Οι προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών που επιθυμούν να εισέλθουν στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν είναι οι εξής:

- α) η κατοχή εγκύριου ταξιδιωτικού εγγράφου ή εγγράφων που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων·
- β) η κατοχή έγκυρης θεώρησης, οσάκις ισχύει σχετική υποχρέωση. Παρόλα αυτά, αν ένας υπήκοος τρίτης χώρας κατέχει τίτλο παραμονής τον οποίον έχει εκδώσει ένα κράτος Σένγκεν, ο εν λόγω τίτλος παραμονής λογίζεται ως ισοδύναμος με θεώρηση Σένγκεν. Η ισοδυναμία αυτή δεν ισχύει για τους προσωρινούς τίτλους που εκδίδονται μέχρι την εξέταση πρώτης αίτησης για τη χορήγηση τίτλου παραμονής ή αίτησης χορήγησης ασύλου·
- γ) αιτιολόγηση του σκοπού και των προϋποθέσεων παραμονής στο κράτος ή στα κράτη Σένγκεν που επιθυμεί να επισκεφθεί ο ενδιαφερόμενος, περιλαμβανομένης της κατοχής επαρκών μέσων διαβίωσης για όλη τη διάρκεια της σκοπούμενης επίσκεψης και για την επιστροφή στη χώρα καταγωγής του (ή για τη μετάβαση σε τρίτη χώρα στην οποία ο ενδιαφερόμενος είναι βέβαιος ότι θα του επιτραπεί να εισέλθει, παραδείγματος χάρι επειδή η συγκεκριμένη χώρα τού έχει χορηγήσει τίτλο παραμονής) ή της δυνατότητας νόμιμης απόκτησης τέτοιων μέσων·
- δ) ο ενδιαφερόμενος δεν πρέπει να είναι καταχωρημένος με σήμα στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) με σκοπό την άρνηση εισόδου·
- ε) ο ενδιαφερόμενος δεν πρέπει να θεωρείται ικανός να διαταράξει τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε εκ των κρατών Σένγκεν. Τούτο μπορεί να ισχύει ιδίως αν έχει εκδοθεί σήμα σε εθνική

βάση δεδομένων το οποίο συνεπάγεται την άρνηση εισόδου έναντι του συγκεκριμένου φυσικού προσώπου.

Η βασική **προϋπόθεση** που πρέπει να ελέγχεται κατά την **έξοδο** συνίσταται στη διακρίβωση της εγκυρότητας του επίσημου εγγράφου που παρέχει στον κάτοχο τη δυνατότητα να διασχίσει τα σύνορα, καθώς επίσης, οσάκις είναι δυνατό, του γεγονότος ότι ο εκάστοτε υπήκοος τρίτης χώρας δεν συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε εκ των κρατών Σένγκεν.

* *Νομική βάση:*

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 5\)](#)

- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου](#), όπως τροποποιήθηκε με τις εξής πράξεις:

* [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 2414/2001 του Συμβουλίου](#)

* [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 453/2003 του Συμβουλίου](#)

* [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 851/2005 του Συμβουλίου](#)

N. B. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις **δεν ισχύουν για τους πολίτες της ΕΕ και τα άλλα πρόσωπα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας**, τα οποία, κατά γενικό κανόνα, μπορούν να εισέρχονται στην επικράτεια οποιουδήποτε κράτους μέλους με απλή επίδειξη δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. το σημ. 3.1 κατωτέρω.

1.2 Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να διασχίσει τα σύνορα πρέπει να απολαύει των θεμελιωδών δικαιωμάτων που καθορίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο έλεγχος των συνόρων πρέπει ιδίως να διασφαλίζεται σε πλήρη συμμόρφωση με την απαγόρευση κάθε απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης και με την απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης, οι οποίες είναι διατυπωμένες, αντιστοίχως, στα άρθρα 3 και 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στα άρθρα 4 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, οι συνοριοφύλακες οφείλουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να σέβονται πλήρως την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και να μη μεροληπτούν σε βάρος ανθρώπων με βάση το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, το θρήσκευμα, τα φρονήματα, την

τυχόν αναπηρία, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται από τους συνοριοφύλακες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεν πρέπει να είναι δυσανάλογο σε σύγκριση με τους σκοπούς που επιδιώκονται με αυτό.

Κάθε ταξιδιώτης έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται για τον χαρακτήρα του ελέγχου στον οποίον θα υποβληθεί, καθώς και το δικαίωμα σε επαγγελματική, φιλική και ευγενική αντιμετώπιση, σύμφωνα με τις διατάξεις της συναφούς διεθνούς, κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας.

- 1.3 Ο συνοριοφύλακας που διοικεί το εκάστοτε μεθοριακό σημείο διέλευσης πρέπει να φροντίζει για την τοποθέτηση κατάλληλου και επαρκούς σε αριθμό προσωπικού ώστε να διασφαλίζεται ο αποτελεσματικός έλεγχος των συνόρων. Οι συνοριοφύλακες πρέπει ανά πάσα στιγμή να καταβάλλουν προσπάθεια για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ, αφενός, της ανάγκης να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη διέλευση των συνόρων από τα άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου και τα οποία αποτελούν τη μεγάλη πλειονότητα των ταξιδιωτών (π.χ. τουρίστες, επιχειρηματίες, σπουδαστές, κ.λπ.) και, αφετέρου, της ανάγκης διαρκούς επαγρύπνησης προκειμένου να γίνονται αντιληπτά άτομα που εγκυμονούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια, καθώς και οι δυνητικοί παράνομοι μετανάστες.

*** Συμβουλές προς τους συνοριοφύλακες για τη διεξαγωγή συνοριακών ελέγχων:**

- Όταν παίρνετε το ταξιδιωτικό έγγραφο, πάντα να ρίχνετε πρώτα μια ματιά στο πρόσωπο του ταξιδιώτη (προσπαθείστε να θυμάστε όσον το δυνατόν περισσότερο τα αξιοπρόσεκτα χαρακτηριστικά του προσώπου του ταξιδιώτη).
- Συγκρίνατε τα χαρακτηριστικά του ταξιδιώτη με τη φωτογραφία και την περιγραφή που υπάρχουν στο ταξιδιωτικό έγγραφο και επίσης κάντε μια αντιπαραβολή τους με τη θεώρηση, αν αυτή είναι υποχρεωτική (με τον τρόπο αυτό καθίσταται ευκολότερος ο αποκλεισμός ατόμων που εμφανίζονται με ψευδή ταυτότητα).
- Ελέγξατε το ταξιδιωτικό έγγραφο από την αρχή μέχρι το τέλος προκειμένου να βεβαιωθείτε ότι δεν είναι παραποιημένο ή πλαστογραφημένο (πρέπει να ελέγχεται η αρίθμηση, η εκτύπωση και το δέσιμο των σελίδων, η επίθεση

σφραγίδων, η παράθεση των στοιχείων άλλων προσώπων· κάθε διόρθωση που έχει επέλθει στο έγγραφο, ιδίως στη σελίδα με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει να αιτιολογείται από τον ταξιδιώτη).

- Ελέγξτε τα δεδομένα που υπάρχουν στο σύστημα αρχείων. Ταυτόχρονα, να κρατάτε συνεχώς λεκτική επαφή με τον ταξιδιώτη και να παρατηρείτε τη συμπεριφορά και τις αντιδράσεις του (π.χ. νευρικότητα, επιθετική στάση, υπερβολική προθυμία για συνεργασία).
- Προτού επιθέσετε τη συνοριακή σφραγίδα, βεβαιωθείτε ότι ο ταξιδιώτης δεν υπερέβη την επιτρεπόμενη περίοδο παραμονής κατά την τελευταία παραμονή του στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν (ήτοι 3 μήνες κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου).
- Μην ανακρίνετε τον ταξιδιώτη σαν να ήταν πιθανός εγκληματίας ή παράνομος μετανάστης. Όλες οι ερωτήσεις που του θέτετε πρέπει να είναι καλοζυγισμένες και διατυπωμένες με φιλικό τρόπο.
- Οι ερωτήσεις που απευθύνει ο ταξιδιώτης δεν πρέπει να θεωρούνται φορτικές και πρέπει να απαντώνται με κατατοπιστικό και ευγενικό τρόπο.

1.4 Οι πάντες πρέπει να υποβάλλονται σε **ελάχιστο έλεγχο** κατά την είσοδο και έξοδο· ο έλεγχος αυτός συνίσταται στην εξακρίβωση της ταυτότητας του εκάστοτε ατόμου σε αντιπαραβολή με τα έγγραφα που του επιτρέπουν να διασχίσει τα σύνορα. Ο ελάχιστος έλεγχος έγκειται συνήθως σε γρήγορο και απλό έλεγχο του ταξιδιωτικού εγγράφου προκειμένου να εξακριβωθεί η εγκυρότητά του και να ανιχνευθεί η ύπαρξη τυχόν ενδείξεων πλαστογράφησης ή παραποίησης. Ο ελάχιστος έλεγχος είναι δυνατό να περιλαμβάνει επίσης την αναδρομή, στις κατάλληλες βάσεις δεδομένων, σε πληροφορίες σχετικά με έγγραφα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο κλοπής, κατάχρησης, απώλειας ή ακύρωσης.

Ο ελάχιστος έλεγχος πρέπει να αποτελεί τον κανόνα για τα **άτομα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας** (βλ. το σημ. 3.1 κατωτέρω).

1.5 Οι υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει να υποβάλλονται σε **πλήρη έλεγχο**, ο οποίος πρέπει να διενεργείται με τον τρόπο που περιγράφεται κατωτέρω. Εντούτοις, **ειδικοί κανόνες** ισχύουν για τις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- α) αρχηγοί κρατών και μέλη της συνοδείας τους (σημ. 3.2)·
- β) χειριστές αεροσκαφών και άλλα μέλη του πληρώματος (σημ. 3.3)·
- γ) ναυτικοί (σημ. 3.4)·
- δ) Κάτοχοι διπλωματικών, επίσημων ή υπηρεσιακών διαβατηρίων και μέλη διεθνών οργανισμών (σημείο 3.5)·
- ε) κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών οι οποίοι απολαύουν καθεστώτος τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας (σημ. 3.6)·
- στ) ανήλικοι (σημ. 3.7)·
- ζ) μαθητές σχολείων από τρίτες χώρες οι οποίοι κατοικούν σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα για την οποία δεν ισχύει υποχρέωση θεώρησης (σημ. 3.8)·
- η) διασυνοριακοί εργαζόμενοι (σημ. 3.9)·
- θ) τουρίστες από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας («τουρίστες ΚΕΠ») (σημ. 3.10).

Οι έλεγχοι στους οποίους υποβάλλονται οι **απάτριδες** και οι **πρόσφυγες** διενεργούνται με τον ίδιο τρόπο όπως και οι έλεγχοι για τους υπηκόους τρίτων χωρών εν γένει (βλ. τμήμα I, παρ. 10 σχετικά με τους αιτούντες άσυλο).

N.B. Για τους ελέγχους επί υπηκόων τρίτων χωρών που είναι μέλη της οικογενείας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (πρόσωπα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας) βλ. το σημείο 3.1

* *Σύνδεσμος:*

- [Έγγραφα που χορηγούνται από τα κράτη Σένγκεν στους απάτριδες και τους πρόσφυγες](#)
- [Απαλλαγές από την υποχρέωση θεώρησης για τους απάτριδες και τους πρόσφυγες](#)

1.6 Ο **πλήρης έλεγχος κατά την είσοδο** συνίσταται στην εξακρίβωση της εκπλήρωσης όλων των προϋποθέσεων εισόδου, ως εξής:

- εξακρίβωση ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει στην κατοχή του **έγκυρο έγγραφο ή έγγραφα που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων** και των οποίων δεν έχει λήξει η ισχύς, καθώς επίσης ότι αυτά συνοδεύονται, αναλόγως της περιπτώσεως, από την αναγκαία **θεώρηση ή τίτλο παραμονής**·
- διεξοδικός έλεγχος του ταξιδιωτικού εγγράφου προκειμένου να διαπιστωθούν τυχόν ενδείξεις πλαστογράφησης ή παραποίησης. Στις κατάλληλες περιπτώσεις, η εξέταση των ταξιδιωτικών εγγράφων, των θεωρήσεων και των τίτλων παραμονής πρέπει να

διενεργείται μέσω της σύγκρισής τους με υποδείγματα εγγράφων εν ισχύ τα οποία επιτρέπουν στον κάτοχο να διαβεί τα σύνορα και με υποδείγματα αυτοκόλλητων θεωρήσεων, καθώς επίσης με τη χρήση εξοπλισμού όπως είναι οι υπεριώδεις λαμπτήρες, οι μεγενθυτικοί φακοί, οι λαμπτήρες ανάκτησης, τα μικροσκόπια και τα «κιβώτια εγγράφων» καθώς επίσης, εάν παρίσταται ανάγκη, περισσότερο εξελιγμένου εξοπλισμού (π.χ. φάσματος βίντεο).

- εξέταση των σφραγίδων εισόδου και εξόδου που υπάρχουν στο ταξιδιωτικό έγγραφο του εκάστοτε υπηκόου τρίτης χώρας, προκειμένου να ελεγχθεί, με σύγκριση των ημερομηνιών εισόδου και εξόδου, κατά πόσον ο κάτοχος δεν έχει ήδη υπερβεί την επιτρεπόμενη μέγιστη περίοδο παραμονής στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν, που είναι τρεις μήνες κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου. Το χρονικό διάστημα των τριών μηνών πρέπει να υπολογίζεται από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου.
- εξακρίβωση των σημείων αναχώρησης και προορισμού του εκάστοτε υπηκόου τρίτης χώρας και του σκοπού της επιδιωκόμενης παραμονής· επίσης, οσάκις είναι αναγκαίο, έλεγχος των αντίστοιχων [δικαιολογητικών](#).
- εξακρίβωση του ότι ο εκάστοτε υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης για τη διάρκεια και τον σκοπό της επιδιωκόμενης παραμονής, για την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής ή τη μετάβασή του σε τρίτη χώρα ή του ότι είναι σε θέση να αποκτήσει τα μέσα αυτά με νόμιμο τρόπο. Για την εκτίμηση των μέσων διαβίωσης, λαμβάνονται υπόψη τα [ποσά αναφοράς](#) που έχει καθορίσει το εκάστοτε κράτος Σένγκεν.
- Ο έλεγχος της ύπαρξης επαρκών μέσων διαβίωσης επιτρέπεται να στηριχθεί στα μετρητά, τις ταξιδιωτικές επιταγές και τις πιστωτικές κάρτες που έχει στην κατοχή του ο εκάστοτε υπήκοος τρίτης χώρας. Οι δηλώσεις ανάληψης ευθύνης, οσάκις τις προβλέπει η εθνική νομοθεσία, και οι [εγγυητικές επιστολές/πρόσκληση από μέρους του προσώπου που θα παράσχει φιλοξενία](#), όπως αυτές ορίζονται στην εθνική νομοθεσία, σε περίπτωση που ο υπήκοος τρίτης χώρας πρόκειται να φιλοξενηθεί από κάποιο πρόσωπο, μπορούν επίσης να θεωρηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη επαρκών μέσων διαβίωσης.

- Η εγκυρότητα μιας πιστωτικής κάρτας είναι δυνατό να εξακριβωθεί μέσω επικοινωνίας με την εταιρεία που την έχει εκδώσει ή με τη χρήση άλλων εγκαταστάσεων που είναι διαθέσιμες στο μεθοριακό σημείο διέλευσης (π.χ. ανταλλακτήριων συναλλάγματος).
 - Η πρόσκληση από τα πρόσωπα που πρόκειται να παράσχουν φιλοξενία στον ταξιδιώτη μπορεί να ελέγχεται με απευθείας επικοινωνία μαζί τους ή με έλεγχο της καλής πίστης των προσώπων αυτών με τη μεσολάβηση των εθνικών σημείων επαφής του κράτους μέλους στο οποίο έχουν την κατοικία τους οι προσκαλούντες.
- Εξακρίβωση του ότι ο εκάστοτε υπήκοος τρίτης χώρας, το μέσο μεταφοράς που χρησιμοποιεί και τα αντικείμενα που μεταφέρει δεν είναι πιθανό να θέσουν σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε εκ των κρατών Σένγκεν. Η εξακρίβωση αυτή περιλαμβάνει οπωσδήποτε την άμεση αναδρομή σε δεδομένα και σε σήματα για φυσικά πρόσωπα καθώς και, εν ανάγκη, για αντικείμενα που είναι καταχωρημένα στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και στα εθνικά αρχεία δεδομένων, καθώς επίσης τις ενέργειες που πρέπει ενδεχομένως να πραγματοποιηθούν με βάση το καταχωρηθέν σήμα.

*** Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια της «απειλής για τη δημόσια υγεία» ενόψει της άρνησης εισόδου:**

Η υπόψη έννοια καλύπτει «κάθε ασθένεια που μπορεί να λάβει διαστάσεις επιδημίας, όπως ορίζεται στον Διεθνή Κανονισμό Υγείας («ΔΚΥ») του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας («ΠΟΥ») και άλλες μολυσματικές ασθένειες ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες, εφόσον υπόκεινται σε προστατευτικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν για τους υπηκόους των κρατών μελών».

Για τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου, κάθε απειλή για την υγεία των Ευρωπαίων πολιτών, καθώς επίσης οι αποφάσεις για τα ληπτέα ουσιαστικά μέτρα θα αξιολογούνται και θα αποφασίζονται μέσω του κοινοτικού δικτύου το οποίο έχει συγκροτηθεί δυνάμει της απόφασης 2119/98/ΕΚ και του συναφούς Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης και Αντίδρασης (EWRS), καθώς επίσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), η συγκρότηση του οποίου προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 851/2004 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων. Οι αρχές EWRS περιλαμβάνουν τις αρχές δημόσιας υγείας των κρατών μελών και δραστηριοποιούνται σε εθνικό επίπεδο σε συνεργασία με τους εθνικούς εγκεκριμένους

φορείς παρακολούθησης. Το ECDC προβαίνει στην αξιολόγηση του κινδύνου για την εκάστοτε απειλή (www.ecdc.eu.int).

Επομένως, οι αρχές εκάστου κράτους μέλους οι οποίες είναι αρμόδιες για την υλοποίηση υγειονομικών μέτρων πρέπει οπωσδήποτε να συμπράττουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής και της κοινοτικής νομοθεσίας περί προστασίας της δημόσιας υγείας και τις διαδικασίες που θεσπίζει έκαστο κράτος μέλος, στην αξιολόγηση του κινδύνου για τη δημόσια υγεία προκειμένου να επιτραπεί ή να απαγορευθεί η είσοδος ενός φυσικού προσώπου στα σύνορα.

1.7 Ο **πλήρης έλεγχος κατά την έξοδο** συνίσταται στα εξής:

- εξακρίβωση του ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει στην κατοχή του **έγκυρο έγγραφο** που επιτρέπει τη διέλευση των συνόρων·
- έλεγχο του ταξιδιωτικού εγγράφου προκειμένου να διαπιστωθούν τυχόν ενδείξεις πλαστογράφησης ή παραποίησης·
- εφόσον είναι δυνατό, εξακρίβωση του ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν θεωρείται ότι συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε εκ των κρατών Σένγκεν.

Τυχόν **περαιτέρω έλεγχοι κατά την έξοδο** είναι δυνατό να περιλαμβάνουν:

- εξακρίβωση του ότι ο ενδιαφερόμενος διαθέτει έγκυρη **θεώρηση**, αν αυτή είναι υποχρεωτική, εκτός εάν έχει στην κατοχή του έγκυρο **τίτλο παραμονής** εκδοθέντα από τα κράτη Σένγκεν ή άλλο επίσημο έγγραφο που του επιτρέπει να παραμείνει ή να εισέλθει εκ νέου στην επικράτεια τους·
- εξακρίβωση του ότι ο ταξιδιώτης δεν υπερέβη τη μέγιστη επιτρεπόμενη περίοδο παραμονής στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν·
- αναδρομή στα σήματα για φυσικά πρόσωπα και αντικείμενα που περιλαμβάνονται στο SIS και στις αναφορές που υπάρχουν στα εθνικά αρχεία δεδομένων.

1.8 Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν στην κατοχή τους **τίτλο παραμονής** εκδοθέντα από κράτος Σένγκεν δεν πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να καλούνται να αποδείξουν τον σκοπό της επιδιωκόμενης παραμονής ούτε την κατοχή μέσων διαβίωσης. Αντιθέτως, οι υπόλοιποι

έλεγχοι, ιδίως δε η εξέταση των ταξιδιωτικών εγγράφων και των εγγράφων παραμονής και οι αναζητήσεις στο SIS και σε εθνικές βάσεις δεδομένων, είναι υποχρεωτικό να διενεγούνται, όπως εξηγείται στα ανωτέρω σημεία 1.4, 1.5, 1.6 και 1.7.

1.9 Αν του ζητηθεί από το πρόσωπο που υποβάλλεται σε πλήρη έλεγχο, ο συνοριοφύλακας που διενεργεί τον έλεγχο οφείλει να του επιδείξει την υπηρεσιακή του ταυτότητα, είναι υποχρεωμένος να του γνωστοποιήσει τον υπηρεσιακό αριθμό ταυτότητάς του, καθώς επίσης, αν οι περιστάσεις το επιτρέπουν, να του γνωστοποιήσει το ονοματεπώνυμό του. Ο συνοριοφύλακας μπορεί να αρνηθεί να γνωστοποιήσει το ονοματεπώνυμό του αν υπάρχει οποιοσδήποτε λόγος που τον κάνει να πιστεύει ότι ενδέχεται να υποστεί σοβαρή βλάβη εξαιτίας του γεγονότος αυτού (παραδείγματος χάρι, αν δεχθεί απειλή για αντεκδίκηση). Στην τελευταία αυτή περίπτωση, πρέπει να παρέχονται μόνο ο αριθμός της υπηρεσιακής ταυτότητας και η ονομασία και η διεύθυνση της αρχής στην οποία υπηρετεί.

1.10 Για να μην επιβραδύνονται οι διαδικασίες ελέγχου στα κουβούκλια εισόδου/εξόδου όπου διενεργείται ο πρωτοβάθμιος έλεγχος και αν είναι αναγκαία η διενέργεια πρόσθετων εξακριβώσεων, οι πλήρεις έλεγχοι που μνημονεύονται παραπάνω μπορούν να διενεργούνται σε διαφορετικό χώρο εκτός κουβουκλίων («δευτεροβάθμιοι έλεγχοι»).

Εφόσον ζητηθεί από τον εκάστοτε υπήκοο τρίτης χώρας, και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν οι κατάλληλες προς τούτο εγκαταστάσεις, οι εν λόγω πλήρεις έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται σε μη δημόσιο και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο. Στην περίπτωση αυτή, ο υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να ενημερώνεται για τον σκοπό των ελέγχων, καθώς και για τη σχετική διαδικασία. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να γίνεται υπό τη μορφή αφίσας ή ενημερωτικού φυλλαδίου το οποίο επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο. Το ενημερωτικό φυλλάδιο ή η αφίσα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης και στη γλώσσα ή τις γλώσσες των χωρών που συνορεύουν με τα οικεία κράτη μέλη.

** Νομική βάση:*

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρα 6 και 7, παραρτήματα I και IV\)](#)

- Απόφαση 2119/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη δημιουργία δικτύου επιδημιολογικής παρακολούθησης και ελέγχου των μεταδοτικών ασθενειών στην Κοινότητα (ΕΕ L 268, 3.10.1998, σ. 1)

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 851/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ΕΕ L 142, 30.04.2004, σ. 1)

- Κανονισμός αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2004 σχετικά με την καθιέρωση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των κρατών μελών (ΕΕ L 385 της 29.12.2004, σ. 1)

- Διεθνής Κανονισμός Υγείας (ΠΟΥ)

- Απόφαση του Δικαστηρίου της 3^{ης} Οκτωβρίου 2006, υπόθεση C-241/06 Bot κατά Préfet du Val-de-Marne

2. *Αναζητήσεις στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν*

2.1 Το SIS πρέπει να χρησιμοποιείται για την αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με φυσικά πρόσωπα και αντικείμενα, ιδίως δε σχετικά με:

- πρόσωπα που καταζητούνται με σκοπό τη σύλληψη και παράδοση επί τη βάση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή πρόσωπα που καταζητούνται με σκοπό την προσωρινή σύλληψη και έκδοσή τους·
- υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους δεν επιτρέπεται η είσοδος στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν·
- πρόσωπα των οποίων αγνοείται η τύχη ή πρόσωπα που, για τη δική τους προστασία ή την αποτροπή απειλών, πρέπει να τεθούν υπό προσωρινή αστυνομική προστασία·
- πρόσωπα που καταζητούνται σε σχέση με δικαστική διαδικασία·
- πρόσωπα και αντικείμενα που πρέπει να υποβληθούν σε διακριτική παρακολούθηση ή ειδικούς ελέγχους·
- αντικείμενα προς κατάσχεση ή χρήση ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινική διαδικασία.

2.2. Στάση που πρέπει να τηρείται σε περίπτωση που η αναζήτηση στο SIS οδηγήσει σε θετικό αποτέλεσμα:

2.2.1 Τα φυσικά πρόσωπα που καταζητούνται με σκοπό τη σύλληψη πρέπει να παραδίδονται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη λήψη απόφασης σχετικά με την προσωρινή τους κράτηση ενόψει της έκδοσης ή της παράδοσής τους στο αιτούν κράτος μέλος.

- 2.2.2 Οι υπήκοοι τρίτων χωρών στους οποίους δεν επιτρέπεται η είσοδος πρέπει να μεταφέρονται το ταχύτερο δυνατό πίσω στον τόπο από τον οποίο ήλθαν ή στη χώρα καταγωγής τους, εφόσον το επιτρέπουν οι περιστάσεις. Τα εν λόγω πρόσωπα πρέπει να παραμένουν υπό επιτήρηση από τους συνοριοφύλακες μέχρι την αναχώρησή τους από την επικράτεια του εκάστοτε κράτους Σένγκεν.
- 2.2.3 Είναι υποχρεωτικό να λαμβάνεται η συγκατάθεση των ενηλίκων προσώπων πριν από την ενημέρωση του προσώπου που δήλωσε την εξαφάνισή τους.
- 2.2.4 Ειδική προσοχή πρέπει να αποδίδεται στους ανηλίκους και στα πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με απόφαση των κρατικών αρχών (δικαστικών ή διοικητικών) πρέπει να τεθούν υπό προστασία. Προτού αναληφθεί οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια πρέπει προηγουμένως να πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις με τις εν λόγω αρχές.
- 2.2.5 Τα δεδομένα που περιλαμβάνονται με σκοπό τη διακριτική παρακολούθηση πρέπει να επιτρέπουν τη λήψη των ακόλουθων, μεταξύ άλλων, πληροφοριών:
- τόπος, χρόνος και λόγος του ελέγχου·
 - δρομολόγιο και προορισμός του ταξιδιού·
 - πρόσωπα που συνοδεύουν τον ενδιαφερόμενο ή επιβαίνοντες στο όχημα, σκάφος ή αεροσκάφος·
 - το όχημα, σκάφος, αεροσκάφος ή εμπορευματοκιβώτιο που χρησιμοποιείται·
 - τα μεταφερόμενα αντικείμενα·
 - περιστάσεις υπό τις οποίες βρέθηκε το πρόσωπο ή το όχημα, σκάφος, αεροσκάφος ή εμπορευματοκιβώτιο.

Κατά τη συγκέντρωση των εν λόγω πληροφοριών δεν πρέπει να διαταράσσεται ο διακριτικός χαρακτήρας της παρακολούθησης.

*** Βέλτιστη πρακτική – Αίτηση παροχής πληροφοριών σχετικά με σήμα στο SIS:**

Όταν ένα πρόσωπο ζητά πληροφορίες σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων στο SIS και σχετικά με τα δικαιώματα πρόσβασης που του αναγνωρίζονται, ο

συνοριοφύλακας πρέπει να του γνωστοποιεί τα στοιχεία των [αρμόδιων εθνικών αρχών](#), περιλαμβανομένων των αρχών που είναι υπεύθυνες για την προστασία δεδομένων, μέσω των οποίων ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά του.

2.2.6 Στα αντικείμενα προς κατάσχεση ή χρήση ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινική διαδικασία περιλαμβάνονται τα εξής:

- α) μηχανοκίνητα οχήματα κυλινδρισμού μεγαλύτερου των 50 cc, πλοία και αεροσκάφη που έχουν κλαπεί, υπεξαيرهθεί ή απωλεσθεί·
- β) ρυμούλκες βάρους, χωρίς φορτίο, άνω των 750 kg, τροχόσπιτα, βιομηχανικός εξοπλισμός, εξωλέμβιες μηχανές και εμπορευματοκιβώτια που έχουν κλαπεί, υπεξαيرهθεί ή απωλεσθεί·
- γ) πυροβόλα όπλα που έχουν κλαπεί, υπεξαيرهθεί ή απωλεσθεί·
- δ) κενά επίσημα έγγραφα που έχουν κλαπεί, υπεξαيرهθεί ή απωλεσθεί πριν από την έκδοσή τους·
- ε) εκδοθέντα έγγραφα ταυτότητας, όπως διαβατήρια, δελτία ταυτότητας, άδειες οδήγησης, τίτλοι παραμονής και ταξιδιωτικά έγγραφα που έχουν κλαπεί, υπεξαيرهθεί, απωλεσθεί ή ακυρωθεί·
- στ) άδειες κυκλοφορίας οχημάτων και πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας που έχουν κλαπεί, υπεξαيرهθεί, απωλεσθεί ή ακυρωθεί·
- ζ) τραπεζογραμμάτια (προσημειωμένα χαρτονομίσματα)·
- η) χρεώγραφα και μέσα πληρωμής, π.χ. επιταγές, πιστωτικές κάρτες, ομολογίες και μετοχές, που έχουν κλαπεί, υπεξαيرهθεί, απωλεσθεί ή ακυρωθεί.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη στάση που πρέπει να τηρείται σε περίπτωση ανεύρεσης σήματος στο SIS, οι συνοριοφύλακες παραπέμπονται στο εγχειρίδιο SIRENE.

* Νομική βάση:

- [Σύμβαση Σένγκεν \(άρθρα 93-118\)](#)

3. *Ειδικοί κανόνες για τους ελέγχους επί συγκεκριμένων κατηγοριών προσώπων*

3.1 **Πρόσωπα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας**

3.1.1 Βάσει γενικού κανόνα, τα πρόσωπα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας δύνανται να διασχίζουν τα σύνορα ενός κράτους μέλους εφόσον διαθέτουν τα ακόλουθα επίσημα έγγραφα:

- πολίτες της ΕΕ, του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας: δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο·
- μέλη της οικογενείας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας τα οποία έχουν την ιθαγένεια τρίτης χώρας: διαβατήριο. Ακόμη, ενδέχεται να τους ζητηθεί να διαθέτουν θεώρηση εισόδου, αν είναι υπήκοοι τρίτης χώρας για την οποία ισχύει [υποχρέωση θεώρησης](#), εκτός αν διαθέτουν έγκυρο [τίτλο ή κάρτα παραμονής](#) που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος (ή από χώρα του ΕΟΧ ή από την Ελβετική Συνομοσπονδία).

N.B. Με βάση τη συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ, αφενός, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της και, αφετέρου, της **Ελβετικής Συνομοσπονδίας** σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων, η παραπάνω ρύθμιση καλύπτει επίσης τους μισθωτούς εργαζόμενους, ανεξαρτήτως υπηκοότητας, ενός παροχέα υπηρεσιών που είναι ενσωματωμένοι στην αγορά εργασίας της Ελβετίας ή κάποιου κράτους μέλους και που είναι αποσπασμένοι για την παροχή μιας υπηρεσίας στην επικράτεια της Ελβετίας ή κάποιου κράτους μέλους (άρθρο 17 του παραρτήματος I της συμφωνίας).

3.1.2 Παρόλα αυτά, αν ένα πρόσωπο που απολαύει του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας δεν διαθέτει τα αναγκαία ταξιδιωτικά έγγραφα ή, αν είναι υποχρεωτικές, τις αναγκαίες θεωρήσεις, το οικείο κράτος μέλος οφείλει, πριν του αρνηθεί την είσοδο στην επικράτειά του, να του παράσχει κάθε εύλογη δυνατότητα για την απόκτηση των αναγκαίων εγγράφων ή για την αποστολή και παράδοσή τους στον ενδιαφερόμενο εντός εύλογης προθεσμίας ή για την τεκμηρίωση ή απόδειξη με άλλους τρόπους του ισχυρισμού του ότι απολαύει του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας.

3.1.3 Κατά συνέπεια, οι έλεγχοι επί των ατόμων που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας πρέπει κατά κανόνα να περιορίζονται στην εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειας/των συγγενικών τους δεσμών (πρόκειται για τον λεγόμενο

«ελάχιστο έλεγχο», βλ. παραπάνω στο σημείο 1.4). Επομένως, δεν πρέπει να τους απευθύνεται καμία ερώτηση σχετικά με τον σκοπό του ταξιδιού τους, τα ταξιδιωτικά τους σχέδια, βεβαίωση εργασίας, μισθολογικές καταστάσεις, αντίγραφα κίνησης τραπεζικού λογαριασμού, τη στέγασή τους, τα μέσα διαβίωσης που διαθέτουν ή άλλα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

3.1.4 Παρόλα αυτά, σε μη συστηματική βάση και προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η παρουσία τέτοιων ατόμων δεν συνιστά πραγματική, παρούσα και αρκούντως σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τις διεθνείς σχέσεις των κρατών μελών ή απειλή για τη δημόσια υγεία, οι συνοριοφύλακες έχουν την εξουσία να διενεργούν επιπλέον έλεγχο για τα υπόψη άτομα, με αναζήτηση στις εθνικές και ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων.

Ένα θετικό αποτέλεσμα αναζήτησης στο SIS ή σε άλλες βάσεις δεδομένων δεν συνιστά από μόνο του ικανό λόγο για την άρνηση εισόδου σε ένα άτομο το οποίο απολαύει του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας (βλ. [τμήμα I, σημείο 6.3](#) σχετικά με τους κανόνες που ισχύουν για την **άρνηση εισόδου** σε άτομα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας).

Οι τυχόν προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν συνιστούν από μόνες τους λόγο άρνησης εισόδου.

** Νομική βάση – Νομολογία:*

- [Οδηγία 38/2004/EK \(άρθρα 4, 5 και 27\)](#)

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 7\)](#)

- [Συμφωνία μεταξύ, αφενός, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της και αφετέρου, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων, 21 Ιουνίου 1999](#)

- [Απόφαση του Δικαστηρίου, της 25ης Ιουλίου 2002, υπόθεση C 459/99, MRAX κατά του Βελγίου](#)

[Απόφαση του Δικαστηρίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005, υπόθεση C 215/03, Salah Oulane κατά Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)

[Απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Ιανουαρίου 2006, υπόθεση C-503/03, Επιτροπή κατά της Ισπανίας](#)

3.2 Αρχηγοί κρατών

Οι αρχηγοί κρατών και των μέλη της συνοδείας τους των οποίων η άφιξη και η αναχώρηση έχουν αναγγελθεί επισήμως στους συνοριοφύλακες δια της διπλωματικής οδού δεν επιτρέπεται να υποβάλλονται σε συνοριακούς ελέγχους.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)

3.3 Κυβερνήτες αεροσκαφών

3.3.1 Οι κυβερνήτες αεροσκάφους και τα άλλα μέλη του πληρώματος μπορούν να διασχίζουν τα σύνορα στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους με βάση την άδεια κυβερνήτη αεροσκάφους ή το πιστοποιητικό μέλους πληρώματος αεροσκάφους κατά τα προβλεπόμενα στο παράρτημα 9 της σύμβασης της 7^{ης} Δεκεμβρίου 1944 περί διεθνούς πολιτικής αεροπορίας («σύμβαση ICAO»), οσάκις τα εν λόγω πρόσωπα:

- α) επιβιβάζονται και αποβιβάζονται σε αερολιμένα ενδιάμεσου σταθμού ή σε αερολιμένα προορισμού που βρίσκεται στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν·
- β) εισέρχονται στα γεωγραφικά όρια δήμου ή κοινότητας στην οποία υπάγεται ο αερολιμένας ενδιάμεσου σταθμού ή ο αερολιμένας προορισμού που βρίσκεται στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν·
- γ) μεταβαίνουν με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο σε αερολιμένα ευρισκόμενο στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν για να επιβιβασθούν σε αεροσκάφος το οποίο αναχωρεί από αυτόν τον ίδιο αερολιμένα.

Σε κάθε άλλη περίπτωση, πρέπει να συντρέχουν οι γενικές προϋποθέσεις εισόδου που ισχύουν για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

3.3.2. Όποτε είναι δυνατό, κατά τη διενέργεια ελέγχων σε αερολιμένες, πρέπει να δίδεται προτεραιότητα στον έλεγχο των πληρωμάτων των αεροσκαφών, τα οποία είναι σκόπιμο να ελέγχονται είτε πριν από τους επιβάτες είτε σε ειδικούς για τον σκοπό αυτό χώρους. Τα πληρώματα που είναι γνωστά στο προσωπικό συνοριακού ελέγχου από την εκτέλεση των καθηκόντων του επιτρέπεται να υποβάλλονται απλώς σε δειγματοληπτικούς ελέγχους.

* Νομική βάση:

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VII)

- Σύμβαση ICAO

3.4 Ναυτικοί

3.4.1 Οι ναυτικοί επιτρέπεται να αποβιβάζονται από το πλοίο, δηλαδή να παραμένουν στην περιοχή του λιμένα στον οποίον σταθμεύει το πλοίο τους ή σε παρακείμενους δήμους και κοινότητες, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με δελτίο ταυτότητας ναυτικού το οποίο έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης της 19^{ης} Ιουνίου 2003 (αριθ. 185) και τη σύμβαση του Λονδίνου της 9^{ης} Απριλίου 1965 («σύμβαση FAL») καθώς και σύμφωνα με τις συναφείς εθνικές διατάξεις, υπό την προϋπόθεση ότι το υπόψη έγγραφο αναγνωρίζεται από το οικείο κράτος Σένγκεν. Στην περίπτωση αυτή, δεν είναι υποχρεωμένοι να παρουσιάζονται σε σημείο διέλευσης των συνόρων, υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνονται στον κατάλογο του πληρώματος του πλοίου στο οποίο εργάζονται, ο οποίος έχει προηγουμένως υποβληθεί στις αρμόδιες αρχές προς έλεγχο.

Ωστόσο, αν κάτι τέτοιο δικαιολογείται με βάση την αξιολόγηση των κινδύνων όσον αφορά την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, οι ναυτικοί πρέπει να υποβάλλονται στον συνήθη πλήρη έλεγχο που προβλέπεται για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

3.4.2 Οι ναυτικοί που σκοπεύουν να μεταβούν εκτός των δήμων και κοινοτήτων που βρίσκονται κοντά στους λιμένες πρέπει να πληρούν τις γενικές προϋποθέσεις εισόδου στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν.

Ωστόσο, είναι δυνατό να επιτραπεί σε έναν κάτοχο ναυτικού φυλλαδίου ή δελτίου ταυτότητας ναυτικού να εισέλθει στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν, ακόμη και αν δεν διαθέτει έγκυρη θεώρηση ή/και δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης, στις περιπτώσεις που καθορίζονται κατωτέρω:

- επιβίβαση σε πλοίο που έχει ήδη αγκυροβολήσει ή του οποίου επίκειται η άφιξη σε λιμένα ενός κράτους Σένγκεν·
- διέλευση προς τρίτη χώρα ή επιστροφή στη χώρα καταγωγής·
- περίπτωση κατεπείγοντος ή ανάγκης (ασθένεια, απόλυση, λήξη σύμβασης κλπ.).

Σε αυτές τις περιπτώσεις, στους κατόχους ναυτικού φυλλαδίου ή δελτίου ταυτότητας ναυτικού που υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης λόγω της ιθαγενείας τους και οι οποίοι στερούνται θεώρησης κατά τον χρόνο εισόδου τους στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν μπορεί να χορηγηθεί θεώρηση στα σύνορα (βλ. τμήμα I, παρ. 7 κατωτέρω).

* *Νομική βάση:*

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)
- [Σύμβαση της Γενεύης αριθ.185](#)
- [Σύμβαση FAL](#)

3.5 Κάτοχοι διπλωματικών, επίσημων ή υπηρεσιακών διαβατηρίων και μέλη διεθνών οργανισμών

3.5.1 Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προνομίων και των ασυλιών που απολαύουν οι κάτοχοι διπλωματικών, επίσημων ή υπηρεσιακών διαβατηρίων τα οποία έχουν εκδοθεί από τρίτες χώρες ή τις κυβερνήσεις τους που έχουν αναγνωρισθεί από τα κράτη Σένγκεν κατά τις μετακινήσεις τους στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους, τα πρόσωπα αυτά μπορούν να τυγχάνουν προτεραιότητας έναντι των άλλων ταξιδιωτών κατά τους συνοριακούς ελέγχους, μολονότι εξακολουθούν να υπόκεινται, αναλόγως της περιπτώσεως, στην υποχρέωση θεώρησης. Οι κάτοχοι τέτοιου είδους εγγράφων δεν είναι υποχρεωμένοι να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης.

3.5.2 Εάν ένα πρόσωπο παρουσιαζόμενο στα εξωτερικά σύνορα επικαλείται προνόμια, ασυλίες και απαλλαγές, ο συνοριοφύλακας μπορεί να απαιτήσει την προσκόμιση αποδείξεων για την ιδιότητά του, με την επίδειξη των απαραίτητων εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών εκδοθέντων από το διαπιστευμένο κράτος ή διπλωματικού διαβατηρίου, ή με άλλο τρόπο. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ο συνοριοφύλακας μπορεί, σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, να αποταθεί απευθείας στο Υπουργείο των Εξωτερικών.

Εξάλλου, οι συνοριοφύλακες δεν μπορούν να απαγορεύσουν στους κατόχους διπλωματικών, επίσημων ή υπηρεσιακών διαβατηρίων την είσοδο στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν χωρίς προηγουμένως να έχουν συμβουλευθεί τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Ο κανόνας αυτός ισχύει επίσης σε περίπτωση που έχει καταχωρηθεί σήμα για το εκάστοτε πρόσωπο στο SIS.

3.5.3 Τα διαπιστευμένα μέλη των διπλωματικών αποστολών και των προξενικών αντιπροσωπειών καθώς και οι οικογένειές τους μπορούν να εισέρχονται στην επικράτεια

των κρατών Σένγκεν με την επίδειξη [κάρτας εκδοθείσας από τα Υπουργεία των Εξωτερικών των κρατών Σένγκεν](#) και του επίσημου εγγράφου που τους επιτρέπει τη διέλευση των συνόρων.

Ο έλεγχος των προϋποθέσεων εισόδου δεν είναι αναγκαίος όταν ο/η διπλωμάτης εισέρχεται στην επικράτεια του κράτους μέλους όπου είναι διαπιστευμένος/η και όπου έχει δικαίωμα μακροχρόνιας παραμονής.

- 3.5.4 Οι διπλωμάτες που είναι διαπιστευμένοι εκτός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν πρέπει να εκπληρώνουν τις γενικές προϋποθέσεις εισόδου όταν μετακινούνται για ιδιωτικούς σκοπούς.
- 3.5.5 Αν υπάρχει κίνδυνος και δικαιολογημένη υπόνοια για παράνομη συμπεριφορά ή αξιόποινη δραστηριότητα από μέρους διπλωμάτη, πρέπει να ενημερώνεται αμέσως σχετικά το Υπουργείο των Εξωτερικών της οικείας χώρας.
- 3.5.6 Βάσει της σύμβασης της Βιέννης περί διπλωματικών σχέσεων της 18^{ης} Απριλίου 1961, τα μέλη του διπλωματικού σώματος απολαύουν του απαραβίαστου και των υπόλοιπων ασυλιών μόνο στη χώρα στην οποία είναι διαπιστευμένοι, καθώς και στις χώρες από τις διέρχονται κατά τη μετακίνησή τους με σκοπό να καταλάβουν τη θέση στην οποία έχουν τοποθετηθεί ή να επιστρέψουν σε αυτήν ή κατά την επάνοδό τους στη χώρα τους. Η παραπάνω ρύθμιση δεν ισχύει για τις μετακινήσεις ιδιωτικού χαρακτήρα.
- 3.5.7. Τα μέλη διεθνών οργανισμών που κατέχουν έγγραφα εκδοθέντα από τους διεθνείς οργανισμούς που απαριθμούνται κατωτέρω είναι δυνατό, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εφόσον είναι δυνατό, να τυγχάνουν προτιμησιακής μεταχείρισης κατά τους συνοριακούς ελέγχους.

Η ανωτέρω ρύθμιση ισχύει, ιδίως, για τα ακόλουθα έγγραφα:

- άδεια διέλευσης (laissez-passer) των Ηνωμένων Εθνών, που εκδίδεται για το προσωπικό του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και για εκείνο των οργάνων που εξαρτώνται από αυτόν βάσει της σύμβασης σχετικά με τα προνόμια και τις ασυλίες των ειδικών οργάνων, που θεσπίστηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη, στις 21 Νοεμβρίου 1947.
- άδεια διέλευσης (laissez-passer) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΚ).

- άδεια διέλευσης (laissez-passer) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ)·
- πιστοποιητικό νομιμοποίησης που εκδίδεται από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης·
- έγγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου ΙΙΙ της συμφωνίας μεταξύ των μερών του Βορειοατλαντικού Συμφώνου σχετικά με το καθεστώς των δυνάμεών τους (δελτία στρατιωτικής ταυτότητας συνοδευόμενα από διατεταγμένη υπηρεσία, φύλλο πορείας ή ατομική ή συλλογική διαταγή μετακίνησης) καθώς και έγγραφα που εκδίδονται στο πλαίσιο της «Εταιρικής σχέσης για την ειρήνη».

Κατά γενικό κανόνα, οι κάτοχοι των προαναφερθέντων εγγράφων δεν είναι υποχρεωμένοι να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης.

* Νομική βάση:

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VII)

- Σύμβαση της Βιέννης για τις διπλωματικές σχέσεις της 18ης Απριλίου 1961

3.6 Κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών οι οποίοι απολαύουν καθεστώτος τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας

3.6.1 Οι κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών όμορης τρίτης χώρας οι οποίοι διαθέτουν «άδεια τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας» (στο εξής: «ΑΤΔΚ») εκδοθείσας στο πλαίσιο καθεστώτος τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας επί τη βάσει διμερούς συμφωνίας μεταξύ κράτους μέλους και της εκάστοτε τρίτης χώρας τυγχάνουν ειδικής αντιμετώπισης κατά τη διέλευση των συνόρων. Συγκεκριμένα:

- απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης, υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι ΑΤΔΚ. Μπορεί να τους ζητηθεί να διαθέτουν διαβατήριο, επιπλέον της ΑΤΔΚ, εάν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στις διμερείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί με την εκάστοτε τρίτη χώρα·
- μετά την εξακρίβωση της εγκυρότητας και γνησιότητας της ΑΤΔΚ, η οποία πιστοποιεί την ιδιότητα κατοίκου παραμεθόριας περιοχής του ενδιαφερομένου, δεν πρέπει να διενεργείται κανένας περαιτέρω έλεγχος με αντικείμενο τον σκοπό του ταξιδιού ή την κατοχή μέσω διαβίωσης·

- ούτε η ΑΤΔΚ ούτε το διαβατήριο, οσάκις είναι απαραίτητο, πρέπει να σφραγίζονται κατά την είσοδο και έξοδο.

3.6.2 Η διέλευση των συνόρων μπορεί να διευκολύνεται περαιτέρω για τα προαναφερθέντα πρόσωπα επί τη βάσει διμερών συμφωνιών μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας, κατά τα προβλεπόμενα στο τμήμα ΙΙ, παρ. 3.

** Νομική βάση:*

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. .../2006 σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία

- Διμερείς συμφωνίες που συνάπτονται από κράτη Σένγκεν σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία

3.7 Ανήλικοι

3.7.1 Οι συνοριοφύλακες πρέπει να αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στους ανήλικους, είτε αυτοί ταξιδεύουν συνοδευόμενοι είτε όχι.

3.7.2 Στην περίπτωση συνοδευόμενων ανηλίκων, ο συνοριοφύλακας πρέπει επίσης να ελέγχει κατά πόσον τα πρόσωπα που τους συνοδεύουν είναι επιφορτισμένα με τη γονική μέριμνα επ' αυτών, ιδίως στην περίπτωση κατά την οποία ο ανήλικος συνοδεύεται από έναν μόνον ενήλικο και υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι ο ανήλικος έχει ενδεχομένως αποσπασθεί παράνομα από την επιμέλεια του προσώπου στο οποίο έχει ανατεθεί νόμιμα η γονική μέριμνα. Στην περίπτωση αυτή, ο συνοριοφύλακας πρέπει να προβαίνει σε όλες τις έρευνες που είναι απαραίτητες προκειμένου να αποτραπεί η απαγωγή ή, εν πάση περιπτώσει, η παράνομη απόσπαση του ανηλίκου.

3.7.3 Οι μη συνοδευόμενοι ανήλικοι πρέπει να υποβάλλονται σε διεξοδικό έλεγχο, με ενδελεχή εξέταση των ταξιδιωτικών τους εγγράφων και των υπόλοιπων δικαιολογητικών, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν εξέρχονται από την επικράτεια χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου ή των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα επ' αυτών.

** Νομική βάση:*

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)

3.8 Μαθητές σχολείων από τρίτες χώρες οι οποίοι κατοικούν σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα για την οποία δεν ισχύει υποχρέωση θεώρησης³

3.8.1 Οι μαθητές σχολείων που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας για την οποία ισχύει υποχρέωση θεώρησης αλλά κατοικούν νομίμως σε ένα άλλο κράτος μέλος και οι οποίοι ταξιδεύουν στο πλαίσιο σχολικής εκδρομής απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης για μία διέλευση ή σύντομη παραμονή στην επικράτεια κάποιου άλλου κράτους μέλους, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) συνοδεύονται από εκπαιδευτικό ο οποίος υπηρετεί στο εκάστοτε σχολείο και διαθέτει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο και θεώρηση, αν αυτή η τελευταία είναι απαραίτητη·
- β) ο εκπαιδευτικός είναι σε θέση να προσκομίσει έντυπο, εκδοθέν από το εκάστοτε σχολείο, το οποίο επιτρέπει την εξακρίβωση της ταυτότητας όλων των μαθητών που συμμετέχουν στην εκδρομή και στο οποίο προσδιορίζονται με σαφήνεια ο σκοπός και οι συνθήκες της επιδιωκόμενης παραμονής ή διέλευσης·
- γ) οι μαθητές διαθέτουν επίσημο έγγραφο που τους επιτρέπει να διασχίσουν τα σύνορα.

Πάντως, ισχύει απαλλαγή από την τελευταία αυτή προϋπόθεση, δηλαδή την κατοχή έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου, εφόσον:

- το προαναφερθέν έντυπο περιέχει πρόσφατη φωτογραφία των μαθητών εκείνων οι οποίοι δεν είναι σε θέση να αποδείξουν την ταυτότητά τους με δελτίο ταυτότητας το οποίο φέρει φωτογραφία·
- η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους όπου κατοικούν οι μαθητές επιβεβαιώνει το γεγονός ότι οι μαθητές κατοικούν σε αυτό, καθώς και το δικαίωμά τους να εισέλθουν εκ νέου στην επικράτειά του και εξασφαλίζει την κατάλληλη πιστοποίηση της γνησιότητας του εντύπου (με τη σφραγίδα της αρμόδιας εθνικής αρχής)·
- το κράτος μέλος όπου κατοικούν οι μαθητές έχει γνωστοποιήσει στα άλλα κράτη μέλη ότι επιθυμεί την αναγνώριση των καταλόγων που εκδίδει ως έγκυρων ταξιδιωτικών εγγράφων.

³ Το παρόν τμήμα δεν ισχύει για τη Νορβηγία, την Ισλανδία και την Ελβετία.

3.8.2 Οι ανωτέρω διατάξεις δεν συνεπάγονται απαλλαγή των μαθητών σχολείων ούτε των εκπαιδευτικών που τους συνοδεύουν από τους συνοριακούς ελέγχους στους οποίους υπόκεινται με βάση τις γενικές διατάξεις (τμήμα Ι, παρ. 1).

Είναι δυνατή η άρνηση της εισόδου ή διέλευσης των προαναφερθέντων προσώπων αν συντρέχουν λόγοι που την υπαγορεύουν κατά τα προβλεπόμενα στο τμήμα Ι, παρ. 6.

3.8.3 Η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης είναι δυνατό να επεκταθεί και στους μαθητές σχολείων που συμμετέχουν σε σχολική εκδρομή και είναι υπήκοοι τρίτης χώρας για την οποία ισχύει υποχρέωση θεώρησης αλλά κατοικούν μονίμως σε άλλη τρίτη χώρα για την οποία ισχύει απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης (παραδείγματος χάρη, μαθητές σχολείου που έχουν την βοσνιακή υπηκοότητα αλλά κατοικούν νομίμως στην Κροατία).

Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να πληρούνται προϋποθέσεις ίδιες με αυτές που ισχύουν για τους μαθητές σχολείων που κατοικούν σε κράτος μέλος.

** Νομική βάση:*

- [Απόφαση του Συμβουλίου 94/795/ΔΕΥ της 30ής Νοεμβρίου 1994](#)

- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 539/2001 \(άρθρο 4\)](#)

3.9 Διασυνοριακοί εργαζόμενοι

Οι διασυνοριακοί εργαζόμενοι και οι άνθρωποι άλλων κατηγοριών που διασχίζουν τακτικά τα σύνορα για να μεταβούν στον τόπο εργασίας τους, εφόσον είναι γνώριμοι στους συνοριοφύλακες λόγω του ότι διασχίζουν συχνά τα σύνορα στο ίδιο πάντα μεθοριακό σημείο διέλευσης και εφόσον δεν έχει προκύψει γι' αυτούς από αρχικό έλεγχο ύπαρξη σήματος στο SIS ή σε εθνικό αρχείο δεδομένων, πρέπει να υποβάλλονται μόνο σε δειγματοληπτικούς ελέγχους προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι διαθέτουν έγκυρο έγγραφο το οποίο τους επιτρέπει να διασχίσουν τα σύνορα και ότι πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις εισόδου. Οι δειγματοληπτικοί αυτοί έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν, αντιστοίχως, για τους υπηκόους τρίτων χωρών γενικά και για τα άτομα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Η συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων πρέπει να υποβάλλεται από καιρού εις καιρό απροειδοποίητα και σε μη τακτά χρονικά διαστήματα σε πλήρεις ελέγχους.

** Νομική βάση:*

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)

3.10 Τουρίστες «καθεστώτος εγκεκριμένου προορισμού» (ΚΕΠ)

Το μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Εθνικής Διοίκησης Τουρισμού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας σχετικά με τις θεωρήσεις και τα συναφή ζητήματα που αφορούν ομάδες τουριστών από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας («καθεστώτος εγκεκριμένου προορισμού») περιέχει ειδικές ρυθμίσεις για τα ταξίδια ομάδων Κινέζων τουριστών από την Κίνα στην επικράτεια της Κοινότητας.

3.11 Τα μέλη τέτοιων ομάδων Κινέζων τουριστών («τουρίστες ΚΕΠ»), που είναι σκόπιμο να απαρτίζονται από 5 τουλάχιστον άτομα, είναι υποχρεωμένα να εισέρχονται στην επικράτεια της Κοινότητας και να εξέρχονται από αυτήν ως ομάδα. Ακόμη πρέπει να μετακινούνται εντός της επικράτειας της Κοινότητας ως ομάδα σύμφωνα με το προκαθορισμένο πρόγραμμα ταξιδιού.

3.12 Κατά κανόνα, οι τουρίστες ΚΕΠ πρέπει να συνοδεύονται από αρχηγό του οργανωμένου ταξιδιού, ο οποίος οφείλει να διασφαλίζει ότι οι τουρίστες αυτοί εισέρχονται στην Κοινότητα και εξέρχονται από αυτήν ως ομάδα.

3.13 Οι ομάδες τουριστών ΚΕΠ πρέπει να υποβάλλονται στις συνήθεις διαδικασίες ελέγχου (τμήμα I, παρ. 1). Οι έλεγχοι επιτρέπεται επιπλέον να περιλαμβάνουν την εξακρίβωση της υπαγωγής σε καθεστώτος εγκεκριμένου προορισμού, το οποίο πρέπει κανονικά, ούτως ή άλλως, να αναφέρεται στην αυτοκόλλητη θεώρηση. Οι θεωρήσεις που φέρουν τη μνεία «ADS» (δηλαδή «ΚΕΠ») είναι οπωσδήποτε ατομικές θεωρήσεις. Ο αρχηγός του οργανωμένου ταξιδιού πρέπει ομοίως να υποβάλλεται στις συνήθεις διαδικασίες ελέγχου, οι οποίες περιλαμβάνουν την εξακρίβωση της ιδιότητας του αρχηγού οργανωμένου ταξιδιού.

Ο συνοριοφύλακας έχει επίσης την εξουσία να απαιτήσει την επίδειξη δικαιολογητικών τα οποία πιστοποιούν την ιδιότητα τουρίστα ΚΕΠ και αρχηγού οργανωμένου ταξιδιού.

** Νομική βάση:*

- [Απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Μαρτίου 2004 για τη σύναψη του μνημονίου συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της εθνικής διοίκησης τουρισμού της](#)

4. Σφράγιση των ταξιδιωτικών εγγράφων

4.1 Κατά γενικό κανόνα, τα ταξιδιωτικά έγγραφα όλων των υπηκόων τρίτων χωρών πρέπει να σφραγίζονται συστηματικά κατά την είσοδο και έξοδο. Η σφραγίδα δεν συνιστά απόδειξη για το ότι διενεργήθηκε πλήρης έλεγχος· απλώς επιτρέπει τη μετά βεβαιότητας εξακρίβωση της ημερομηνίας και του τόπου διέλευσης των συνόρων. Με τη σφράγιση επιδιώκεται επίσης να διασφαλισθεί η δυνατότητα εξακρίβωσης, κατά τους ελέγχους που διενεργούνται κατά την είσοδο στην επικράτεια Σένγκεν και την έξοδο από αυτήν, του κατά πόσον τηρήθηκε η μέγιστη επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής του υπηκόου τρίτης χώρας στην επικράτεια Σένγκεν, η οποία είναι τρεις μήνες ανά εξάμηνο.

Για τον λόγο αυτό, οι συνοριοφύλακες πρέπει οπωσδήποτε να σφραγίζουν τα έγγραφα που παρέχουν σε υπηκόους τρίτων χωρών τη δυνατότητα να διασχίσουν τα σύνορα, ακόμη και σε έκτακτες και απρόβλεπτες καταστάσεις, περιλαμβανομένων περιόδων κατά τις οποίες οι έλεγχοι είναι χαλαροί.

Επιβάλλεται επίσης η επίθεση σφραγίδας στο ταξιδιωτικό έγγραφο ενός ατόμου στο οποίο χορηγείται θεώρηση στα σύνορα (τμήμα I, παρ. 7).

4.2 **Δεν πρέπει να σφραγίζονται κατά την είσοδο και έξοδο τα έγγραφα των εξής κατηγοριών:**

- α) τα ταξιδιωτικά έγγραφα υπηκόων της ΕΕ, της Νορβηγίας, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Ελβετίας·
- β) τα ταξιδιωτικά έγγραφα αρχηγών κρατών ή αξιωματούχων των οποίων η άφιξη έχει αναγγελθεί επισήμως και εκ των προτέρων δια της διπλωματικής οδού·
- γ) οι άδειες πιλότου ή τα πιστοποιητικά μέλους πληρώματος αεροσκάφους·
- δ) τα ταξιδιωτικά έγγραφα των ναυτικών οι οποίοι παραμένουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους μόνο κατά τον ελλιμενισμό του πλοίου και στη ζώνη του λιμένα·

- ε) τα ταξιδιωτικά έγγραφα του πληρώματος και των επιβατών κρουαζιερόπλοιων που δεν υπόκεινται σε συνοριακούς ελέγχους, στις περιπτώσεις εκείνες που καθορίζονται στο τμήμα IV, παρ. 2.
- στ) τα έγγραφα που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων από υπηκόους της Ανδόρας, του Μονακό και του Αγίου Μαρίνου.
- ζ) τα έγγραφα κατοίκων παραμεθόριων περιοχών οι οποίοι απολαύουν καθεστώτος τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας (τμήμα II, παρ. 3).

4.3 Τα ταξιδιωτικά έγγραφα των μελών της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει ομοίως να σφραγίζονται, εκτός αν επιδεικνύουν **άδεια ή τίτλο παραμονής** που φέρει την ένδειξη «μέλος της οικογένειας πολίτη της ΕΕ» ή «μέλος της οικογένειας πολίτη του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας».

*** Παραδείγματα:**

1) Μία υπήκοος Ουκρανίας, σύζυγος Ολλανδού πολίτη, διαθέτει άδεια/τίτλο παραμονής των Κάτω Χωρών (που φέρει την ένδειξη ότι πρόκειται για μέλος της οικογένειας πολίτη της ΕΕ) και συνοδεύεται από τον σύζυγό της ή ταξιδεύει με σκοπό να τον συναντήσει, ασκώντας με τον τρόπο αυτό το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία. Το ταξιδιωτικό έγγραφο της εν λόγω γυναίκας **δεν πρέπει** να σφραγισθεί.

2) Ένας Κροάτης υπήκοος, σύζυγος Βρετανίδας υπηκόου, διαθέτει άδεια/τίτλο παραμονής του Ηνωμένου Βασιλείου (που φέρει την ένδειξη ότι πρόκειται για μέλος της οικογένειας πολίτη της ΕΕ) και συνοδεύεται από τη σύζυγό του. Το ταξιδιωτικό έγγραφο του εν λόγω άνδρα **δεν πρέπει** να σφραγισθεί.

3) Μια Ινδή υπήκοος, σύζυγος Γάλλου πολίτη, διαθέτει θεώρηση Σένγκεν αλλά όχι (ακόμη) άδεια/τίτλο παραμονής της Γαλλίας και πηγαίνει να συναντήσει τον σύζυγό της. Στην περίπτωση αυτή, το ταξιδιωτικό έγγραφο της συγκεκριμένης γυναίκας **πρέπει** να σφραγισθεί.

4.4 Κατ' εξαίρεση, κατόπιν αιτήσεως υπηκόου τρίτης χώρας και εφόσον η σφράγιση του ταξιδιωτικού εγγράφου κατά την είσοδο ή την έξοδο ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρά

προβλήματα στον κάτοχό του, είναι δυνατό η σφράγιση να γίνεται επί χωριστού φύλλου. Το φύλλο παραδίδεται υποχρεωτικά στον υπήκοο τρίτης χώρας.

- 4.5 Στην πράξη είναι επίσης δυνατό να μην είναι δυνατή η σφράγιση του εγγράφου που επιτρέπει σε έναν υπήκοο τρίτης χώρας να διασχίσει τα σύνορα λόγω του ότι δεν υπάρχουν πλέον διαθέσιμες σελίδες για τον σκοπό αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ενδείκνυται να συνιστάται στον υπήκοο τρίτης χώρας να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση νέου διαβατηρίου, ούτως ώστε να εξακολουθήσει να είναι δυνατή μελλοντικώς η σφράγιση του ταξιδιωτικού του εγγράφου.

Παρόλα αυτά, κατ' εξαίρεση, ιδίως αν πρόκειται για άτομα που διασχίζουν τακτικά τα σύνορα για να μεταβούν στον τόπο εργασίας τους, είναι δυνατό να χρησιμοποιείται χωριστό φύλλο και να τίθενται οι τυχόν πρόσθετες σφραγίδες επ' αυτού. Το φύλλο παραδίδεται υποχρεωτικά στον υπήκοο τρίτης χώρας.

Εν πάση περιπτώσει, **η έλλειψη κενών σελίδων σε ένα διαβατήριο δεν συνιστά από μόνη της έγκυρο και ικανό λόγο προκειμένου να απαγορευθεί η είσοδος στον κάτοχό του** (βλ. τμήμα I, παρ. 6 σχετικά με τους λόγους άρνησης).

Συνιστώμενη πρακτική:

Το φύλλο για το οποίο γίνεται λόγος στα σημεία 4.4 και 4.5 πρέπει να περιλαμβάνει, οπωσδήποτε, τα ακόλουθα στοιχεία:

- ονομασία και τοποθεσία των μεθοριακών σημείων διέλευσης·
- ημερομηνία έκδοσης·
- ονοματεπώνυμο του κατόχου του ταξιδιωτικού εγγράφου·
- αριθμός του ταξιδιωτικού εγγράφου·
- επίσημη σφραγίδα του μεθοριακού σημείου διέλευσης·
- ονοματεπώνυμο και υπογραφή του συνοριοφύλακα.

- 4.6 Κατά την είσοδο και έξοδο υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης, η σφραγίδα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να τοποθετείται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να καλύπτει την άκρη της θεώρησης και να μην εμποδίζει την ανάγνωση των

στοιχείων που αναγράφονται στη θεώρηση, αλλά ούτε και να επηρεάζει τα χαρακτηριστικά ασφαλείας της αυτοκόλλητης θεώρησης. Αν πρέπει να τοποθετηθούν περισσότερες σφραγίδες (για παράδειγμα, στην περίπτωση θεώρησης πολλαπλών εισόδων), είναι σκόπιμο να τίθενται στην απέναντι σελίδα από αυτή στην οποία έχει τοποθετηθεί η θεώρηση. Αν αυτή η σελίδα δεν είναι χρησιμοποιήσιμη, η σφραγίδα πρέπει να τοποθετείται στην επόμενη σελίδα. Το αναγνώσιμο από μηχάνημα πεδίο δεν πρέπει να σφραγίζεται και δεν πρέπει να τοποθετούνται σφραγίδες επί των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των λοιπών σελίδων στις οποίες έχουν καταχωρηθεί αρχικές επίσημες σημειώσεις.

*** Συνιστώμενες πρακτικές:**

- οι σφραγίδες πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να τοποθετούνται με χρονολογική σειρά, έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η εξακρίβωση της ημερομηνίας κατά την οποία ο κάτοχος διέσχισε τα σύνορα για τελευταία φορά·
- η σφραγίδα εξόδου πρέπει να τοποθετείται δίπλα στη σφραγίδα εισόδου·
- η σφραγίδα πρέπει να τοποθετείται οριζοντίως, για να είναι ευχερής η ανάγνωσή της·
- δεν πρέπει να τοποθετούνται σφραγίδες πάνω σε ήδη υπάρχουσες σφραγίδες, ακόμη κι αν αυτές προέρχονται από άλλες χώρες.

4.7 Για την πιστοποίηση της εισόδου και της εξόδου χρησιμοποιούνται διαφορετικοί τύποι σφραγίδων (ορθογώνια παραλληλόγραμμη σφραγίδα για την είσοδο, ορθογώνια παραλληλόγραμμη σφραγίδα με στρογγυλεμένες γωνίες για την έξοδο). Αυτές οι σφραγίδες περιλαμβάνουν το ή τα γράμματα αναγνώρισης της χώρας, την ένδειξη του μεθοριακού σημείου διέλευσης, την ημερομηνία, τον αύξοντα αριθμό καθώς και σύμβολο που δηλώνει το μέσο μετακίνησης (δια ξηράς, θαλάσσης ή αέρος) κατά την είσοδο και την έξοδο.

Τυχόν αιτήσεις για πληροφορίες σχετικά με σφραγίδες εισόδου ή εξόδου, καθώς και για ενημερωτικό υλικό σχετικά με παραπονημένες, πλαστογραφημένες, χαμένες ή μη προσηκόντως τοποθετημένες σφραγίδες μπορούν να υποβάλλονται στο [σημείο επαφής](#) που έκαστο κράτος Σένγκεν ορίζει για τον σκοπό αυτό.

- 4.8 Έκαστο μεθοριακό σημείο διέλευσης πρέπει να τηρεί μητρώο με τις σφραγίδες εισόδου και εξόδου οι οποίες παραδίδονται στον κάθε αρμόδιο για τη διενέργεια των ελέγχων συνοριοφύλακα και επιστρέφονται από αυτόν. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να γίνεται μνεία της κάθε σφραγίδας ξεχωριστά, που ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί για τη διενέργεια σύγκρισης σε μεταγενέστερη ημερομηνία.
- Όσο οι σφραγίδες δεν χρησιμοποιούνται πρέπει να φυλάσσονται σε κλειδωμένο μέρος και η πρόσβαση σε αυτές πρέπει να είναι επιτρεπτή μόνο στους εξουσιοδοτημένους συνοριοφύλακες.
- 4.9 Οι κωδικοί ασφαλείας που φέρουν οι σφραγίδες πρέπει να αλλάζονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, όχι μεγαλύτερα του μήνα.
- 4.10 Αν, κατά την έξοδο, διαπιστώνεται ότι το ταξιδιωτικό έγγραφο υπηκόου τρίτης χώρας δεν φέρει σφραγίδα εισόδου, ο συνοριοφύλακας μπορεί να θεωρήσει ότι ο κάτοχος εισήλθε παράνομα στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν ή/και υπερέβη τη μέγιστη επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής. Στην περίπτωση αυτή, είναι δυνατό να επιβληθεί κύρωση σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.
- 4.11 Παρόλα αυτά, αν ο υπήκοος τρίτης χώρας προσκομίσει με οποιονδήποτε τρόπο αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία, παραδείγματος χάρη εισιτήρια μεταφοράς ή στοιχεία που αποδεικνύουν την παρουσία του εκτός της επικράτειας των κρατών μελών, δεν πρέπει να του επιβληθεί κύρωση και ο συνοριοφύλακας πρέπει είτε να διαθέσει στον ενδιαφερόμενο **ειδική έντυπη βεβαίωση** είτε, εφόσον προβλέπεται από την **εθνική νομοθεσία**, να σημειώσει κατευθείαν στο ταξιδιωτικό έγγραφο την ημερομηνία και τον τόπο διέλευσης των εξωτερικών συνόρων από τον κάτοχο.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (άρθρο 10 και παράρτημα IV).

- Οδηγία 2004/38/EK (άρθρο 5).

- Σύμβαση του Σένγκεν (άρθρο 21).

5. Χαλάρωση των ελέγχων

- 5.1 Οι έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα είναι δυνατό να χαλαρώνονται συνεπεία εκτάκτων και απρόβλεπτων καταστάσεων. Γίνεται δεκτό ότι υπάρχει έκτακτη και απρόβλεπτη κατάσταση όταν συμβάντα που δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν οδηγούν σε τόσο μεγάλο όγκο κυκλοφορίας ώστε να καθίσταται υπερβολικός ο χρόνος αναμονής στο μεθοριακό σημείο διέλευσης, ενώ παράλληλα έχουν αξιοποιηθεί πλήρως όλα τα διαθέσιμα μέσα από την άποψη του προσωπικού, των εγκαταστάσεων και της οργάνωσης. Τούτο μπορεί να συμβαίνει, επί παραδείγματι, αν έχει σημειωθεί πλημμύρα ή άλλη μεγάλων διαστάσεων θεομηνία η οποία εμποδίζει τη διέλευση των συνόρων σε άλλα μεθοριακά σημεία διέλευσης, με αποτέλεσμα ο όγκος κυκλοφορίας περισσότερων μεθοριακών σημείων διέλευσης να εκτρέπεται σε ένα μόνο σημείο.
- 5.2 Όταν υπάρχει χαλάρωση των συνοριακών ελέγχων, οι συνοριακοί έλεγχοι επί της εισερχόμενης κίνησης πρέπει καταρχήν να τυγχάνουν προτεραιότητας έναντι των συνοριακών ελέγχων επί της εξερχόμενης κίνησης. Η απόφαση για τη χαλάρωση των ελέγχων λαμβάνεται από τον συνοριοφύλακα που διοικεί το εκάστοτε μεθοριακό σημείο διέλευσης. Η χαλάρωση των ελέγχων πρέπει να έχει πρόσκαιρο χαρακτήρα, να προσαρμόζεται στις περιστάσεις που την επιβάλλουν και να τίθεται σε εφαρμογή σταδιακά.
- 5.3 Ακόμη και σε περίπτωση χαλάρωσης των συνοριακών ελέγχων, ο συνοριοφύλακας οφείλει να σφραγίζει τα ταξιδιωτικά έγγραφα των υπηκόων τρίτων χωρών τόσο κατά την είσοδο όσο και κατά την έξοδο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τμήμα I παρ. 4 και πρέπει οπωσδήποτε να διενεργεί έναν ελάχιστο έλεγχο.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 8\)](#):

6. Άρνηση εισόδου

- 6.1 Η είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών πρέπει να απαγορεύεται στις εξής περιπτώσεις:
- α) αν δεν διαθέτουν έγκυρα ταξιδιωτικά έγγραφα·

- β) αν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα είναι πλαστά (πλαστογραφημένα ή παραποιημένα)·
- γ) αν δεν διαθέτουν έγκυρη θεώρηση, εφόσον αυτή είναι υποχρεωτική, ή τίτλο παραμονής εκδοθέντα από κράτος Σένγκεν·
- δ) αν πρόκειται για πλαστές (πλαστογραφημένες ή παραποιημένες) θεωρήσεις ή τίτλους παραμονής·
- ε) αν δεν διαθέτουν τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα σχετικά με τον σκοπό και τις συνθήκες παραμονής τους·
- στ) αν η παραμονή τους στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν έχει ήδη διαρκέσει επί τρεις μήνες κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου·
- ζ) αν δεν διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης σε σχέση με τη διάρκεια και τις συνθήκες παραμονής τους ή τα μέσα για την επιστροφή τους στη χώρα προέλευσης ή διέλευσης·
- η) αν έχει εκδοθεί γι' αυτούς σήμα στο SIS ή σε εθνικές βάσεις δεδομένων με σκοπό να τους απαγορευθεί η είσοδος·
- θ) αν συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός ή περισσότερων κρατών Σένγκεν.

*** Παραδείγματα:**

1) Μια ομάδα ποδηλατών από τη Νιγηρία ταξιδεύει προς την Ουκρανία ισχυριζόμενη ότι θα συμμετάσχει σε ποδηλατικό αγώνα δρόμου που πρόκειται να διεξαχθεί εκεί. Η εν λόγω ομάδα φθάνει στο αεροδρόμιο της Βαρσοβίας, στην Πολωνία, όπου τα μέλη της δηλώνουν ότι θα συνεχίσουν το ταξίδι προς την Ουκρανία με λεωφορείο. Κατά τον πρωτοβάθμιο έλεγχο διαπιστώνεται ότι διαθέτουν μεν έγκυρη θεώρηση διέλευσης για την Πολωνία, αλλά όχι και έγκυρη θεώρηση προκειμένου να εισέλθουν στην επικράτεια της Ουκρανίας. Κατά τον δευτεροβάθμιο έλεγχο πραγματοποιείται διεξοδικότερη εξακρίβωση υπό τη μορφή ερωτήσεων και στο πλαίσιο αυτό η ομάδα προσκομίζει ένα έγγραφο το οποίο επιβεβαιώνει τη συμμετοχή στον αγώνα δρόμου· εκτός αυτού ισχυρίζεται ότι δεν πρόκειται να υπάρξει κανένα πρόβλημα όσον αφορά την εξασφάλιση θεωρήσεων στα

σύνορα με την Ουκρανία. Παρόλα αυτά, οι ποδηλάτες δεν διαθέτουν καν τα ποδήλατα που χρειάζονται για να συμμετάσχουν στον αγώνα, ούτε είναι σε θέση να εξηγήσουν με πειστικότητα πού και πώς θα τα αποκτήσουν απ' ης στιγμής εισέλθουν στην Ουκρανία. Μετά από διαβουλεύσεις με τους Ουκρανούς συνοριοφύλακες για το θέμα και λαμβανομένης υπόψη της αρνητικής τους γνώμης όσον αφορά τη δυνατότητα έκδοσης θεώρησης στα σύνορα στη συγκεκριμένη περίπτωση, λαμβάνεται απόφαση για την άρνηση της εισόδου.

2) Ένας πολίτης Μολδαβίας φθάνει με αυτοκίνητο στη μεθόριο Ουγγαρίας/Ουκρανίας, ισχυριζόμενος ότι κατευθύνεται προς τη Γερμανία για τουρισμό. Κατά τον πρωτοβάθμιο έλεγχο διαπιστώνεται ότι ο ταξιδιώτης δεν είναι σε θέση να επιδείξει κανένα έγγραφο (κράτηση ξενοδοχείου, προσκλητήρια επιστολή, κ.ο.κ.) που να αποδεικνύει το πού πρόκειται να καταλύσει στη Γερμανία, ούτε είναι σε θέση να αποδείξει ότι διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης που να καλύπτουν την παραμονή του και την επάνοδο στη χώρα του. Στην περίπτωση αυτή, αποφασίζεται να του απαγορευθεί η είσοδος.

3) Ένας πολίτης Τυνησίας φθάνει στο αεροδρόμιο Σχίπχολ των Κάτω Χωρών. Σκοπός του ταξιδιού του είναι να επισκεφθεί συγγενείς του (αδελφούς και αδελφές) που κατοικούν στις Βρυξέλλες, στο Βέλγιο. Διαθέτει έγκυρη θεώρηση Σένγκεν, εισιτήριο μετ' επιστροφής και προσκλητήρια/εγγυητική επιστολή από τα πρόσωπα που πρόκειται να τον φιλοξενήσουν στο Βέλγιο. Πλην όμως, η εν λόγω επιστολή δεν συνοδεύεται από πιστοποίηση της γνησιότητας από μέρους των αρμόδιων βελγικών αρχών (όπως επιβάλλει η βελγική νομοθεσία). Στην περίπτωση αυτή, προτού ληφθεί απόφαση για το αν θα επιτραπεί ή όχι η είσοδος στο συγκεκριμένο άτομο, ενδείκνυται να γίνουν ορισμένες επιπλέον εξακριβώσεις, παραδείγματος χάρι: εξέταση του διαβατηρίου για να εξακριβωθεί αν χορηγήθηκαν κατά το παρελθόν στον κάτοχο άλλες θεωρήσεις Σένγκεν· σύγκριση παλαιότερων σφραγίδων εισόδου/εξόδου για να διαπιστωθεί μήπως ο ενδιαφερόμενος υπέπεσε κατά το παρελθόν σε υπέρβαση του μέγιστου επιτρεπόμενου χρόνου παραμονής στην επικράτεια Σένγκεν· επικοινωνία με τις αρμόδιες βελγικές αρχές, ζητώντας τους να προβούν στην απαραίτητη διασταύρωση στοιχείων σχετικά με τα πρόσωπα που έχουν απευθύνει την πρόσκληση. Οι παραπάνω έλεγχοι αποσκοπούν στην εξακρίβωση της καλής πίστης του ταξιδιώτη. Η όποια απόφαση θα ληφθεί οπωσδήποτε με βάση το αποτέλεσμα των προαναφερθέντων ελέγχων.

4) Αεροσκάφος από τη Σαγκάη προσγειώνεται στον αερολιμένα Βάνταα του Ελσίνκι, στη Φινλανδία. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) έχει κηρύξει κατάσταση εκτάκτου ανάγκης για τη δημόσια υγεία σε διεθνές επίπεδο (λόγω του κινδύνου για SARS), η οποία επιβάλλει τη λήψη αυστηρών προφυλάξεων σε σχέση με όλους τους επιβάτες που προέρχονται από την Κίνα. Όλοι οι επιβάτες καλούνται να συμπληρώσουν κάρτα εντοπισμού, που περιλαμβάνει τον αριθμό καθίσματος στο αεροσκάφος και στοιχεία επικοινωνίας σε περίπτωση που χρειασθεί να έλθουν οι αρχές μεταγενέστερα σε επικοινωνία μαζί τους. Στον τερματικό σταθμό του αεροδρομίου όλοι οι επιβάτες περνούν από ειδικό διάδρομο, όπου είναι εγκατεστημένος ιατρικός εξοπλισμός. Μερικοί υπήκοοι της Κίνας και της ΕΕ παρουσιάζουν συμπτώματα του SARS και εξακολουθούν να είναι μολυσματικοί. Έπειτα από διαβουλεύσεις με ιατρούς αποφασίζεται να απαγορευθεί η είσοδος στους Κινέζους υπηκόους και να εισαχθούν οι υπήκοοι ΕΕ αμέσως σε νοσοκομείο, λόγω του σοβαρού κινδύνου μετάδοσης της νόσου. Οι υπόλοιποι επιβάτες του αεροσκάφους αναζητούνται με βάση τα στοιχεία που αναγράφονται στις κάρτες εντοπισμού και καλούνται να παρουσιασθούν σε ιατρό. Τα παραπάνω δεν αποκλείουν τη δυνατότητα λήψης εναλλακτικών μέτρων, όπως είναι η καραντίνα, εφόσον τούτο κρίνεται σκόπιμο και επιβεβλημένο για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας.

5) Μία ομάδα οπαδών ποδοσφαίρου από την Ουκρανία καταφθάνει στα σύνορα Πολωνίας-Ουκρανίας. Οι οπαδοί αυτοί ταξιδεύουν με πούλμαν. Κατά τους συνοριακούς ελέγχους διαπιστώνεται ότι έχουν στην κατοχή τους ορισμένα επικίνδυνα αντικείμενα, όπως μπαστούνια του μπίτζμπολ, νουντσάκου και μαχαίρια, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν κατά άλλων ανθρώπων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να απαγορευθεί η είσοδος στα συγκεκριμένα άτομα για λόγους προστασίας της δημόσιας τάξης, εκτός αν οι ταξιδιώτες δεχθούν να παραδώσουν τον επικίνδυνο εξοπλισμό που φέρουν πριν από την είσοδό τους στην επικράτεια της Πολωνίας.

6) Μια ομάδα νεαρών τουριστών από το Μαρόκο φθάνει με πορθμείο από την Ταγγέρη στο λιμάνι του Αλικάντε, στην Ισπανία. Οι νεαροί υποστηρίζουν ότι το δρομολόγιό τους περιλαμβάνει δύο ισπανικές πόλεις (Βαρκελόνη και Μαδρίτη) και αρκετές πόλεις στη Γαλλία. Η επιστροφή τους στο Μαρόκο προβλέπεται να γίνει αεροπορικώς από το αεροδρόμιο Charles de Gaulle του Παρισιού. Η ομάδα διαθέτει έγκυρα εισιτήρια για το ταξίδι της επιστροφής. Κατά τον συνοριακό έλεγχο διαπιστώνεται ότι ένας από τους νεαρούς δεν διαθέτει έγκυρη θεώρηση Σένγκεν, γεγονός για το οποίο προβάλλει ως

δικαιολογία την έλλειψη χρόνου. Ο σκοπός του ταξιδιού είναι εξακριβωμένος και οι ταξιδιώτες διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης. Πλην όμως, ο προαναφερθείς νεαρός αδυνατεί να αποδείξει καθ' οιονδήποτε τρόπο ότι δεν ήταν σε θέση να υποβάλει εγκαίρως αίτηση για θεώρηση ή ότι υπάρχουν απρόβλεπτοι ή επιτακτικοί λόγοι για τους οποίους πρέπει να του επιτραπεί η είσοδος. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον δεν υφίστανται ανθρωπιστικοί λόγοι ή/και διεθνείς υποχρεώσεις, επιβάλλεται να απαγορευθεί η είσοδος στο άτομο που στερείται θεώρησης.

7) Μια οικογένεια από τη Ρωσία διασχίζει με αυτοκίνητο τα σύνορα με την Εσθονία. Ωστόσο, το αυτοκίνητο φαίνεται να παρουσιάζει σοβαρό μηχανολογικό πρόβλημα (δεν λειτουργούν τα φρένα), πράγμα που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο άλλους ανθρώπους. Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν είναι δυνατό να επιτραπεί η είσοδος με το συγκεκριμένο αυτοκίνητο εάν προηγουμένως δεν επιδιορθωθεί η βλάβη. Πάντως, αν εκπληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις εισόδου, πρέπει να επιτραπεί στους συγκεκριμένους ανθρώπους να εισέλθουν στην επικράτεια με τα πόδια ή με άλλο μέσο.

6.2 Ένα κράτος μέλος δύναται κατ' εξαίρεση να αποφασίσει να μην αρνηθεί την είσοδο σε έναν υπήκοο τρίτης χώρας και να του επιτρέψει να εισέλθει στην επικράτειά του στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) για ανθρωπιστικούς λόγους, για λόγους που σχετίζονται με το εθνικό του συμφέρον ή ένεκα διεθνών υποχρεώσεων (παραδείγματος χάρη, αν ο ενδιαφερόμενος ζητά άσυλο ή χρήζει διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους)·
- β) αν ο ενδιαφερόμενος δεν διαθέτει μεν θεώρηση αλλά πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησης θεώρησης στα σύνορα (τιμήμα I, παρ. 7)·
- γ) αν ο ενδιαφερόμενος διαθέτει τίτλο παραμονής ή θεώρηση επανεισόδου που έχει εκδοθεί από κράτος Σένγκεν, προκειμένου να του επιτραπεί η διέλευση και η μετάβαση στην επικράτεια του εν λόγω κράτους. Ωστόσο, είναι δυνατό να απαγορευθεί η διέλευση αν υπάρχει σήμα σε εθνικές βάσεις δεδομένων για το συγκεκριμένο πρόσωπο.

* Νομική βάση:

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (άρθρα 1, 3, 5)

6.3 Επιτρέπεται να απαγορευθεί η είσοδος σε **πρόσωπα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας** μόνο για λόγους που σχετίζονται με τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, δηλαδή όταν η προσωπική τους συμπεριφορά συνιστά πραγματική, άμεση και αρκούντως σοβαρή απειλή για κάποιο από τα θεμελιώδη συμφέροντα της κοινωνίας.

6.3.1. Επομένως, ακόμη και η ύπαρξη σήματος στο SIS δεν μπορεί να θεωρηθεί από μόνη της ικανός λόγος για την αυτόματη απαγόρευση της εισόδου ατόμων της εν λόγω κατηγορίας. Στις περιπτώσεις αυτές, ο συνοριοφύλακας οφείλει οπωσδήποτε να εξετάσει διεξοδικά την κατάσταση και να την αξιολογήσει υπό το πρίσμα των παραπάνω αρχών.

Σε περίπτωση που το σήμα έχει καταχωρηθεί από άλλο κράτος Σένγκεν, ο συνοριοφύλακας οφείλει να επικοινωνήσει άμεσα, μέσω του δικτύου των υπηρεσιών SIRENE ή με οποιοδήποτε άλλο διαθέσιμο μέσο, με τις αρμόδιες αρχές του κράτους Σένγκεν που καταχώρησε το σήμα. Αυτό το τελευταίο πρέπει να ελέγξει, ιδίως, τον λόγο ή τους λόγους για τους οποίους καταχωρήθηκε το σήμα και το κατά πόσον οι λόγοι αυτοί εξακολουθούν να συντρέχουν. Οι σχετικές πληροφορίες πρέπει να διαβιβάζονται αμελλητί στις αρχές του αιτούντος κράτους μέλους.

Με βάση τις πληροφορίες που θα λάβουν, οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν σε αξιολόγηση σύμφωνα με τα κριτήρια που εξηγούνται παραπάνω. Σε αυτή τη βάση, ο συνοριοφύλακας αποφασίζει αν θα επιτρέψει ή θα απαγορεύσει την είσοδο στον εκάστοτε ταξιδιώτη.

Αν η λήψη των απαραίτητων πληροφοριών δεν είναι δυνατή μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, πρέπει να επιτραπεί στον ενδιαφερόμενο να εισέλθει στην επικράτεια. Στην περίπτωση αυτή, οι συνοριοφύλακες καθώς και οι άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να προβούν στις αναγκαίες εξακριβώσεις μετά την είσοδο του ενδιαφερομένου στην επικράτεια και να λάβουν εκ των υστέρων τα ενδεδειγμένα μέτρα τα οποία ενδεχομένως κρίνουν απαραίτητα.

Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη των τυχόν άλλων ενεργειών οι οποίες πρέπει να αναληφθούν εξαιτίας ενός σήματος στο SIS, όπως είναι η σύλληψη του εκάστοτε ατόμου, η θέσπιση μέτρων προστασίας, κ.ο.κ..

** Νομική βάση/ Νομολογία:*

- Οδηγία 2004/38/EK (άρθρα 27-33)

- Απόφαση 2119/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη δημιουργία δικτύου επιδημιολογικής παρακολούθησης και ελέγχου των μεταδοτικών ασθενειών στην Κοινότητα (EE L 268, 3.10.1998, σ. 1)

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 851/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (EE L 142, 30.04.2004, σ. 1)

- Απόφαση του Δικαστηρίου, της 3ης Ιουλίου 1980, υπόθεση C 157/79, Regina κατά Stanislaus Pieck.

- Απόφαση του Δικαστηρίου, της 31ης Ιανουαρίου 2006, υπόθεση C 503/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας.

6.3.2. Αν ένα πρόσωπο που απολαύει του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας δεν διαθέτει τα αναγκαία ταξιδιωτικά έγγραφα ή, αν είναι υποχρεωτικές, τις αναγκαίες θεωρήσεις, το οικείο κράτος μέλος οφείλει, πριν του αρνηθεί την είσοδο στην επικράτειά του, να του παράσχει κάθε εύλογη δυνατότητα για την απόκτηση των αναγκαίων εγγράφων ή για την αποστολή και παράδοσή τους στον ενδιαφερόμενο εντός εύλογης προθεσμίας ή για την τεκμηρίωση ή απόδειξη με άλλους τρόπους του ισχυρισμού του ότι απολαύει του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Αν ένας υπήκοος τρίτης χώρας, που είναι μέλος της οικογένειας ενός πολίτη της ΕΕ/του ΕΟΧ/της Ελβετίας, δεν διαθέτει την απαραίτητη θεώρηση αλλά είναι σε θέση να αποδείξει την ταυτότητά του καθώς και τους οικογενειακούς του δεσμούς με τον πολίτη της ΕΕ/του ΕΟΧ/της Ελβετίας και εφόσον δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι το συγκεκριμένο άτομο συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία των κρατών μελών, πρέπει να του χορηγείται θεώρηση στα σύνορα. Η θεώρηση πρέπει να χορηγείται ατελώς (βλ. επίσης τμήμα I, σημείο 7.10).

* Νομική βάση/ Νομολογία:

- Οδηγία 2004/38/EK (άρθρα 5 και 27-33)

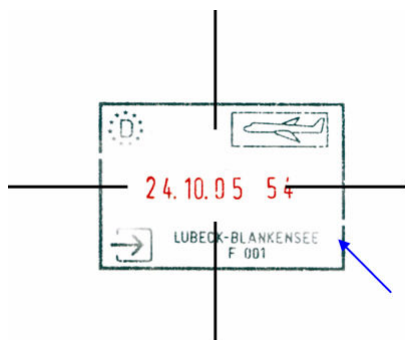
- Απόφαση του Δικαστηρίου, της 25ης Ιουλίου 2002, υπόθεση C 459/99, MRAX κατά Βελγίου.

- Απόφαση του Δικαστηρίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005, υπόθεση C 215/03, Salah Oulane κατά Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

6.4 Κατά την απαγόρευση της εισόδου σε υπηκόους τρίτων χωρών, ο υπάλληλος που διενεργεί τον έλεγχο οφείλει:

- α) να συμπληρώσει το **ενιαίο έντυπο** άρνησης εισόδου, τεκμηριώνοντας τον λόγο ή τους λόγους άρνησης, να το δώσει στον υπήκοο τρίτης χώρας για να το υπογράψει και να του διαθέσει αντίγραφο του υπογεγραμμένου εντύπου. Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας αρνείται να υπογράψει, ο συνοριοφύλακας επισημαίνει την άρνηση αυτή στο έντυπο, στο τμήμα που τιτλοφορείται «Παρατηρήσεις»
- β) θέτει επί του διαβατηρίου σφραγίδα εισόδου, που διαγράφεται από ένα σταυρό με μαύρη ανεξίτηλη μελάνη και γράφει απέναντι, στα δεξιά, επίσης με ανεξίτηλη μελάνη το(τα) γράμμα(-τα) που αντιστοιχεί(-ούν) στο/στους λόγο/ους της άρνησης εισόδου, των οποίων ο κατάλογος περιλαμβάνεται στο έντυπο άρνησης εισόδου (βλ. παρακάτω).

Παράδειγμα σφραγίδας με διαγραφή:

Γράμμα που υποδηλώνει τον λόγο άρνησης εισόδου με βάση το ενιαίο έντυπο

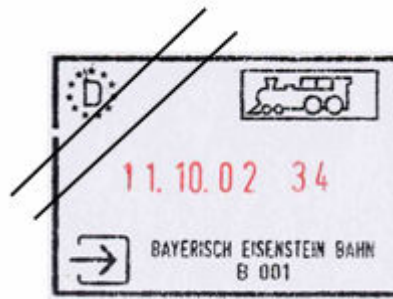
6.5 Αν ο υπάλληλος που είναι υπεύθυνος για τους ελέγχους διαπιστώσει ότι ο κάτοχος θεώρησης Σένγκεν έχει καταχωρηθεί στο SIS ως ανεπιθύμητος, ακυρώνει τη θεώρηση σφραγίζοντας την με την ένδειξη «ΑΚΥΡΟ».

6.6 Η ενιαία θεώρηση δεν πρέπει να ακυρώνεται μόνο και μόνο επειδή ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν ήταν σε θέση να προσκομίσει το ή τα δικαιολογητικά που απαιτούνται

προκειμένου να αιτιολογηθεί ο σκοπός του ταξιδιού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο συνοριοφύλακας οφείλει να διενεργήσει διεξοδικότερη έρευνα προκειμένου να εξακριβώσει κατά πόσον ο ενδιαφερόμενος απέκτησε τη θεώρηση με απατηλά μέσα και κατά πόσον συνιστά απειλή από την άποψη της παράνομης μετανάστευσης. Εν ανάγκη, πραγματοποιείται επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους Σένγκεν που εξέδωσε τη θεώρηση. Μόνον εάν εξακριβωθεί ότι η θεώρηση αποκτήθηκε με απατηλά μέσα, ο συνοριοφύλακας οφείλει να προβεί στην ακύρωσή της. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. τμήμα I, σημείο 8.1.

Βέλτιστη πρακτική: ακύρωση σφραγίδας εισόδου ή εξόδου σε άλλες περιπτώσεις πλην της άρνησης εισόδου:

Σε μερικές περιπτώσεις είναι απαραίτητο να ακυρωθεί σφραγίδα η οποία έχει ήδη τεθεί επί διαβατηρίου (παραδείγματος χάρη, αν ο συνοριοφύλακας χρησιμοποίησε λανθασμένη σφραγίδα εκ παραδρομής). Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο ταξιδιώτης δεν ευθύνεται για το λάθος και συνεπώς δεν πρέπει να ακυρώνεται η σφραγίδα με τους ίδιους τρόπους που προβλέπονται για την περίπτωση της άρνησης εισόδου. Για τον λόγο αυτό συνιστάται η ακύρωση της σφραγίδας με την αναγραφή δύο παράλληλων γραμμών στην άνω αριστερή γωνία της σφραγίδας, όπως στο κατωτέρω υπόδειγμα:

- 6.7 Κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει απαγορευθεί η είσοδος δικαιούται να προσφύγει κατά του μέτρου αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας. Ο εκάστοτε υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να ενημερώνεται γραπτώς για τις διαδικασίες που προβλέπονται για την προσφυγή και για τα σημεία επαφής που μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με αντιπροσώπους που είναι αρμόδιοι να ενεργήσουν για λογαριασμό του υπηκόου τρίτης χώρας.
- 6.8 Όταν απαγορεύεται η είσοδος σε ένα **πρόσωπο που απολαύει του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας**, ο συνοριοφύλακας πρέπει οπωσδήποτε να

κοινοποιήσει στον ενδιαφερόμενο έγγραφη απόφαση. Η απόφαση πρέπει να είναι συνταγμένη κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να αντιληφθεί το περιεχόμενο και τις συνέπειές της. Στην απόφαση πρέπει επίσης να εξηγούνται με ακρίβεια και πληρότητα οι λόγοι δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας στους οποίους βασίζεται, εκτός αν το αντίθετο υπαγορεύεται από λόγους που άπτονται της ασφάλειας του κράτους. Στην απόφαση πρέπει να διευκρινίζεται επίσης το δικαστήριο ή η διοικητική αρχή ενώπιον της οποίας ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή, καθώς και η σχετική προθεσμία.

- 6.9 Η απόφαση για την άρνηση εισόδου πρέπει να εκτελείται πάραυτα.
- 6.10 Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας στον οποίον απαγορεύτηκε η είσοδος έχει μεταφερθεί αεροπορικώς ή διά θαλάσσης ή δια ξηράς από μεταφορέα, ο μεταφορέας είναι υποχρεωμένος να αναλάβει αμέσως εκ νέου την ευθύνη γι' αυτόν. Ο μεταφορέας είναι υποχρεωμένος, ιδίως, να επαναφέρει τον υπήκοο τρίτης χώρας στο τρίτο κράτος από το οποίο τον μετέφερε ή στο τρίτο κράτος που εξέδωσε το ταξιδιωτικό έγγραφο με το οποίο ταξίδευσε ή σε κάθε άλλο τρίτο κράτος στο οποίο είναι εξασφαλισμένη η είσοδός του. Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας στον οποίον απαγορεύτηκε η είσοδος δεν μπορεί να μεταφερθεί άμεσα πίσω στον τόπο από τον οποίο προήλθε, ο μεταφορέας βαρύνεται υποχρεωτικά με όλα τα αναγκαία έξοδα που συνεπάγεται η στέγαση και συντήρησή του και με τα έξοδα του ταξιδιού της επιστροφής. Αν ο μεταφορέας αδυνατεί να μεταφέρει τον υπήκοο τρίτης χώρας πίσω στον τόπο από τον οποίο προήλθε, είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει τη μεταφορά του στον τόπο αυτό με οποιονδήποτε άλλο τρόπο (π.χ. κατόπιν συνεννόησης με άλλον μεταφορέα).
- 6.11 Στον μεταφορέα επιβάλλονται κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/51/EK και της εθνικής νομοθεσίας.
- 6.12 Οι συνοριοφύλακες οφείλουν να λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο, με βάση τις τοπικές περιστάσεις, προκειμένου να αποτρέπεται η παράνομη είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος (π.χ. τα άτομα αυτά πρέπει να περιορίζονται στη ζώνη διέλευσης του εκάστοτε αερολιμένα ή να μην τους επιτρέπεται η έξοδος από πλοίο που είναι ελλιμενισμένο).

** Νομική βάση:*

- [Οδηγία 2004/38/EK \(άρθρα 5 και 27-33\)](#)·
- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 13 και παράρτημα V\)](#)·
- [Σύμβαση Σένγκεν \(άρθρο 26\)](#)·
- Οδηγία 2001/51/EK.

7. *Χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης τέτοιων θεωρήσεων σε διερχόμενους ναυτικούς*

7.1 Είδη ενιαίων θεωρήσεων Σένγκεν (που ισχύουν για την επικράτεια όλων των κρατών Σένγκεν)⁴:

- «θεώρηση διέλευσης από αερολιμένα» (**θεώρηση τύπου “Α”**): πρόκειται για θεώρηση που ενδεχομένως απαιτείται για τη διέλευση διαμέσου των διεθνών ζωνών διέλευσης των αερολιμένων των κρατών Σένγκεν από υπηκόους ορισμένων τρίτων χωρών, κατά παρέκκλιση από την αρχή της ελεύθερης διέλευσης, η οποία διατυπώνεται στο παράρτημα 9 της «Σύμβασης του Σικάγου περί Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας»
- «θεώρηση διέλευσης» (**θεώρηση τύπου “Β”**): η θεώρηση αυτή παρέχει στον κάτοχο, κατά τη μετάβαση από μία τρίτη χώρα σε άλλη, να διέλθει από την επικράτεια των κρατών Σένγκεν άπαξ, δύο φορές ή, κατ’ εξαίρεση, περισσότερες φορές. Έκαστη διέλευση δεν επιτρέπεται να υπερβεί σε διάρκεια τις πέντε ημέρες (παράδειγμα: ταξίδι από την Τουρκία στην Αλβανία, με διέλευση από την Ελλάδα)·
- «θεώρηση βραχείας παραμονής» (**θεώρηση τύπου “C”**): η θεώρηση αυτή παρέχει στον κάτοχο τη δυνατότητα να παραμείνει στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν επί χρονικό διάστημα μέχρι τρεις μήνες. Η διάρκεια της παραμονής δεν επιτρέπεται να υπερβεί τους τρεις μήνες εντός οποιουδήποτε εξαμήνου από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου·
- «εθνική θεώρηση» (**θεώρηση τύπου “D”**): πρόκειται για θεώρηση που εκδίδεται από κράτος Σένγκεν και αφορά μακροχρόνια παραμονή (για σπουδές, εργασία, κ.λπ.)· εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας. Η εδαφική ισχύς των θεωρήσεων αυτού του τύπου περιορίζεται στην επικράτεια του κράτους έκδοσης (με

⁴ Οι εν λόγω θεωρήσεις εκδίδονται μόνο από τα κράτη που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν.

εξαιρέση τις θεωρήσεις του τύπου "D + C", για τις οποίες γίνεται λόγος παρακάτω). Παρόλα αυτά, ο κάτοχος μιας τέτοιας θεώρησης έχει το δικαίωμα να διέλθει από την επικράτεια των υπολοίπων κρατών Σένγκεν προκειμένου να μεταβεί και να εισέλθει για πρώτη φορά στο κράτος έκδοσης, υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο και δεν περιλαμβάνεται στον εθνικό κατάλογο ανεπιθύμητων ατόμων της χώρας από την επικράτεια της οποίας σκοπεύει να διέλθει.

- «εθνική θεώρηση η οποία υπέχει συγχρόνως ισχύ θεώρησης βραχείας παραμονής» (θεώρηση τύπου "D + C"): πρόκειται για εθνική θεώρηση που εκδίδεται από κράτος Σένγκεν (για μακροχρόνια παραμονή) αλλά η οποία συγχρόνως ισχύει ως θεώρηση για μετάβαση σε άλλα κράτη Σένγκεν για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες από την αρχική ημερομηνία ισχύος της θεώρησης. Οι θεωρήσεις αυτού του τύπου εκδίδονται σύμφωνα με τους κοινούς όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για την έκδοση ενιαίων θεωρήσεων βραχείας παραμονής. Παράδειγμα: μια θεώρηση "D + C" που έχει εκδοθεί από τη Γαλλία παρέχει δικαίωμα όχι μόνο για παραμονή στη γαλλική επικράτεια καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της θεώρησης, αλλά και για τη μετάβαση σε όλα τα άλλα κράτη Σένγκεν για χρονικό διάστημα που δεν πρέπει να υπερβεί τους τρεις μήνες με αφετηρία την ημερομηνία έναρξης της ισχύος που αναγράφεται στην αυτοκόλλητη θεώρηση.
- «ομαδική θεώρηση»: πρόκειται είτε για θεώρηση διελεύσεως είτε για θεώρηση βραχείας παραμονής της οποίας η ισχύς δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες και η οποία μπορεί να τεθεί σε ομαδικό διαβατήριο – εκτός αν η εθνική νομοθεσία προβλέπει κάτι διαφορετικό – και χορηγείται σε ομάδα αλλοδαπών, που πρέπει να έχει συσταθεί πριν από την απόφαση πραγματοποίησης του ταξιδιού, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέλη της ομάδας εισέρχονται στην επικράτεια, παραμένουν σε αυτήν και εξέρχονται από αυτήν ως ομάδα. Η θεώρηση αυτού του τύπου χορηγείται για ομάδες οι οποίες αποτελούνται από πέντε έως πενήντα άτομα. Ο υπεύθυνος της ομάδας πρέπει να είναι εφοδιασμένος με ατομικό διαβατήριο και, εφόσον τούτο απαιτείται, ατομική θεώρηση. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων σχετικά με τη χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα σε ομάδες ναυτικών (τμήμα I, σημ. 7.9).
- «θεώρηση περιορισμένης εδαφικής ισχύος» (θεώρηση του τύπου "LTV B" ή "LTV C"): πρόκειται για θεώρηση βραχείας παραμονής η οποία επιτρέπει στον κάτοχό της μόνο να παραμείνει ή να διέλθει από την επικράτεια του κράτους Σένγκεν που την

εξέδωσε ή περισσότερων κρατών Σένγκεν. Στην περίπτωση αυτή, η εδαφική ισχύς (ένα ή περισσότερα κράτη Σένγκεν) καθορίζεται στην ίδια την αυτοκόλλητη θεώρηση. Οι θεωρήσεις αυτού του τύπου εκδίδονται κατ' εξαίρεση. Οι συνοριοφύλακες πρέπει σε κάθε περίπτωση να ενημερώνουν εντός 72 ωρών τις κεντρικές αρχές στις οποίες υπάγονται για την έκδοση θεωρήσεων περιορισμένης εδαφικής ισχύος, παρέχοντας συγχρόνως τα δεδομένα του προσώπου προς το οποίο χορηγήθηκε η εκάστοτε θεώρηση και διευκρινίζοντας τον λόγο της χορήγησης.

** Νομική βάση:*

- Κανονισμός 539/2001 του Συμβουλίου

- [Σύμβαση Σένγκεν \(άρθρα 9-17\)](#):

- Κοινή προξενική εγκύκλιος

Σύνδεσμοι:

- Τρόπος συμπλήρωσης της αυτοκόλλητης θεώρησης·

- Υπόδειγμα συμπληρωμένων αυτοκόλλητων θεωρήσεων (πρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές)·

- Παραδείγματα αυτοκόλλητων θεωρήσεων που εκδίδονται από κράτη μέλη (με φωτογραφίες).

7.2 Οι θεωρήσεις είναι δυνατό να εκδίδονται στα σύνορα υπό την προϋπόθεση ότι ο εκάστοτε υπήκοος τρίτης χώρας:

- α) διαθέτει έγκυρο έγγραφο το οποίο του επιτρέπει να διασχίσει τα σύνορα·
- β) είναι σε θέση να δικαιολογήσει τον σκοπό του ταξιδιού και διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης·
- γ) δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο σήματος στο SIS και δεν συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις των κρατών Σένγκεν·

- δ) είναι σε θέση να αποδείξει ότι δεν μπορούσε να υποβάλει εκ των προτέρων αίτηση χορήγησης θεώρησης, παραδείγματος χάρι λόγω της έλλειψης χρόνου·
- ε) προσκομίζει έγγραφα στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη απρόβλεπτων και επιτακτικών λόγων που υπαγορεύουν την είσοδό του.

Επιπροσθέτως, πρέπει να μπορεί ο συνοριοφύλακας να βεβαιωθεί ότι είναι εξασφαλισμένη η επιστροφή του ενδιαφερομένου στη χώρα καταγωγής του ή σε κάποια τρίτη χώρα.

Η έκδοση θεώρησης στα σύνορα (και όχι σε πρεσβεία ή προξενείο, που αποτελεί τον κανόνα) πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί την εξαίρεση. Ο εκάστοτε υπήκοος τρίτης χώρας φέρει το βάρος της απόδειξης των λόγων για τους οποίους δεν μπορούσε να υποβάλει αίτηση χορήγησης θεώρησης σε προξενείο, με αποτέλεσμα να είναι αναγκαία η έκδοση της θεώρησης στα σύνορα.

7.3 Η θεώρηση επιτρέπεται να εκδοθεί:

α) χωρίς περιορισμούς όσον αφορά την εδαφική της ισχύ (ενιαία θεώρηση Σένγκεν, που ισχύει για το σύνολο των κρατών Σένγκεν). Στην περίπτωση αυτή, η θεώρηση μπορεί να είναι:

- θεώρηση βραχείας παραμονής (τύπου C)·
- θεώρηση διέλευσης (τύπου B). Η θεώρηση αυτού του τύπου επιτρέπεται να χορηγείται στον αιτούντα στα σύνορα μόνον εφόσον αυτός διαθέτει έγκυρη θεώρηση για κάθε άλλη χώρα ή χώρες διέλευσης και προορισμού εκτός του χώρου Σένγκεν. Η θεώρηση παρέχει κανονικά τη δυνατότητα απευθείας διέλευσης διαμέσου της επικράτειας του οικείου κράτους ή κρατών Σένγκεν.

β) με περιορισμένη εδαφική ισχύ ("LTV C" ή "LTV B").

Σε αμφότερες τις περιπτώσεις η θεώρηση που εκδίδεται πρέπει να ισχύει μόνο για **μία είσοδο**. Η ισχύς της θεώρησης βραχείας παραμονής δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 15 ημέρες· η ισχύς της θεώρησης διέλευσης δεν δύναται να υπερβαίνει τις 5 ημέρες.

- 7.4 Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση θεώρησης επί μη έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου. Σε περίπτωση που ένα έγγραφο δεν αναγνωρίζεται ως έγκυρο από ορισμένα κράτη Σένγκεν, η θεώρηση που εκδίδεται πρέπει να υπόκειται σε εδαφικό περιορισμό. Αν το ταξιδιωτικό έγγραφο δεν αναγνωρίζεται από τη χώρα που εκδίδει τη θεώρηση, η αυτοκόλλητη θεώρηση πρέπει να επικολλάται σε [χωριστό ενιαίο φύλλο](#).
- 7.5 Απαγορεύεται, καταρχήν, να χορηγείται θεώρηση στα σύνορα σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι εμπίπτουν σε κάποια από τις κατηγορίες προσώπων για τις οποίες είναι υποχρεωτική η συνεννόηση με μία ή περισσότερες από τις κεντρικές αρχές άλλων κρατών Σένγκεν. Παρόλα αυτά, σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατό να χορηγείται θεώρηση στα σύνορα σε τέτοια πρόσωπα, ιδίως για **ανθρωπιστικούς λόγους**, για **λόγους που υπαγορεύονται από το εθνικό συμφέρον** ή ένεκα διεθνών υποχρεώσεων.

*** Παραδείγματα:**

α) Έκδοση θεώρησης στα σύνορα για ανθρωπιστικούς λόγους:

- Αιφνίδια σοβαρή ασθένεια στενού συγγενικού προσώπου ή άλλου οικείου προσώπου.
- Θάνατος στενού συγγενικού προσώπου ή άλλου οικείου προσώπου.
- Η είσοδος είναι αναγκαία με σκοπό την παροχή πρωτοβάθμιας ιατρικής ή/και ψυχολογικής φροντίδας ή, κατ' εξαίρεση, επακόλουθης φροντίδας στο οικείο κράτος Σένγκεν, ιδίως μετά από ατύχημα, π.χ. ναυάγιο σε ύδατα κοντά σε κράτος Σένγκεν ή σε άλλες περιπτώσεις διάσωσης και καταστροφών.

β) Έκδοση θεώρησης στα σύνορα για λόγους εθνικού συμφέροντος:

- Είσοδος μελών κυβερνήσεως (αρχηγού κυβερνήσεως, υπουργών) χώρας με την οποία το εκάστοτε κράτος μέλος διατηρεί διπλωματικές σχέσεις, εφόσον οι λόγοι που προβάλλονται για την επίσκεψη είναι επίσημοι και οι ενδιαφερόμενοι προσκομίζουν στοιχεία που αποδεικνύουν το αξίωμα που δηλώνουν ότι κατέχουν.
- Είσοδος με σκοπό τη συμμετοχή σε συνομιλίες με εκπροσώπους του εκάστοτε κράτους μέλους, υπό την προϋπόθεση ότι επιδεικνύεται προσκλητήρια επιστολή. Εφόσον είναι δυνατό, πρέπει να πραγματοποιείται τηλεφωνική επικοινωνία με το πρόσωπο ή τον φορέα που απηύθυνε την πρόσκληση, προκειμένου να εξακριβωθεί η γνησιότητά της.

- Είσοδος γνωστών προσωπικοτήτων (π.χ. προσώπων που είναι διάσημα διεθνώς και δραστηριοποιούνται στον χώρο της πολιτικής, της οικονομίας, της επιστήμης ή του πολιτισμού).

- Μείζονα συμφέροντα εξωτερικής πολιτικής ενός κράτους Σένγκεν.

N.B. Κατά κανόνα, οι εξαιρετικοί λόγοι που απαριθμούνται παραπάνω πρέπει επίσης να αφορούν τα συνοδεύοντα πρόσωπα. Αν αφορούν μία ομάδα αντιπροσωπείας, μπορεί, σε περίπτωση αμφιβολίας, να ζητηθεί από την αρμόδια εθνική αρχή να λάβει απόφαση.

7.6 Οι θεωρήσεις που εκδίδονται στα σύνορα πρέπει να καταχωρούνται σε κατάλογο.

7.7 Τα έξοδα που χρεώνονται για τη διεκπεραίωση αίτησης χορήγησης θεώρησης στα σύνορα είναι ανάλογα με **εκείνα που χρεώνουν τα προξενεία**. Παρόλα αυτά, η έκδοση θεωρήσεων στα σύνορα μπορεί να γίνεται ατελώς.

Ειδικό κανόνες για τους ναυτικούς:

7.8 Ειδικό κανόνες ισχύουν για τη χορήγηση θεώρησης διέλευσης στα σύνορα προς **ναυτικούς**. Επιτρέπεται να χορηγηθεί θεώρηση διέλευσης στα σύνορα σε έναν ναυτικό ο οποίος υποχρεούται να διαθέτει θεώρηση για να διασχίσει τα εξωτερικά σύνορα εφόσον:

– ο ενδιαφερόμενος πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο τμήμα I, σημ.7.2·

– ο ενδιαφερόμενος διαθέτει έγκυρη θεώρηση για όλες τις άλλες χώρες διέλευσης και προορισμού εκτός του χώρου Σένγκεν·

– ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να διασχίσει τα σύνορα με σκοπό την επιβίβαση, την εκ νέου επιβίβαση ή την αποβίβαση από πλοίο στο οποίο πρόκειται να εργασθεί ή έχει εργασθεί ως ναυτικός.

7.9 Επιτρέπεται η χορήγηση ομαδικής θεώρησης διέλευσης στα σύνορα σε ναυτικούς οι οποίοι έχουν την ίδια ιθαγένεια και ταξιδεύουν ως ομάδα αποτελούμενη από πέντε μέχρι πενήντα άτομα· στην περίπτωση αυτή, η θεώρηση τοποθετείται σε χωριστό φύλλο. Το φύλλο περιλαμβάνει υποχρεωτικά το ονοματεπώνυμο, την ημερομηνία γέννησης, την ιθαγένεια και τον αριθμό του ταξιδιωτικού εγγράφου εκάστου μέλους της ομάδας.

Τέτοια ομαδική θεώρηση επιτρέπεται να εκδοθεί μόνον εφόσον ο καθένας από τους ναυτικούς πληροί τις προϋποθέσεις έκδοσης θεώρησης στα σύνορα.

Πριν από τη χορήγηση θεώρησης στα σύνορα σε έναν ή περισσότερους διερχόμενους ναυτικούς, οι αρμόδιες εθνικές αρχές οφείλουν να προβούν σε ανταλλαγή πληροφοριών σε συμμόρφωση με τις ειδικές [οδηγίες που αναφέρονται στο παράρτημα του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 415/2003](#).

Ειδικοί κανόνες για τη χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα σε μέλη της οικογενείας πολιτών χωρών της ΕΕ/του ΕΟΧ/της Ελβετίας τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών που υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης:

7.10 Όταν ένα μέλος της οικογενείας ενός πολίτη της ΕΕ/του ΕΟΧ/της Ελβετίας, το οποίο συνοδεύει ή πηγαίνει να συναντήσει τον εν λόγω πολίτη της ΕΕ/του ΕΟΧ/της Ελβετίας, καταφθάνει στα σύνορα χωρίς να διαθέτει την απαραίτητη θεώρηση, το οικείο κράτος μέλος οφείλει, πριν του αρνηθεί την είσοδο στην επικράτειά του, να του παράσχει κάθε εύλογη δυνατότητα για την τεκμηρίωση ή απόδειξη με άλλους τρόπους του ισχυρισμού του ότι απολαύει του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας. Αν ο ενδιαφερόμενος καταφέρει να το πράξει και εφόσον δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι το εν λόγω πρόσωπο συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, πρέπει να του χορηγείται πάραυτα θεώρηση στα σύνορα. Η θεώρηση χορηγείται ατελώς.

** Νομική βάση:*

- Οδηγία 2004/38/ΕΚ (άρθρο 5).

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 415/2003 του Συμβουλίου.

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου; όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 334/2002 του Συμβουλίου.

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 333/2002.

- Απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2002, υπόθεση C 459/99, MRAX κατά Βελγίου.

8. *Ακύρωση, ανάκληση και συντόμευση της διάρκειας ισχύος των ενιαίων θεωρήσεων Σένγκεν*

Ακύρωση:

8.1 Σκοπός της ακύρωσης μιας ενιαίας θεώρησης Σένγκεν στα σύνορα είναι να αποτραπεί η είσοδος στον χώρο Σένγκεν ατόμων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να εισέλθουν στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν.

Μία ενιαία θεώρηση πρέπει να ακυρώνεται οπωσδήποτε στις εξής περιπτώσεις:

- αν για τον κάτοχο της θεώρησης έχει καταχωρηθεί σήμα στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) το οποίο αναφέρει ότι πρέπει να απαγορεύεται η είσοδος στο συγκεκριμένο άτομο ή ότι η θεώρηση είναι πλαστογραφημένη ή παραποιημένη·
- αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι η θεώρηση αποκτήθηκε με απατηλά μέσα (παραδείγματος χάρη, είναι προφανές ότι ο ενδιαφερόμενος πλαστογράφησε ή παραποίησε τα δικαιολογητικά που είναι απαραίτητα για τη λήψη της θεώρησης).

Παρόλα αυτά, η θεώρηση δεν πρέπει να ακυρώνεται αυτομάτως κάθε φορά που απαγορεύεται η είσοδος στον κάτοχο. Αν, για παράδειγμα, ένα άτομο αδυνατεί να αποδείξει, κατά τη διέλευση των συνόρων, ότι διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης, πρέπει να του απαγορεύεται η είσοδος, αλλά το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την ακύρωση της θεώρησης, ιδίως αν πρόκειται για θεώρηση Σένγκεν που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος Σένγκεν (βλ. επίσης τμήμα I, σημ. 6.5 και 6.6).

8.2. Σε περίπτωση ακύρωσης μιας θεώρησης, πρέπει να ακολουθείται η εξής διαδικασία:

- η αυτοκόλλητη θεώρηση σφραγίζεται με την ένδειξη «ΑΚΥΡΩΝΕΤΑΙ» (“CANCELLED”) και η λέξη «θεώρηση» διαγράφεται με ανεξίτηλη μελάνη·
- ο συνοριοφύλακας πρέπει να αχρηστεύσει το οπτικό μεταβλητό στοιχείο της θεώρησης με τη χρήση αιχμηρού αντικειμένου (π.χ. στυλό ή παρόμοιο αντικείμενο). Σκοπός είναι να αποτραπεί η αφαίρεση από τη θεώρηση και η αθέμιτη χρήση του οπτικού μεταβλητού στοιχείου.

8.3 Ο συνοριοφύλακας πρέπει οπωσδήποτε να ενημερώσει για την ακύρωση της θεώρησης τις κεντρικές αρχές στις οποίες υπάγεται, οι οποίες, σε περίπτωση που η θεώρηση έχει εκδοθεί από άλλο κράτος Σένγκεν, ενημερώνουν εντός 72 ωρών τις αρμόδιες αρχές του κράτους που εξέδωσε την ακυρωθείσα θεώρηση. Είναι υποχρεωτικό να διαβιβάζονται τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία:

- επώνυμο, όνομα και ημερομηνία γεννήσεως του κατόχου της θεώρησης·
- ιθαγένεια του κατόχου της θεώρησης·
- είδος και αριθμός του ταξιδιωτικού εγγράφου·
- αριθμός της αυτοκόλλητης θεώρησης·
- τύπος της θεώρησης·
- ημερομηνία και τόπος έκδοσης της θεώρησης·
- ημερομηνία και αιτιολόγηση της ακύρωσης.

Ανάκληση:

8.4 Η ανάκληση μιας θεώρησης καθιστά δυνατή την ακύρωση της εναπομένουσας περιόδου ισχύος της θεώρησης ακόμη και μετά την είσοδο του κατόχου της στην επικράτεια. Η θεώρηση πρέπει να ανακαλείται εάν ο κάτοχος έχει παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις νόμιμης παραμονής στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν.

Κάθε ανάκληση/κατάργηση θεώρησης πρέπει να γνωστοποιείται στις κεντρικές αρχές, οι οποίες με τη σειρά τους ειδοποιούν σχετικά τις κεντρικές αρχές του κράτους Σένγκεν που την εξέδωσε, αναλόγως της περιπτώσεως, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται για την ακύρωση μιας θεώρησης.

Συντόμευση της διάρκειας ισχύος μιας θεώρησης

8.5. Η διάρκεια ισχύος μιας θεώρησης είναι δυνατό να συντομευθεί εάν διαπιστωθεί ότι ο κάτοχος δεν διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης για ολόκληρη τη διάρκεια παραμονής την οποία επιθυμούσε αρχικά. Ακόμη, είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί πριν από την απέλαση υπηκόου τρίτης χώρας (η τελευταία ημέρα ισχύος της θεώρησης αντιστοιχεί στην ημερομηνία που έχει ορισθεί για την απέλαση του υπηκόου τρίτης χώρας).

Η συντόμευση της διάρκειας ισχύος μιας θεώρησης πρέπει να γνωστοποιείται με τον ίδιο τρόπο που προβλέπεται και για την ακύρωση και την ανάκληση.

** Νομική βάση:*

- Κοινή προξενική εγκύκλιος (παράρτημα 14)·
- [Απόφαση SCH/Com-ex\(93\)24](#).

9. *Ειδικά καθεστώτα διέλευσης*

9.1 «Έγγραφο διευκόλυνσης της διέλευσης» (FTD) και «Έγγραφο διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης» (FRTD)

9.1.1 Την 1^η Ιουλίου 2003, τέθηκε σε ισχύ νέο ταξιδιωτικό καθεστώς για τη διέλευση μεταξύ του Καλίνινγκραντ και της ηπειρωτικής Ρωσίας. Βάσει του καθεστώτος αυτού καθιερώθηκαν δύο τύποι εγγράφου, το «Έγγραφο διευκόλυνσης της διέλευσης» (FTD) και το «Έγγραφο διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης» (FRTD). τα εν λόγω έγγραφα είναι απαραίτητα για τη διέλευση από την επικράτεια της Λιθουανίας ούτως ώστε να είναι δυνατή και να διευκολύνονται οι μετακινήσεις υπηκόων τρίτης χώρας οι οποίοι κατοικούν σε δύο μη συνεχόμενα γεωγραφικώς τμήματα της επικράτειας της χώρας τους.

9.1.2 Το έγγραφο FTD χρησιμεύει για πολλαπλή απευθείας διέλευση με οποιοδήποτε χερσαίο μεταφορικό μέσο διαμέσου της επικράτειας της Λιθουανίας. Εκδίδεται από τις λιθουανικές αρχές και ισχύει για μέγιστο χρονικό διάστημα τριών ετών. Κάθε διέλευση που πραγματοποιείται με βάση το έγγραφο FTD δεν μπορεί να διαρκέσει πάνω από 24 ώρες.

9.1.3 Το έγγραφο FRTD χρησιμεύει για ένα μόνο ταξίδι μετ' επιστροφής με τρένο και ισχύει για μέγιστο χρονικό διάστημα τριών μηνών. Κάθε διέλευση που πραγματοποιείται με βάση το έγγραφο FRTD δεν μπορεί να διαρκέσει πάνω από 6 ώρες.

9.1.4 Τα έγγραφα FTD/FRTD υπέχουν ισχύ θεώρησης και πρέπει να εκδίδονται με βάση ενιαίο υπόδειγμα από τις προξενικές αρχές σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 693/2003 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 694/2003 του Συμβουλίου. Απαγορεύεται η έκδοσή τους στα σύνορα.

** Νομική βάση:*

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 693/2003 του Συμβουλίου.

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 694/2003 του Συμβουλίου.

9.2. Διέλευση από την επικράτεια κρατών μελών που δεν εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν⁵

9.2.1 Μέχρι την ένταξή τους στον χώρο Σένγκεν, η Τσεχική Δημοκρατία, η Κύπρος, η Εσθονία, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Σλοβακία και η Σλοβενία (στο εξής: «τα νέα κράτη μέλη») μπορούν να αναγνωρίζουν:

- τις ενιαίες θεωρήσεις Σένγκεν,
- τις θεωρήσεις μακράς παραμονής και τους τίτλους παραμονής που εκδίδουν τα κράτη Σένγκεν,
- τις εθνικές θεωρήσεις (βραχείας ή μακράς παραμονής) που εκδίδουν τα νέα κράτη μέλη,
- και τους τίτλους παραμονής που εκδίδουν τα νέα κράτη μέλη

ως έγγραφα ισοδύναμα προς τις εθνικές τους θεωρήσεις με σκοπό τη διέλευση από την επικράτειά τους (η διέλευση δεν μπορεί να υπερβεί τις πέντε ημέρες).

9.2.2 Οι κάτοχοι των προαναφερθέντων εγγράφων πρέπει να υποβάλλονται στις συνήθεις διαδικασίες ελέγχου (τμήμα I, παρ. 1).

** Νομική βάση:*

- Απόφαση αριθ. 895/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Ιουνίου 2006

9.3 Διέλευση μέσω της επικράτειας των κρατών μελών από κατόχους τίτλων παραμονής εκδοθέντων από την Ελβετία ή το Λιχτενστάιν

9.3.1 Οι τίτλοι παραμονής που εκδίδονται από την Ελβετία και το Λιχτενστάιν αναγνωρίζονται υποχρεωτικά από τα κράτη Σένγκεν ως έγγραφα ισοδύναμα με την ενιαία θεώρηση Σένγκεν ή με τις εθνικές τους θεωρήσεις με σκοπό τη διέλευση από την επικράτειά τους. Κάθε διέλευση δεν μπορεί να υπερβεί τις πέντε ημέρες.

⁵ Η παρούσα παράγραφος ισχύει μόνο για τα εξής κράτη μέλη: Τσεχική Δημοκρατία, Κύπρος, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία και Σλοβενία.

- 9.3.2 Για τον ίδιο σκοπό, οι προαναφερθέντες τίτλοι παραμονής είναι επίσης δυνατό να αναγνωρίζονται ως ισοδύναμοι της εθνικής θεώρησης από την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία.
- 9.3.3 Οι κάτοχοι των προαναφερθέντων εγγράφων πρέπει να υποβάλλονται στις συνήθεις διαδικασίες ελέγχου (τμήμα I, παρ. 1).

* Νομική βάση:

- Απόφαση αριθ. 896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Ιουνίου 2006

10. Πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση για άσυλο/διεθνή προστασία⁶

* Γενικές αρχές:

Κάθε αίτηση για την παροχή διεθνούς προστασίας (περιλαμβανομένου του ασύλου) η οποία υποβάλλεται στα σύνορα πρέπει να εξετάζεται από τα κράτη μέλη προκειμένου να εξακριβωθεί, με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στην [οδηγία 2004/83/EK του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004](#), κατά πόσον ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης για το καθεστώς των προσφύγων της 28^{ης} Ιουλίου 1951, όπως έχει συμπληρωθεί με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31^{ης} Ιανουαρίου 1967, ή για να υπαχθεί σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, όπως αυτό καθορίζεται στην προαναφερθείσα οδηγία.

Το κράτος μέλος που φέρει στην πράξη την ευθύνη για την εξέταση της αίτησης καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του [κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2003](#) («κανονισμός του Δουβλίνου»).

Ο χαρακτήρας της εξέτασης καθορίζεται υποχρεωτικά σύμφωνα με τις διατάξεις της [οδηγίας 2005/85/EK του Συμβουλίου](#) («οδηγία για τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου»).

⁶ Το παρόν τμήμα δεν ισχύει για τη Νορβηγία, την Ισλανδία και την Ελβετία. Το παρόν τμήμα ισχύει για τη Δανία σε ό,τι αφορά τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο για την εξέταση αίτησης ασύλου.

- 10.1 Ένας υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να θεωρείται ως αιτών άσυλο/διεθνή προστασία εφόσον εκφράζει – με οποιονδήποτε τρόπο – τον φόβο ότι θα υποστεί σοβαρή βλάβη σε περίπτωση που επιστρέψει στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Η επιθυμία υποβολής αίτησης για προστασία δεν είναι απαραίτητο να διατυπώνεται με κάποιον συγκεκριμένο τρόπο. Δεν είναι αναγκαίο να χρησιμοποιήσει ρητώς ο ενδιαφερόμενος τη λέξη «άσυλο». Το καθοριστικό στοιχείο εν προκειμένω είναι η εκδήλωση φόβου για ό,τι ενδέχεται να συμβεί σε περίπτωση επιστροφής. Σε περίπτωση αμφιβολίας για το κατά πόσον συγκεκριμένη δήλωση μπορεί να εκληφθεί ως επιθυμία υποβολής αίτησης για άσυλο ή για άλλη μορφή διεθνούς προστασίας, οι συνοριοφύλακες πρέπει να συμβουλευονται την εκάστοτε εθνική αρχή ή αρχές που είναι αρμόδιες για την εξέταση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας.

- 10.2 Όταν ένας υπήκοος τρίτης χώρας εκφράζει την επιθυμία να υποβάλει αίτηση για άσυλο/διεθνή προστασία στα σύνορα (περιλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης θαλάσσιων λιμένων και αερολιμένων), πρέπει να του δίδεται η δυνατότητα να το πράξει. Για τον σκοπό αυτό, οι συνοριακές αρχές πρέπει να ενημερώνουν τον εκάστοτε αιτούντα, σε γλώσσα για την οποία μπορεί ευλόγως να υποτεθεί ότι είναι κατανοητή σε αυτόν, για την ακολουθητέα διαδικασία (δηλαδή τον τρόπο και τον τόπο υποβολής της αίτησης), καθώς επίσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, περιλαμβανομένων των πιθανών συνεπειών σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις εν λόγω υποχρεώσεις και μη συνεργασίας με τις αρχές.

Προς αποφυγή παρανοήσεων και προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι αιτούντες ενημερώνονται επαρκώς για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και για τη διαδικασία, αν ένα άτομο που ζητά διεθνή προστασία δεν διαθέτει επαρκή γνώση της γλώσσας που ομιλείται στο εκάστοτε κράτος μέλος, πρέπει, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, να επιστρατεύονται οι υπηρεσίες διερμηνέα.

- 10.3 Κάθε αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας πρέπει να διαβιβάζεται είτε στην αρμόδια εθνική αρχή που έχει ορισθεί από έκαστο κράτος μέλος για την εξέταση/διεκπεραίωση τέτοιων αιτήσεων είτε στην αρχή που είναι αρμόδια να αποφασίσει για το κατά πόσον θα επιτραπεί στον αιτούντα να εισέλθει στην επικράτεια ούτως ώστε να είναι δυνατή η εξέταση της αίτησης από την αρμόδια αρχή.

Ο συνοριοφύλακας δεν δύναται να λάβει οποιαδήποτε απόφαση για την επιστροφή του αιτούντος χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με την αρμόδια εθνική αρχή ή αρχές.

- 10.4 Είναι υποχρεωτική η λήψη των δακτυλικών αποτυπωμάτων όλων των δακτύλων για κάθε αιτούντα άσυλο που έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας, με βάση τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους μέλους, και η αποστολή τους στην κεντρική μονάδα του συστήματος EURODAC, έτσι ώστε να είναι δυνατή η διασταύρωσή τους στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος.

** Νομική βάση:*

- Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης·
- Κανονισμός 2725/2000 του Συμβουλίου·
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 407/2002 του Συμβουλίου·
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου·
- Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου·
- Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου.

11. Καταχώρηση πληροφοριών στα σύνορα

Σε όλα τα μεθοριακά σημεία διέλευσης, κάθε υπηρεσιακή ή άλλου είδους ιδιαίτερα σημαντική πληροφορία πρέπει να καταχωρείται ιδιοχείρως ή ηλεκτρονικώς. Οι προς καταχώρηση πληροφορίες περιλαμβάνουν ιδίως:

- το ονοματεπώνυμο του συνοριοφύλακα που είναι κατά τόπον υπεύθυνος για τους συνοριακούς ελέγχους και των άλλων υπαλλήλων κάθε ομάδας·
- την τυχόν χαλάρωση των ελέγχων επί προσώπων·
- την έκδοση, στα σύνορα, θεωρήσεων και εγγράφων που υπέχουν θέση διαβατηρίων ή θεωρήσεων·
- τις τυχόν συλλήψεις και καταγγελίες (ποινικά αδικήματα και διοικητικές παραβάσεις)·
- τα άτομα στα οποία απαγορεύεται η είσοδος (λόγοι άρνησης και ιθαγένεια)·

- τους κωδικούς ασφαλείας των σφραγίδων εισόδου και εξόδου, τα στοιχεία των συνοριοφυλάκων που χρησιμοποιούν τις σφραγίδες σε οποιαδήποτε ημερομηνία και βάρδια, καθώς και στοιχεία για την απώλεια ή κλοπή σφραγίδων·
- καταγγελίες προσώπων που υποβάλλονται σε ελέγχους·
- άλλα ιδιαίτερα σημαντικά αστυνομικά ή δικαστικά μέτρα·
- οποιοδήποτε αξιολογούμενο συμβάν.

* Νομική βάση:

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα II)

12. Συνεργασία με άλλες υπηρεσίες

Οι συνοριοφύλακες οφείλουν να συνεργάζονται στενά με όλες τις αρμόδιες κρατικές αρχές που έχουν τοποθετηθεί σε μεθοριακές περιοχές όπως είναι οι τελωνειακές αρχές ή άλλες υπηρεσίες αρμόδιες σε θέματα ασφάλειας αγαθών ή σε θέματα ασφάλειας μεταφορών.

ΤΜΗΜΑ II: Χερσαία σύνορα

1. Έλεγχος της οδικής κυκλοφορίας

- 1.1 Ο συνοριοφύλακας που διοικεί το εκάστοτε σημείο διέλευσης πρέπει να φροντίζει για την υποβολή των φυσικών προσώπων σε ουσιαστικούς ελέγχους και ταυτόχρονα να μεριμνά για την ασφάλεια και την ομαλή ροή της οδικής κυκλοφορίας.
- 1.2 Εφόσον είναι δυνατό, πρέπει να υπάρχουν χωριστοί διάδρομοι ελέγχου για τα άτομα που απολαύουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και για τους λοιπούς υπηκόους τρίτων χωρών, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες περί διαχωρισμού των διαδρόμων ελέγχου.
- 1.3 Οι έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται στο μέτρο του δυνατού από δύο συνοριοφύλακες.

* Νομική βάση:

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (άρθρο 7, παράρτημα VI)

*** Βέλτιστες πρακτικές:**

- Είναι σκόπιμο να ερευνάται το μέσο μεταφοράς στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) υπάρχει δικαιολογημένη υπόνοια για την απόκρυψη εντός του οχήματος ανθρώπων, ναρκωτικών ουσιών, εκρηκτικών υλών ή/και όπλων·

β) υπάρχει δικαιολογημένη υπόνοια ότι ο οδηγός ή οι επιβάτες του οχήματος διέπραξαν αξιόποινή πράξη ή διοικητική παράβαση·

γ) τα προσκομιζόμενα έγγραφα του οχήματος είναι ελλιπή ή πλαστά·

Εν πάση περιπτώσει, για τους ελέγχους ισχύουν οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους Σένγκεν.

- Είναι σκόπιμη η χρήση ειδικά εκπαιδευμένων σκυλιών για τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων με σκοπό τη δια της οσφρήσεως ανίχνευση εκρηκτικών υλών, ναρκωτικών ουσιών ή κρυμμένων ανθρώπων.

Έλεγχοι επί οχημάτων ιδιωτικής χρήσεως:

- Στο μέτρο του δυνατού, οι έλεγχοι επί φυσικών προσώπων που ταξιδεύουν με οχήματα ιδιωτικής χρήσεως πρέπει να διενεργούνται ως εξής:

- ο οδηγός και οι επιβάτες μπορούν να παραμείνουν μέσα στο όχημα κατά τη διάρκεια του ελέγχου·

- ο συνοριοφύλακας ελέγχει τα σχετικά έγγραφα και τα αντιπαραβάλλει προς τα πρόσωπα που επιθυμούν να διασχίσουν τα σύνορα·

- ταυτοχρόνως, ένας δεύτερος συνοριοφύλακας παρακολουθεί τα άτομα που βρίσκονται μέσα στο αυτοκίνητο και φροντίζει για την ασφάλεια του ελέγχοντος συναδέλφου του.

- Αν υπάρχει υπόνοια ότι κάποιο ταξιδιωτικό έγγραφο, άδεια οδήγησης ή άλλο έγγραφο που σχετίζεται με την ασφάλιση ή την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος είναι πλαστό, πρέπει να ζητείται από όλους τους ταξιδιώτες να εξέλθουν από το όχημα. Εν συνεχεία

πρέπει το όχημα να ερευνάζεται διεξοδικά. Οι ανωτέρω ενέργειες πρέπει να πραγματοποιούνται στον χώρο επιγενόμενου ελέγχου.

Έλεγχοι επί λεωφορείων:

- Οι έλεγχοι επί φυσικών προσώπων που ταξιδεύουν με λεωφορείο μπορούν να διενεργούνται σε τερματικό σταθμό επιβατών ή εντός του λεωφορείου, αναλόγως των περιστάσεων. Οσάκις ο έλεγχος διενεργείται εντός του λεωφορείου, πρέπει στο μέτρο του δυνατού να λαμβάνονται τα εξής μέτρα:

- ο έλεγχος των εγγράφων πρέπει να ξεκινάει από τον οδηγό του λεωφορείου και από τον αρχηγό της ομάδας, αν πρόκειται για οργανωμένο ταξίδι·

- αν υπάρχει αμφιβολία για κάποιο ταξιδιωτικό έγγραφο ή για τον σκοπό του ταξιδιού ή αν υπάρχουν ενδείξεις ότι ένα άτομο ενδέχεται να συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία των κρατών Σένγκεν, πρέπει να ζητείται από το άτομο αυτό να αποβιβασθεί από το λεωφορείο και να υποβληθεί σε διεξοδικό έλεγχο στον χώρο επιγενόμενου ελέγχου, ενώ ταυτόχρονα ένας δεύτερος συνοριοφύλακας παρακολουθεί τα άλλα άτομα μέσα στο λεωφορείο και φροντίζει για την ασφάλεια του ελέγχοντος συναδέλφου του.

- Σε περίπτωση μεγάλης κυκλοφοριακής κίνησης πρέπει να ελέγχονται πρώτα οι επιβάτες των λεωφορείων των τακτικών τοπικών γραμμών, εφόσον το επιτρέπουν οι τοπικές συνθήκες.

Κατά τον έλεγχο των ταξιδιωτικών εγγράφων εντός του λεωφορείου, οι υπάλληλοι πρέπει να χρησιμοποιούν φορητές ηλεκτρονικές συσκευές, ιδίως για τις αναζητήσεις στοιχείων στο SIS.

Έλεγχοι επί φορτηγών:

Οι έλεγχοι επί φορτηγών είναι σκόπιμο να διενεργούνται με τον κάτωθι τρόπο· στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει οπωσδήποτε να συμπράττουν οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές:

α) Όποτε είναι δυνατό, ενδείκνυται να υπάρχει χωριστός διάδρομος ελέγχου για τα φορτηγά, εφόσον:

- το φορτηγό και το περιεχόμενό του μπορούν να ελεγχθούν με βολικό τρόπο·

- είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν ειδικά εκπαιδευμένα σκυλιά χωρίς να προκληθεί ενόχληση·

- μπορεί να χρησιμοποιηθεί τεχνικός εξοπλισμός για την έρευνα (π.χ. συσκευές ακτίνων x και ανιχνευτές διοξειδίου του άνθρακα).

β) Κατά τους ελέγχους επί φορτηγών, οι συνοριοφύλακες πρέπει να αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή σε φορτηγά με εμπορευματοκιβώτια στα οποία ενδέχεται να είναι κρυμμένα κλεμμένα αυτοκίνητα, θύματα διακίνησης ανθρώπων ή επικίνδυνες ουσίες. Όλα τα δικαιολογητικά σχετικά με το περιεχόμενο του φορτηγού πρέπει να ελέγχονται επισταμένως.

γ) Επιβάλλεται ο διεξοδικός έλεγχος όλων των φορτηγών σε περίπτωση που:

- έχουν παραβιασθεί τελωνειακές σφραγίδες·
- το κάλυμμα του φορτίου (κουκούλα) έχει καταστραφεί ή ραφτεί·
- υπάρχει υπόνοια ότι μπορεί να είναι κρυμμένοι στο εσωτερικό άνθρωποι, ναρκωτικές ουσίες ή επικίνδυνες ή εκρηκτικές ύλες.

• Είναι επίσης δυνατό να διενεργούνται οι ακόλουθοι πρόσθετοι έλεγχοι:

α) έλεγχος οδικής κυκλοφορίας, περιλαμβανομένης της τήρησης διατάξεων της κοινωνικής νομοθεσίας (π.χ. καταλληλότητα του οχήματος, ωράριο εργασίας του οδηγού, ασφάλιση του οδηγού)·

β) έλεγχος οδικής μεταφοράς (κατά πόσον τα μεταφερόμενα αγαθά αντιστοιχούν στα σχετικά παραστατικά)·

γ) έλεγχος της ύπαρξης ραδιενεργών ή επικίνδυνων αγαθών.

Όλοι οι προαναφερθέντες πρόσθετοι έλεγχοι διενεργούνται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία και με τους εθνικούς κανονισμούς εκάστου κράτους Σένγκεν.

2. Έλεγχος της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας

2.1 Ο επικεφαλής συνοριοφύλακας ο οποίος βρίσκεται εν υπηρεσία στο σιδηροδρομικό μεθοριακό σημείο διέλευσης πρέπει να συγκεντρώνει πληροφορίες για τα σιδηροδρομικά δρομολόγια και για τον προβλεπόμενο αριθμό επιβατών των τρένων, ούτως ώστε να διαφαλίζεται η διενέργεια αποτελεσματικών συνοριακών ελέγχων.

2.2 Οι έλεγχοι είναι δυνατό να διενεργούνται με τον έναν από τους ακόλουθους δύο τρόπους:

α) στην αποβάθρα στον πρώτο σταθμό άφιξης ή στον τελευταίο σταθμό προ της αναχώρησης στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν·

β) επί του τρένου, κατά τη διάρκεια της διέλευσης.

2.3 Ο συνοριακός έλεγχος περιλαμβάνει έλεγχο των εξής:

α) του προσωπικού που εργάζεται στο τρένο·

β) των επιβατών που μεταβαίνουν στο εξωτερικό·

γ) των επιβατών που προέρχονται από το εξωτερικό, εφόσον δεν έχουν ελεγχθεί προηγουμένως·

δ) του ίδιου του τρένου εξωτερικά.

2.4 Ο συνοριακός έλεγχος των επιβατών τρένων μεγάλων ταχυτήτων που προέρχονται από τρίτη χώρα είναι δυνατό να διενεργείται με τον έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) στους σταθμούς που βρίσκονται σε τρίτη χώρα και όπου οι ταξιδιώτες επιβιβάζονται στο τρένο·

β) στους σταθμούς όπου αποβιβάζονται οι ταξιδιώτες εντός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν·

γ) επί του τρένου κατά τη διάρκεια της διέλευσης μεταξύ σταθμών που βρίσκονται στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν, υπό την προϋπόθεση ότι οι ταξιδιώτες παραμένουν στο τρένο στον προηγούμενο σταθμό ή σταθμούς.

2.5 Σε ό,τι αφορά τα τρένα μεγάλων ταχυτήτων από τρίτες χώρες τα οποία πραγματοποιούν περισσότερες στάσεις στην επικράτεια των κρατών μελών, αν η εταιρεία που εκτελεί τη σιδηροδρομική μεταφορά έχει τη δυνατότητα επιβίβασης των επιβατών αποκλειστικά για το εναπομένον τμήμα του ταξιδιού εντός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν, οι εν λόγω επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου είτε επί του τρένου είτε στον σταθμό προορισμού, εκτός αν διενεργήθηκε ήδη έλεγχος στον σταθμό όπου ο εκάστοτε ταξιδιώτης επιβιβάστηκε στο τρένο.

Στην περίπτωση αυτή, οι ταξιδιώτες που επιθυμούν να πάρουν το τρένο αποκλειστικά για το εναπομένον τμήμα του ταξιδιού εντός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν πρέπει να

ενημερώνονται με σαφήνεια πριν από την αναχώρηση του τρένου ότι πρόκειται να υποβληθούν σε ελέγχους εισόδου κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ή στον σταθμό προορισμού.

Κατά το ταξίδι προς την αντίθετη κατεύθυνση, οι επιβαίνοντες στο τρένο πρέπει να υποβάλλονται σε ελέγχους εξόδου σύμφωνα με ανάλογες ρυθμίσεις.

- 2.6 Ο συνοριοφύλακας πρέπει να επιθεωρεί τα κοιλώματα των βαγονιών για να βεβαιωθεί ότι δεν έχουν κρυφτεί σε αυτά άνθρωποι ή αντικείμενα που υπόκεινται σε συνοριακούς ελέγχους. Οι συνοριοφύλακες πρέπει οπωσδήποτε να ερευνούν διεξοδικά το τρένο αν υπάρχει υπόνοια για κρυμμένες εκρηκτικές ύλες ή ναρκωτικές ουσίες.
- 2.7 Όταν υπάρχουν λόγοι που δημιουργούν την υπόνοια ότι πρόσωπα σεσημασμένα ή ύποπτα για την τέλεση αξιόποινων πράξεων ή υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν την πρόθεση να εισέλθουν παράνομα κρύβονται στο τρένο, ο υπεύθυνος συνοριοφύλακας, εάν δεν μπορεί να επέμβει σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις της χώρας του, πρέπει να ενημερώνει τις αρχές του κράτους Σένγκεν με προορισμό το οποίο ή διαμέσου της επικράτειας του οποίου κινείται το τρένο.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (άρθρο 7, παράρτημα VI)

*** Βέλτιστες πρακτικές:**

- Κατά τη διενέργεια του ελέγχου στην αποβάθρα στον πρώτο σταθμό άφιξης ή στον τελευταίο σταθμό προ της αναχώρησης, το τρένο πρέπει να φυλάσσεται, προκειμένου να μην έχει κανείς επιβάτης τη δυνατότητα να αποφύγει τον συνοριακό έλεγχο. Οι υπάλληλοι που διενεργούν τον έλεγχο και οι υπάλληλοι που φυλάσσουν το τρένο πρέπει να βρίσκονται σε αδιάλειπτη επαφή.
- Κατά τον έλεγχο των επιβατών επί του τρένου, πρέπει να τους απαγορεύεται να μετακινούνται εντός του τρένου.
- Ο έλεγχος ενός τρένου μεταφοράς εμπορευμάτων πρέπει να συνίσταται σε έλεγχο των εγγράφων του επιβαίνοντος προσωπικού και σε επιθεώρηση των βαγονιών.

- Κατά το συνοριακό έλεγχο τρένων που μεταφέρουν πρόσωπα και εμπορεύματα, ο συνοριοφύλακας πρέπει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή σε επιβάτες και αντικείμενα εάν υπάρχει κίνδυνος μεταφοράς εκρηκτικών υλών. Για τη σωστή εκτέλεση του ανωτέρω καθήκοντος είναι σκόπιμη η χρήση ειδικά εκπαιδευμένων σκυλιών.
- Οι συνοριακοί έλεγχοι επί τρένου πρέπει να ολοκληρώνονται πριν από την άφιξη του τρένου στον σιδηροδρομικό σταθμό που έχει συμφωνηθεί.
- Τα μέτρα ελέγχου δεν πρέπει, καταρχήν, να οδηγούν σε καθυστερήσεις με αποτέλεσμα τη μη τήρηση της προγραμματισμένης ώρας αναχώρησης του τρένου. Αν παρόλα αυτά προκληθεί καθυστέρηση, πρέπει να ενημερώνεται σχετικά ο σταθμάρχης το ταχύτερο δυνατό.

3. Τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία

3.1 Τα κράτη μέλη δύνανται να συνάπτουν διμερείς συμφωνίες με γειτονικές τρίτες χώρες με σκοπό την καθιέρωση καθεστώτος «τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας» για τους κατοίκους παραμεθόριων περιοχών. Το καθεστώς αυτό ισχύει για τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι κατοικούν σε παραμεθόρια περιοχή (σε απόσταση 50 χιλιομέτρων κατ' ανώτατο όριο) τρίτης χώρας η οποία γειτονεύει με κράτος μέλος· ο γενικός κανόνας είναι ότι οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει να κατοικούν στη συγκεκριμένη περιοχή επί ένα έτος τουλάχιστον (εξαιρέσεις είναι δυνατό να προβλέπονται στις σχετικές **διμερείς συμφωνίες**) και να έχουν θεμιτούς λόγους (οικογενειακούς δεσμούς, οικονομικά, κοινωνικά ή πολιτιστικά κίνητρα) για να διασχίζουν τα σύνορα με μεγάλη συχνότητα. Βάσει του υπόψη καθεστώτος, επιτρέπεται στους κατοίκους παραμεθόριων περιοχών να διασχίζουν τα σύνορα αποκλειστικά και μόνο με σκοπό την άνευ διαλειμμάτων παραμονή σε παραμεθόρια περιοχή κράτους μέλους επί χρονικό διάστημα μέχρι τρεις μήνες.

3.2 Οι διμερείς συμφωνίες είναι δυνατό να προβλέπουν τα εξής:

- α) δημιουργία ειδικών μεθοριακών σημείων διέλευσης που θα εξυπηρετούν αποκλειστικά τους κατοίκους παραμεθόριων περιοχών·
- β) καθορισμό ειδικών διαδρόμων ελέγχου στα μεθοριακά σημεία διέλευσης για την αποκλειστική εξυπηρέτηση των κατοίκων παραμεθόριων περιοχών·

γ) σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι οποίες υπαγορεύονται από τις τοπικές συνθήκες, παροχή της δυνατότητας στους κατοίκους παραμεθόριων περιοχών να διασχίζουν τα σύνορα εκτός των μεθοριακών σημείων διέλευσης και εκτός του προκαθορισμένου ωραρίου. Τούτο ισχύει, επί παραδείγματι, σε περίπτωση που ένας αγρότης πρέπει να διασχίζει συχνά τα σύνορα για να εργασθεί στο χωράφι του ή σε περίπτωση που μια πόλη τέμνεται από τη μεθόριο. Στην περίπτωση αυτή, το σημείο όπου επιτρέπεται η διέλευση των συνόρων πρέπει να προσδιορίζεται στη σχετική «άδεια τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας» («ΑΤΔΚ») (βλ. τμήμα I, σημ. 3.6).

3.3 Οι κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών που διασχίζουν τα σύνορα κατ' εφαρμογή των ανωτέρω στοιχείων α) και β) και οι οποίοι είναι γνώριμοι στους συνοριοφύλακες λόγω του ότι διασχίζουν συχνά τα σύνορα μπορούν συνήθως να υποβάλλονται μόνο σε δειγματοληπτικούς ελέγχους. Η συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων πρέπει, ωστόσο, να υποβάλλεται από καιρού εις καιρό, απροειδοποίητα και σε μη τακτά χρονικά διαστήματα σε πλήρεις ελέγχους.

3.4 Όταν η διμερής συμφωνία που έχει συναφθεί με τρίτη χώρα προβλέπει τη διευκόλυνση που προβλέπεται στο σημείο 3.2, στοιχείο γ) (δηλαδή παροχή της δυνατότητας διέλευσης των συνόρων εκτός των προκαθορισμένων μεθοριακών σημείων διέλευσης), το οικείο κράτος μέλος οφείλει να διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους και να φροντίζει για την τακτική επιτήρηση κατά μήκος των συνόρων, προκειμένου να αποτρέπεται κάθε ανεπίτρεπτη διέλευσή τους.

3.5 Περισσότερες λεπτομέρειες για τους ελέγχους στους οποίους πρέπει να υποβάλλονται οι κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών που εμπίπτουν σε καθεστώς τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας παρατίθενται στο τμήμα I, σημείο 3.6.

** Νομική βάση:*

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ./2006 για την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία

- Διμερείς συμφωνίες για την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ : Εναέρια σύνορα

1. Έλεγχοι σε αερολιμένες

- 1.1 Προκειμένου να διασφαλίζεται η διενέργεια αποτελεσματικών συνοριακών ελέγχων στον εκάστοτε αερολιμένα, οι συνοριοφύλακες πρέπει να συγκεντρώνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα πτήσεων, ούτως ώστε να είναι διαθέσιμο επαρκές προσωπικό με βάση τη ροή επιβατών και λαμβανομένου υπόψη ότι πρέπει να δίδεται προτεραιότητα στους αφικνούμενους επιβάτες.
- 1.2 Πρέπει να έχει συγκροτηθεί κατάλληλη υποδομή για τον διαχωρισμό των πτήσεων εντός του χώρου Σένγκεν από τις πτήσεις εκτός του χώρου Σένγκεν και για την αποτροπή της ανεπίτρεπτης κυκλοφορίας φυσικών προσώπων ή/και επίσημων εγγράφων μεταξύ των εν λόγω δύο τομέων του αερολιμένα.
- 1.3 Οι συνοριακοί έλεγχοι πραγματοποιούνται συνήθως στο ορισθέν για τον σκοπό αυτό μεθοριακό σημείο διέλευσης εντός του αερολιμένα· παρόλα αυτά, αν υπάρχει κίνδυνος ο οποίος σχετίζεται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, ο συνοριακός έλεγχος είναι δυνατό να πραγματοποιείται εντός του αεροσκάφους ή στην πύλη άφιξης/αναχώρησης.
- 1.4 Η πρόσβαση στη ζώνη διέλευσης πρέπει να ελέγχεται· κανονικά, δεν διεξάγονται έλεγχοι στη ζώνη διέλευσης, εκτός εάν τούτο υπαγορεύεται από εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την παράνομη μετανάστευση ή την εσωτερική ασφάλεια.

* Βέλτιστες πρακτικές:

- Ο έλεγχος του πληρώματος πρέπει να γίνεται πριν από τον έλεγχο των επιβατών και σε ξεχωριστό χώρο.
- Όποτε είναι δυνατό, πρέπει να δημιουργείται ξεχωριστός χώρος για τον επιγενόμενο συνοριακό έλεγχο.
- Όποτε είναι δυνατό, πρέπει να υπάρχει ξεχωριστός διάδρομος ελέγχου για τα μέλη του διπλωματικού σώματος και τους επιβάτες με αναπηρία.
- Όλα τα μέρη του αερολιμένα πρέπει να τελούν υπό αυστηρή επιτήρηση με τη χρήση συστημάτων παρακολούθησης και με περιπολίες, ιδίως δε του χώρου όπου γίνεται ο

έλεγχος των εισιτηρίων, της ζώνης ελέγχου των διαβατηρίων και της ζώνης διέλευσης. Για λόγους ασφαλείας, πρέπει να γίνεται άμεση ενημέρωση των αρχών ασφαλείας για κάθε αποσκευή που έχει εγκαταλειφθεί από τον ιδιοκτήτη της ή για άλλα αφημένα ύποπτα αντικείμενα.

1.5 Ο τόπος διενέργειας των συνοριακών ελέγχων προσδιορίζεται υποχρεωτικά με βάση την ακόλουθη διαδικασία:

α) Οι επιβάτες πτήσης προερχόμενης από τρίτη χώρα οι οποίοι επιβιβάζονται σε πτήση εσωτερικού πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα άφιξης της πτήσης από την τρίτη χώρα. Οι επιβάτες εσωτερικής πτήσης που επιβιβάζονται σε αεροσκάφος με προορισμό τρίτη χώρα (μετεπιβιβαζόμενοι επιβάτες) πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα αναχώρησης της δεύτερης πτήσης.

Παραδείγματα:

- Πτήση από τη Μπραζιλία στη Λισαβόνα, με ανταπόκριση στη Λισαβόνα για Παρίσι: ο έλεγχος εισόδου πραγματοποιείται στη Λισαβόνα.
- Πτήση από το Παρίσι στη Λισαβόνα, με μετεπιβίβαση για Μπραζιλία: ο έλεγχος εξόδου πραγματοποιείται στη Λισαβόνα.

β) Για πτήσεις με προέλευση ή προορισμό τρίτες χώρες χωρίς επιβάτες που πρέπει να αλλάξουν αεροπλάνο και για πτήσεις με πολλαπλές ενδιάμεσες στάσεις σε αερολιμένες των κρατών Σένγκεν χωρίς αλλαγή αεροπλάνου:

i) οι επιβάτες πτήσεων με προέλευση ή προορισμό τρίτες χώρες χωρίς προηγούμενη ή επόμενη ανταπόκριση εντός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα εισόδου και σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα εξόδου.

Παραδείγματα:

- Αν η πτήση είναι από τη Νέα Υόρκη στο Βερολίνο, ο έλεγχος εισόδου πρέπει να πραγματοποιηθεί στο Βερολίνο.

- Αν η πτήση είναι από το Βερολίνο στη Νέα Υόρκη, ο έλεγχος εξόδου πρέπει να πραγματοποιηθεί στο Βερολίνο.

- ii) οι επιβάτες πτήσεων με προέλευση ή προορισμό τρίτες χώρες με πολλαπλές ενδιάμεσες στάσεις στην επικράτεια των κρατών μελών χωρίς αλλαγή αεροπλάνου (διερχόμενοι επιβάτες), και εφόσον δεν μπορούν να επιβιβαστούν στο αεροπλάνο επιβάτες για το σκέλος του δρομολογίου εντός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν, πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα άφιξης και σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα αναχώρησης.

Παραδείγματα:

- Πτήση με δρομολόγιο Πεκίνο-Ελσίνκι-Φρανκφούρτη-Παρίσι, με ενδιάμεσες στάσεις στο Ελσίνκι και στη Φρανκφούρτη μόνο για την αποβίβαση επιβατών (απαγορεύεται η επιβίβαση επιβατών για το εναπομένον σκέλος του δρομολογίου): οι αποβιβαζόμενοι επιβάτες υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου στο Ελσίνκι, τη Φρανκφούρτη και το Παρίσι, αντιστοίχως.

- Πτήση με δρομολόγιο Παρίσι-Φρανκφούρτη-Ελσίνκι-Πεκίνο, με ενδιάμεσες στάσεις στη Φρανκφούρτη και στο Ελσίνκι μόνο για την επιβίβαση επιβατών (απαγορεύεται η αποβίβαση). Ο έλεγχος εξόδου πραγματοποιείται στο Παρίσι, τη Φρανκφούρτη και το Ελσίνκι, αντιστοίχως.

- iii) εάν ο αερομεταφορέας μπορεί, για πτήσεις προερχόμενες από τρίτες χώρες με περισσότερες από μία ενδιάμεσες στάσεις στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν, να επιβιβάζει επιβάτες αποκλειστικά για το σκέλος του ταξιδιού που απομένει στην εν λόγω επικράτεια, οι επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα αναχώρησης και σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα άφιξης. Ο έλεγχος των επιβατών οι οποίοι, κατά τη διάρκεια των ενδιάμεσων στάσεων, βρίσκονται ήδη μέσα στο αεροσκάφος και των οποίων η επιβίβαση δεν πραγματοποιήθηκε στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με το στοιχείο (β)(ii). Η αντίστροφη διαδικασία εφαρμόζεται σε πτήσεις αυτής της κατηγορίας, όταν η χώρα προορισμού είναι ένα τρίτο κράτος.

Παραδείγματα: 1. Πτήση με δρομολόγιο Νέα Υόρκη-Παρίσι-Φρανκφούρτη-Ρώμη, με δυνατότητα λήψης επιβατών κατά τη στάση στο Παρίσι και τη Φρανκφούρτη. Οι έλεγχοι εισόδου επί των επιβατών που φθάνουν με τη συγκεκριμένη πτήση πραγματοποιούνται

στο Παρίσι, τη Φρανκφούρτη (περιλαμβανομένων εκείνων που επιβιβάστηκαν στο Παρίσι) και τη Ρώμη (περιλαμβανομένων εκείνων που επιβιβάστηκαν στο Παρίσι και τη Φρανκφούρτη).

2. Πτήση με δρομολόγιο Αμβούργο-Βρυξέλλες-Παρίσι-Κάιρο, με δυνατότητα αποβίβασης επιβατών κατά τις στάσεις στις Βρυξέλλες και το Παρίσι. Οι έλεγχοι εξόδου πραγματοποιούνται στο Αμβούργο, τις Βρυξέλλες και το Παρίσι.

- 1.6 Όταν ένα αεροσκάφος είναι αναγκασμένο να προσγειωθεί στο πλησιέστερο σημείο όπου υπάρχει δυνατότητα προσγείωσης το οποίο δεν αποτελεί μεθοριακό σημείο διέλευσης, το αεροσκάφος μπορεί να συνεχίσει την πτήση του μετά από άδεια των συνοριοφυλάκων καθώς και, σε ό,τι αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους, των τελωνειακών αρχών.

*** Βέλτιστες πρακτικές:**

● Μετά την προσγείωση ενός αεροσκάφους, ένας συνοριοφύλακας πρέπει να μεταβεί στο σημείο όπου έχει σταθμεύσει το αεροσκάφος πριν από την αποβίβαση των επιβατών στις εξής περιπτώσεις:

- αν διαπράχθηκε εντός του αεροσκάφους ποινικό αδίκημα ή άλλου είδους παράνομη πράξη·

- υφίσταται απειλή για την εσωτερική ασφάλεια·

- υπάρχει κίνδυνος παράνομης μετανάστευσης·

- υπάρχουν άτομα που έχουν απελαθεί από άλλες χώρες·

- είναι αναγκαίο να κληθεί το πλήρωμα να παράσχει κάθε απαραίτητη πληροφορία.

● Όλοι οι επιβάτες στους οποίους απαγορεύτηκε η είσοδος πρέπει να διαχωρίζονται από τους υπόλοιπους. Αν δεν είναι δυνατή η άμεση αναχώρησή τους για τον τόπο στον οποίον επιβιβάστηκαν, πρέπει να παραμένουν σε ξεχωριστούς χώρους μέχρι την αναχώρησή τους υπό την επιτήρηση συνοριοφυλάκων.

● Τα άτομα που έχουν διαπράξει ποινικό αδίκημα ή άλλη παράνομη πράξη πρέπει να μεταφέρονται απευθείας από το αεροσκάφος σε ειδικό για τέτοιες περιπτώσεις χώρο και να παραδίδονται στις αρμόδιες αρχές.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

2. Έλεγχοι σε δευτερεύοντα αεροδρόμια

- 2.1 Πρέπει να εξασφαλίζεται ο έλεγχος των ατόμων, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, σε αερολιμένες που δεν έχουν το καθεστώς διεθνούς αερολιμένα σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία («δευτερεύοντα αεροδρόμια»), αλλά από τα οποία επιτρέπεται να διέρχονται πτήσεις από ή προς τρίτες χώρες.
- 2.2 Στα δευτερεύοντα αεροδρόμια δεν είναι υποχρεωτικό να συγκροτούνται κατάλληλες οργανωτικές ρυθμίσεις προκειμένου να είναι δυνατός ο φυσικός διαχωρισμός μεταξύ των επιβατών εσωτερικών και διεθνών πτήσεων, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας. Επιπλέον, όταν ο όγκος της κυκλοφορίας είναι χαμηλός, δεν είναι υποχρεωτική η διαρκής παρουσία συνοριοφυλάκων, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η δυνατότητα έγκαιρης προσέλευσης επί τόπου του αναγκαίου προσωπικού.
- 2.3 Σε περίπτωση που δεν είναι εξασφαλισμένη η ανά πάσα στιγμή παρουσία συνοριοφυλάκων σε ένα δευτερεύον αεροδρόμιο, ο διοικητής του πρέπει να ειδοποιεί εγκαίρως τους συνοριοφύλακες για την άφιξη ή αναχώρηση αεροσκαφών από ή προς τρίτες χώρες.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2320/2002

3. Έλεγχος επί προσώπων που πραγματοποιούν ιδιωτική πτήση

- 3.1 Ο κυβερνήτης ιδιωτικού αεροσκάφους με προέλευση ή προορισμό τρίτη χώρα πρέπει να διαβιβάζει στους συνοριοφύλακες του κράτους μέλους προορισμού και, ενδεχομένως, του κράτους μέλους πρώτης εισόδου, πριν από την απογείωση, γενική δήλωση που να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σχέδιο πτήσης σύμφωνα με το παράρτημα 2 της σύμβασης

σχετικά με τη διεθνή πολιτική αεροπορία και πληροφορίες για την ταυτότητα των επιβατών.

- 3.2 Όταν μία ιδιωτική πτήση που προέρχεται από τρίτη χώρα και έχει προορισμό ένα κράτος Σένγκεν, πραγματοποιεί ενδιάμεσες στάσεις στην επικράτεια άλλων κρατών Σένγκεν, οι αρμόδιες αρχές του κράτους Σένγκεν εισόδου πρέπει να προβαίνουν σε συνοριακούς ελέγχους και να επιθέτουν σφραγίδα εισόδου στη γενική δήλωση.
- 3.3 Όταν δεν μπορεί να εξακριβωθεί με βεβαιότητα ότι μία πτήση έχει προέλευση ή προορισμό αποκλειστικά τις επικράτειες των κρατών Σένγκεν χωρίς προσγείωση στην επικράτεια τρίτης χώρας, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να προβαίνουν σε ελέγχους επί των προσώπων στους αερολιμένες και τα δευτερεύοντα αεροδρόμια σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.
- 3.4 Το καθεστώς εισόδου και εξόδου των ανεμοπλάνων, των υπερελαφρών αεροπλάνων, των ελικοπτέρων, των αεροσκαφών μικρών διαστάσεων που είναι ικανά να διανύουν μόνο μικρές αποστάσεις και των αερόστατων καθορίζεται από το εθνικό δίκαιο καθώς και, ενδεχομένως, από διμερείς συμφωνίες.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

- Σύμβαση ICAO

ΤΜΗΜΑ IV: Θαλάσσια σύνορα

1. Γενικές διαδικασίες ελέγχου της θαλάσσιας κυκλοφορίας

- 1.1 Ο συνοριοφύλακας που διοικεί το εκάστοτε σημείο διέλευσης πρέπει να φροντίζει για τη διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων επί των επιβατών και του πληρώματος των πλοίων. Οι έλεγχοι πρέπει να βασίζονται σε ανάλυση κινδύνων, η οποία συνίσταται σε διαρκή και σφαιρική επιτήρηση της θαλάσσιας περιοχής.
- 1.2 Ο έλεγχος των πλοίων πρέπει να πραγματοποιείται στον λιμένα άφιξης ή αναχώρησης, επί του πλοίου ή σε ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο, ο οποίος βρίσκεται σε άμεση εγγύτητα προς το πλοίο. Εντούτοις, με βάση τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί για το συγκεκριμένο

θέμα, ο έλεγχος μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του διάπλου ή, κατά την άφιξη ή την αναχώρηση του πλοίου, στην επικράτεια τρίτης χώρας.

1.3 Ο πλοίαρχος ή ο αντιπρόσωπος του πλοιοκτήτη (δηλαδή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκπροσωπεί τον πλοιοκτήτη για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τα καθήκοντα του πλοιοκτήτη όσον αφορά τον εξοπλισμό του πλοίου, στο εξής: «ναυτικός πράκτορας») πρέπει να καταρτίσει κατάσταση (ονομαστικό κατάλογο), εις διπλούν, με τα μέλη του πληρώματος και τους τυχόν επιβάτες. Η εν λόγω κατάσταση πρέπει να περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- ονοματεπώνυμο·
- ημερομηνία γέννησης·
- ιθαγένεια·
- τον αριθμό και τον τύπο του ταξιδιωτικού εγγράφου, καθώς και, αναλόγως της περιπτώσεως, τον αριθμό της θεώρησης.

Τα μέλη του πληρώματος περιλαμβάνουν κάθε πρόσωπο το οποίο, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, απασχολείται όντως επί του πλοίου με καθήκοντα που σχετίζονται με τη λειτουργία ή την εξυπηρέτηση του πλοίου και το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση του πληρώματος.

1.4 Το αργότερο κατά την άφιξη στο λιμάνι, ο προαναφερθείς κατάλογος ή οι καταλογοί πρέπει να υποβληθούν στους συνοριοφύλακες. Αν, εξαιτίας ανωτέρας βίας, ο κατάλογος ή οι καταλογοί δεν είναι δυνατό να αποσταλούν στους συνοριοφύλακες, πρέπει να αποστέλλεται αντίγραφο τους στον κατάλληλο συνοριακό σταθμό ή στην αρμόδια λιμενική αρχή, η οποία τον διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στους συνοριοφύλακες.

1.5 Το ένα αντίτυπο από τους δύο καταλόγους, αφού υπογραφεί δεόντως από τον συνοριοφύλακα, επιστρέφεται στον πλοίαρχο ο οποίος πρέπει να είναι σε θέση να το επιδείξει αν του ζητηθεί κατά τον ελλιμενισμό του πλοίου.

1.6 Οποιαδήποτε μεταβολή των καταλόγων πληρώματος και επιβατών πρέπει να γνωστοποιείται πάραυτα στους συνοριοφύλακες από τον πλοίαρχο ή τον αντιπρόσωπο του πλοιοκτήτη.

- 1.7 Ο πλοίαρχος έχει καθήκον να ενημερώνει τους συνοριοφύλακες για την παρουσία λαθρεπιβατών στο πλοίο πριν από την είσοδό του στο λιμάνι. Όσο ένας λαθρεπιβάτης παραμένει επί του πλοίου, παραμένει υπό την ευθύνη του πλοίαρχου.

Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος επιτρέψει την αποβίβαση λαθρεπιβάτη στην επικράτειά του, πριν από την είσοδο του εν λόγω προσώπου πρέπει να τηρηθούν οι συνήθεις διαδικασίες ελέγχου.

- 1.8 Ο πλοίαρχος οφείλει να ενημερώσει τους συνοριοφύλακες για την αναχώρηση του πλοίου. Σε περίπτωση που αυτό είναι αδύνατο, ο πλοίαρχος οφείλει να ενημερώσει σχετικά την αρμόδια λιμενική αρχή και να της παραδώσει το δεύτερο αντίτυπο του ήδη συμπληρωμένου και υπογεγραμμένου καταλόγου.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

2. *Έλεγχοι σε κρουαζιερόπλοια*

- 2.1 Τα κρουαζιερόπλοια είναι πλοία που ακολουθούν συγκεκριμένο δρομολόγιο βάσει προκαθορισμένου προγράμματος, που περιλαμβάνει πρόγραμμα τουριστικών δραστηριοτήτων στα διάφορα λιμάνια: τα κρουαζιερόπλοια κατά κανόνα δεν παίρνουν επιβάτες ούτε επιτρέπουν την αποβίβασή τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.
- 2.2 Ο πλοίαρχος ή ο ναυτικός πράκτορας του κρουαζιερόπλοιου οφείλουν να διαβιβάσουν στους αρμόδιους συνοριοφύλακες το δρομολόγιο και το πρόγραμμα του κρουαζιερόπλοιου, τουλάχιστον 24 ώρες πριν από την απόπλευση από το λιμάνι αναχώρησης και πριν από την άφιξη σε κάθε λιμάνι εντός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν.
- 2.3 Σε περίπτωση που το δρομολόγιο ενός κρουαζιερόπλοιου περιλαμβάνει **αποκλειστικά και μόνο λιμάνια που βρίσκονται στην επικράτεια κρατών Σένγκεν**, δεν επιτρέπεται η διενέργεια συνοριακών ελέγχων και το κρουαζιερόπλοιο έχει την ευχέρεια να δένει σε λιμάνια τα οποία δεν αποτελούν μεθοριακά σημεία διέλευσης. Παρόλα αυτά, επί τη βάση εκτίμησης των κινδύνων που συνδέονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, επιτρέπεται να διενεργηθούν έλεγχοι επί του πληρώματος και των επιβατών τέτοιων πλοίων.

Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο αποπλέει από την Ελλάδα με προορισμό διάφορα λιμάνια στην Ιταλία και μετά επιστρέφει στην Ελλάδα.

2.4 Σε περίπτωση που το δρομολόγιο ενός κρουαζιερόπλοιου περιλαμβάνει **τόσο λιμάνια που βρίσκονται στην επικράτεια κρατών Σένγκεν όσο και λιμάνια που βρίσκονται σε άλλες χώρες**, οι συνοριακοί έλεγχοι πρέπει να πραγματοποιούνται ως εξής:

α) αν το κρουαζιερόπλοιο προέρχεται από λιμάνι τρίτης χώρας και καταπλέει για πρώτη φορά σε λιμάνι που βρίσκεται στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν, το πλήρωμα και οι επιβάτες πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο εισόδου με βάση τις ονομαστικές καταστάσεις του πληρώματος και των επιβατών.

Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο αποπλέει από την (Αγία) Πετρούπολη για τη Στοκχόλμη.

Οι επιβάτες που αποβιβάζονται από το κρουαζιερόπλοιο πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο εισόδου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, εκτός αν από εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση προκύπτει ότι είναι περιττή η διενέργεια τέτοιου ελέγχου.

β) όταν το κρουαζιερόπλοιο προέρχεται από λιμάνι τρίτης χώρας και καταπλέει ξανά σε λιμάνι το οποίο βρίσκεται στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν, το πλήρωμα και οι επιβάτες πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο εισόδου με βάση τις ονομαστικές καταστάσεις του πληρώματος και των επιβατών που μνημονεύονται πιο πάνω στο μέτρο που οι εν λόγω καταστάσεις έχουν υποστεί μεταβολές μετά τον κατάπλου του κρουαζιερόπλοιου στο προηγούμενο λιμάνι το οποίο βρισκόταν στην επικράτεια ενός κράτους Σένγκεν.

Παράδειγμα:

- το δρομολόγιο ενός κρουαζιερόπλοιου έχει ως εξής: από την Κωνσταντινούπολη στην Αθήνα, από κει στην Τύνιδα και ακολούθως στη Βαρκελόνη.

Οι επιβάτες που αποβιβάζονται από το κρουαζιερόπλοιο πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο εισόδου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, εκτός αν από εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση προκύπτει ότι είναι περιττή η διενέργεια τέτοιου ελέγχου. Αν δεν έχει επέλθει μεταβολή της ονομαστικής κατάστασης, δεν είναι αναγκαία η ταυτοποίηση κάθε επιβάτη σε αντιπαραβολή προς το ταξιδιωτικό του έγγραφο. Παρόλα αυτά, οι επιβάτες που αποβιβάζονται πρέπει να έχουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα πάνω τους ανά πάσα στιγμή και να τα επιδεικνύουν, αν τους ζητηθεί, στους συνοριοφύλακες.

γ) όταν το κρουαζιερόπλοιο προέρχεται από λιμάνι ενός κράτους Σένγκεν και καταπλέει σε άλλο λιμάνι κράτους Σένγκεν, οι αποβιβαζόμενοι επιβάτες πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο εισόδου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο με βάση εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση.

Παράδειγμα:

- ένα κρουαζιερόπλοιο αποπλέει αρχικά από την Πετρούπολη και στη συνέχεια καταπλέει διαδοχικά στα λιμάνια του Ελσίνκι, της Στοκχόλμης και της Κοπεγχάγης. Στην περίπτωση αυτή, για τους ελέγχους που πραγματοποιούνται στη Στοκχόλμη και την Κοπεγχάγη πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το κρουαζιερόπλοιο έχει ήδη ελεγχθεί στο Ελσίνκι.

δ) όταν ένα κρουαζιερόπλοιο αναχωρεί από λιμάνι ενός κράτους Σένγκεν με προορισμό λιμάνι τρίτης χώρας, το πλήρωμα και οι επιβάτες πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο εξόδου με βάση τις ονομαστικές καταστάσεις του πληρώματος και των επιβατών. Οι επιβιβαζόμενοι επιβάτες πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο εξόδου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις αν τούτο κρίνεται σκόπιμο με βάση εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση.

Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο αποπλέει από το Ελσίνκι με προορισμό την Πετρούπολη.

ε) όταν ένα κρουαζιερόπλοιο αναχωρεί από λιμάνι κράτους Σένγκεν και μεταβαίνει σε άλλο λιμάνι κράτους Σένγκεν, δεν πρέπει να πραγματοποιείται έλεγχος εξόδου. Παρόλα αυτά, επί τη βάσει εκτίμησης των κινδύνων που συνδέονται με την

ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, επιτρέπεται να διενεργηθούν έλεγχοι επί του πληρώματος και των επιβατών τέτοιων πλοίων.

Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο αποπλέει από τη Στοκχόλμη με προορισμό το Ελσίνκι και στη συνέχεια κατευθύνεται σε λιμάνι εκτός του χώρου Σένγκεν (π.χ. Πετρούπολη). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, κανονικά δεν πρέπει να διενεργηθεί έλεγχος εξόδου στη Στοκχόλμη, δεδομένου ότι ο έλεγχος αυτός θα διενεργηθεί στο Ελσίνκι, προτού το πλοίο εξέλθει από τον χώρο Σένγκεν.

- 2.5 Οι ονομαστικές καταστάσεις διαβιβάζονται υποχρεωτικά στους οικείους συνοριοφύλακες από τον πλοίαρχο του πλοίου ή, εναλλακτικά, από τον ναυτικό πράκτορα τουλάχιστον 24 ώρες πριν από την άφιξη σε κάθε λιμάνι ή, αν ο πλους προς το εκάστοτε λιμάνι διαρκεί λιγότερο από 24 ώρες, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της επιβίβασης στο προηγούμενο λιμάνι. Οι ονομαστικές καταστάσεις πρέπει να σφραγίζονται στο πρώτο λιμάνι εισόδου στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν, καθώς επίσης, οπωσδήποτε, αν επέλθει οποιαδήποτε μεταβολή σε αυτές.
- 2.6 Σε περίπτωση κατά την οποία οι συνοριοφύλακες, με βάση αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, αποφασίσουν ότι δεν είναι απαραίτητο να υποβληθούν οι επιβάτες του κρουαζιερόπλοιοι σε έλεγχο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί συνοριακών ελέγχων, δεν είναι υποχρεωτικό να σφραγισθούν τα ταξιδιωτικά έγγραφα.
- 2.7 Κατά την εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και τη μετανάστευση, οι συνοριοφύλακες οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες παραμέτρους: την ιθαγένεια των ταξιδιωτών, τις τυχόν διαθέσιμες πληροφορίες για τη ναυτιλιακή εταιρεία και την αξιοπιστία της, οποιαδήποτε έκθεση περί της κατάστασης και τις σχετικές πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους, περιλαμβανομένων πληροφοριών που τους έχουν ενδεχομένως διαθέσει άλλα κράτη Σένγκεν ή γειτονικές τρίτες χώρες.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

3. Έλεγχοι σε σκάφη αναψυχής

3.1 Με τον όρο «σκάφη αναψυχής» νοούνται τα σκάφη που χρησιμοποιούνται για αθλητικούς ή τουριστικούς σκοπούς.

3.2 Οι επιβαίνοντες σε σκάφη αναψυχής που έρχονται από ή κατευθύνονται σε λιμάνι κράτους Σένγκεν δεν πρέπει να υποβάλλονται σε συνορικούς ελέγχους και έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται σε λιμάνια που δεν αποτελούν μεθοριακά σημεία διέλευσης.

Εντούτοις, με βάση την αξιολόγηση των κινδύνων όσον αφορά τη λαθρομετανάστευση και ιδίως εάν οι ακτές μιας τρίτης χώρας βρίσκονται σε άμεση εγγύτητα με την επικράτεια του εκάστοτε κράτους Σένγκεν, πρέπει να πραγματοποιείται έλεγχος επί των εν λόγω προσώπων ή/και έρευνα του ίδιου του σκάφους αναψυχής.

3.3 Ένα σκάφος αναψυχής που προέρχεται από τρίτη χώρα μπορεί, κατ' εξαίρεση, να εισέλθει σε λιμάνι που δεν αποτελεί μεθοριακό σημείο διέλευσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι επιβαίνοντες στο σκάφος πρέπει να ειδοποιηθούν τις λιμενικές αρχές προκειμένου να τους επιτραπεί η είσοδος στο λιμάνι. Οι λιμενικές αρχές οφείλουν να επικοινωνήσουν με τις αρχές του πλησιέστερου λιμανιού το οποίο αποτελεί επίσημο μεθοριακό σημείο διέλευσης και να τους γνωστοποιήσουν την άφιξη του σκάφους. Η δήλωση σχετικά με τους επιβάτες γίνεται με την κατάθεση στις λιμενικές αρχές της κατάστασης με τα άτομα που επιβαίνουν στο σκάφος. Η εν λόγω κατάσταση πρέπει να υποβάλλεται στους συνοριοφύλακες το αργότερο κατά την άφιξη. Κατά τον ίδιο τρόπο, εάν για λόγους ανωτέρας βίας ένα σκάφος αναψυχής που προέρχεται από τρίτη χώρα πρέπει να προσδέσει σε λιμάνι που δεν αποτελεί μεθοριακό σημείο διέλευσης, οι λιμενικές αρχές οφείλουν να επικοινωνήσουν με τις αρχές του πλησιέστερου λιμανιού το οποίο αποτελεί επίσημο μεθοριακό σημείο διέλευσης και να τους γνωστοποιήσουν την παρουσία του σκάφους.

3.4 Κατά τη διάρκεια των υπόψη ελέγχων πρέπει να προσκομίζεται έγγραφο με το σύνολο των τεχνικών χαρακτηριστικών του σκάφους και το ονοματεπώνυμο των επιβαινόντων. Αντίτυπο αυτού του εγγράφου υποβάλλεται στις αρχές των λιμένων άφιξης και αναχώρησης. Όσο το σκάφος παραμένει στα χωρικά ύδατα ενός εκ των κρατών Σένγκεν, αντίγραφο αυτού του καταλόγου πρέπει να περιλαμβάνεται μεταξύ των εγγράφων του σκάφους.

- 3.5 Επιβάλλεται η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων επί των σκαφών αναψυχής ανεξαρτήτως της εκτίμησης των κινδύνων που σχετίζονται με τη λαθρομετανάστευση.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

4. Έλεγχοι με αντικείμενο την παράκτια αλιεία

- 4.1 Με τον όρο «παράκτια αλιεία» νοούνται οι αλιευτικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται με τη βοήθεια πλοίων τα οποία επιστρέφουν καθημερινά ή το αργότερο εντός 36 ωρών σε λιμάνι που βρίσκεται στην επικράτεια κράτους Σένγκεν χωρίς να καταπλέουν προηγουμένως σε λιμάνι τρίτης χώρας.
- 4.2 Τα πληρώματα σκαφών παράκτιας αλιείας που επιστρέφουν καθημερινά ή εντός 36 ωρών στο λιμάνι νηολόγησης ή σε οποιοδήποτε άλλο λιμάνι που βρίσκεται στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν, χωρίς να αγκυροβολήσουν εν των μεταξύ σε λιμάνι τρίτης χώρας, δεν υπόκεινται σε συστηματικό έλεγχο.
- 4.3 Εάν υπάρχει κίνδυνος λαθρομετανάστευσης, ιδίως δε εάν οι ακτές μιας τρίτης χώρας ευρίσκονται σε άμεση εγγύτητα με την επικράτεια του εκάστοτε κράτους Σένγκεν, πρέπει να πραγματοποιείται έλεγχος επί των επιβαινόντων προσώπων ή/και έρευνα του ίδιου του σκάφους.
- 4.4 Το πλήρωμα σκαφών που πραγματοποιούν παράκτια αλιεία και δεν είναι νηολογημένα σε λιμάνι κράτους Σένγκεν πρέπει να ελέγχεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους ναυτικούς (τμήμα I, σημείο 3.4). Ο πλοίαρχος του σκάφους είναι υποχρεωμένος να δηλώνει στις αρμόδιες αρχές κάθε μεταβολή του καταλόγου του πληρώματός του και την ενδεχόμενη παρουσία επιβατών.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

5. Έλεγχοι επί δρομολογίων οχηματαγωγών

5.1 Τα άτομα που επιβαίνουν σε πορθμεία τα οποία εκτελούν δρομολόγια με λιμάνια ευρισκόμενα εκτός του χώρου Σένγκεν πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο. Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

- α) στο μέτρο του δυνατού, πρέπει να υπάρχουν χωριστοί διάδρομοι ελέγχου για τα κράτη μέλη της ΕΕ, τον ΕΟΧ και την Ελβετία·
- β) οι πεζοί επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε ατομικό έλεγχο·
- γ) ο έλεγχος των επιβατών οχημάτων πρέπει να πραγματοποιείται ενώ τα άτομα αυτά παραμένουν στο όχημα·
- δ) οι επιβάτες οχηματαγωγών που ταξιδεύουν με πούλμαν πρέπει να αντιμετωπίζονται όπως και οι πεζοί επιβάτες. Πρέπει να εγκαταλείπουν το όχημα για να υποβληθούν σε έλεγχο·
- ε) ο έλεγχος των οδηγών φορτηγών και των τυχόν συνοδών τους πραγματοποιείται ενώ τα άτομα αυτά παραμένουν στο όχημα. Καταρχήν, αυτός ο έλεγχος πρέπει να πραγματοποιείται χωριστά από τον έλεγχο των υπολοίπων επιβατών·
- στ) για τη διασφάλιση της ταχείας διεξαγωγής των ελέγχων, πρέπει να προβλέπεται επαρκής αριθμός θυρίδων ελέγχου·
- ζ) Προκειμένου, ιδίως, να ανιχνεύεται η παρουσία λαθρομεταναστών, πρέπει να πραγματοποιούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι επί των μέσων μεταφοράς που χρησιμοποιούν οι επιβάτες καθώς και, ενδεχομένως, επί των φορτίων και των άλλων αντικειμένων που βρίσκονται εντός των εν λόγω μέσων μεταφοράς·
- η) το πλήρωμα των οχηματαγωγών πρέπει να αντιμετωπίζεται κατά τον ίδιο τρόπο με το πλήρωμα εμπορικών πλοίων.

* Νομική βάση:

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

ΤΜΗΜΑ V: Έλεγχοι επί της ναυσιπλοΐας στα εσωτερικά ύδατα

1. *Ναυσιπλοΐα στα εσωτερικά ύδατα*

- 1.1 Ως «ναυσιπλοΐα στα εσωτερικά ύδατα με διέλευση εξωτερικού συνόρου» νοείται η χρησιμοποίηση για σκοπούς επαγγελματικούς ή αναψυχής κάθε είδους πλοίων και επιπλεόντων σκαφών σε ποταμούς, διώρυγες και λίμνες.
- 1.2 Οι έλεγχοι που πρέπει να πραγματοποιούνται επί της ναυσιπλοΐας εσωτερικών υδάτων είναι ίδιοι με αυτούς που προβλέπονται για τη θαλάσσια κυκλοφορία γενικά.
- 1.3 Προκειμένου για τα πλοία που χρησιμοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς, θεωρούνται ως μέλη του πληρώματος ή εξομοιούμενα πρόσωπα ο πλοίαρχος και τα πρόσωπα που εργάζονται επί του πλοίου και αναφέρονται στην κατάσταση πληρώματος καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους τα οποία διαμένουν επί του πλοίου.

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα VI)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ

1. Σκοπός της επιτήρησης

1.1 Κύριοι σκοποί της επιτήρησης των εξωτερικών συνόρων σε μέρη που δεν αποτελούν μεθοριακά σημεία διέλευσης, καθώς και των μεθοριακών σημείων διέλευσης εκτός του ωραρίου λειτουργίας τους είναι:

- α) η αποτροπή και αποθάρρυνση της παράνομης διέλευσης των συνόρων·
- β) η καταστολή της διασυνοριακής εγκληματικότητας·
- γ) η εφαρμογή ή η λήψη μέτρων κατά προσώπων που έχουν διασχίσει παράνομα τα σύνορα.

1.2 Ο επικεφαλής συνοριοφύλακας πρέπει να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την αποτροπή κάθε παράνομης διέλευσης των συνόρων και να φροντίζει να υπάρχει επαρκές προσωπικό με βάση αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τη λαθρομετανάστευση και τη διασυνοριακή εγκληματικότητα.

Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό πρέπει να επιλέγονται με κριτήριο το είδος και τα χαρακτηριστικά του εκάστοτε συνόρου (χερσαίο σύνορο, εσωτερικά ύδατα ή θαλάσσιο σύνορο).

2. Μέθοδοι επιτήρησης

2.1 Η επιτήρηση είναι δυνατό να πραγματοποιείται με τη χρήση σταθερών ή κινητών μονάδων, οι οποίες εκτελούν τα καθήκοντά τους με:

- α) περιπολίες,
- β) στάθμευση σε μέρη που είναι γνωστό ή εκτιμάται ότι είναι ευαίσθητα.

2.2 Τα χρονικά διαστήματα της επιτήρησης πρέπει να μεταβάλλονται συχνά και αιφνιδιαστικά, ούτως ώστε να είναι αποτελεσματικότερη η ανίχνευση των τυχόν παράνομων διελεύσεων των συνόρων.

2.3 Οι κύριοι σκοποί τους οποίους εξυπηρετούν οι περιπολίες είναι:

- α) η παρακολούθηση της γεωγραφικής περιοχής στην οποία πραγματοποιούνται οι περιπολίες·
- β) η διασφάλιση του ότι δεν υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια στην περιοχή που καλύπτουν οι περιπολίες·
- γ) ο έλεγχος των εγγράφων των προσώπων που βρίσκονται στην εν λόγω περιοχή και τα οποία δεν είναι γνωστά στο κλιμάκιο που πραγματοποιεί την περιπολία·
- δ) το σταμάτημα κάθε υπόπτου που δεν διαθέτει κανένα επίσημο έγγραφο· εν συνεχεία, το εν λόγω άτομο καλείται να εξηγήσει λεπτομερώς τους λόγους για τους οποίους βρίσκεται στη συγκεκριμένη περιοχή·
- ε) το σταμάτημα και η προσαγωγή στον πλησιέστερο μεθοριακό σταθμό των ατόμων που διέσχισαν ή επιχείρησαν να διασχίσουν παράνομα τα σύνορα.

Κατά τις περιπολίες είναι σκόπιμο να χρησιμοποιούνται ειδικά σκυλιά εντοπισμού. Επίσης είναι σκόπιμο να χρησιμοποιούνται ελικόπτερα, περιπολικά σκάφη και οχήματα παντός εδάφους με σκοπό την ενίσχυση των περιπολιών και της παρακολούθησης των συνόρων.

2.4 Οι κύριοι σκοποί τους οποίους εξυπηρετεί η στάθμευση είναι:

- α) η παρατήρηση σημείων που θεωρούνται ευαίσθητα από την άποψη της παράνομης διέλευσης των συνόρων ή του λαθρεμπορίου·
- β) το σταμάτημα και η προσαγωγή στον μεθοριακό σταθμό ατόμων που διέσχισαν ή επιχείρησαν να διασχίσουν παράνομα τα σύνορα.

2.5 Με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνονται, πρέπει να οργανώνονται έφοδοι με σκοπό τη σύλληψη ανθρώπων που αποτελούν αντικείμενο παράνομης διακίνησης καθώς και των διακινητών.

2.6 Ακόμη, η επιτήρηση πρέπει, στις κατάλληλες περιπτώσεις, να πραγματοποιείται με τη χρήση τεχνικών και ηλεκτρονικών μέσων (δηλαδή ραντάρ, αισθητήρων και συστημάτων υπέρυθρης όρασης κατά τη νύχτα).

** Νομική βάση:*

- Κώδικας συνόρων του Σένγκεν (άρθρο 12)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΑΦΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

• Κοινοτικό δίκαιο:

- Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985 μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 (EE L 239, 22.9.2000, σ. 19)
- Απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 1993 σχετικά με τις κοινές αρχές για την ακύρωση, την ανάκληση ή τη μείωση της διάρκειας ισχύος της ενιαίας θεώρησης (SCH/Com-ex (93)24) (EE L 239, 22.9.2000, σ. 154)
- 94/795/ΔΕΥ: Απόφαση του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1994 σχετικά με κοινή δράση που θεσπίζεται από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τις διατυπώσεις ταξιδίου, για μαθητές, υπηκόους τρίτων χωρών, που διαμένουν σε κράτος μέλος (EE L 327, 19.12.1994, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 1995 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου (EE L 164, 14.7.1995, σ.1) όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 334/2002 του Συμβουλίου, της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2002, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1683/95 της 29^{ης} Μαΐου 1995 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου (EE L 53, 23.2.2002, σ. 7)
- Απόφαση 2119/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη δημιουργία δικτύου επιδημιολογικής παρακολούθησης και ελέγχου των μεταδοτικών ασθενειών στην Κοινότητα (EE L 268, 3.10.1998, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου (EE L 316, 15.12.2000, σ. 1)
- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EE C 364, 18.12.2000, σ.1)
- Οδηγία αριθ. 2001/51 του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2001 για τη συμπλήρωση των διατάξεων του άρθρου 26 της Σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985 (EE L 187, 7.7.2001, σ. 45)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001 περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων

υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών (EE L 81, 21.3.2001, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τις εξής πράξεις:

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2414/2001 του Συμβουλίου (EE L 327 της 12.12.2001)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 453/2003 του Συμβουλίου (EE L 69 της 13.3.2003, σ.10)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 851/2005 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 2005, για την τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 539/2001 περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή όσον αφορά το μηχανισμό αμοιβαιότητας
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 333/2002 του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2002](#) για την καθιέρωση φύλλου ενιαίου τύπου επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που χορηγεί το φύλλο (EE L 53, 23.2.2002, σ. 4)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 407/2002 του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2002](#) που θεσπίζει ορισμένους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 σχετικά με τη θέσπιση του "Eurodac" για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου (EE L 62, 5.3.2002, σ. 1)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002](#) για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (EE L 157, 15.6.2002, σ. 1)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 2320/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002](#) για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας (EE L 355, 30.12.2002, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2003 (Σύμβαση του Δουβλίνου)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 415/2003 του Συμβουλίου της 27ης Φεβρουαρίου 2003](#) σχετικά με τη χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης των εν λόγω θεωρήσεων σε διερχόμενους ναυτικούς (EE L 64, 7.3.2003, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 693/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για την καθιέρωση ειδικού εγγράφου διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και εγγράφου διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης

(FRTD) και για την τροποποίηση της κοινής προξενικής εγκυκλίου και του κοινού εγχειριδίου (EE L 099, 17.4.2003, σ. 8)

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 694/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για τον ενιαίο τύπο των εγγράφων διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και των εγγράφων διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD) που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 693/2003 (EE L 099, 17.4.2003, σ. 15)
- [Απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Μαρτίου 2004](#) για τη σύναψη του μνημονίου συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της εθνικής διοίκησης τουρισμού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας σχετικά με τις θεωρήσεις και τα συναφή ζητήματα που αφορούν ομάδες τουριστών από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (ΚΕΠ) (EE L 83, 20.3.2004, σ. 12)
- [Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004](#) σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (EE L 229, 30.4.2004, σ. 35)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 851/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (EE L 142, 30.04.2004, σ. 1)
- Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (EE L 304, 30.9.2004, σ. 12)
- [Κανονισμός αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2004](#) σχετικά με την καθιέρωση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των κρατών μελών (EE L 385, 29.12.2004, σ. 1)
- [Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005](#) σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (EE L 326, 13.12.2005, σ. 13)
- [Κοινή προξενική εγκύκλιος προς τις διπλωματικές και έμμισθες προξενικές αρχές](#) (EE C 313, 22.12.2005, σ. 1)
- [Κανονισμός αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2006](#) για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (EE L 105, 13.4.2006, σ. 1)

- Απόφαση αριθ. 895/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 για τη θέσπιση απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Κύπρο, τη Λεττονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία, ορισμένων εγγράφων ως ισοδυνάμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις προς το σκοπό της διέλευσης από το έδαφός τους (EE L 167, 20.6.2006, σ. 1)
- Απόφαση αριθ. 896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με τη θέσπιση απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τα κράτη μέλη ορισμένων τίτλων παραμονής που εκδίδουν η Ελβετία και το Λιχτενστάιν για τη διέλευση από το έδαφός τους (EE L 167, 20.6.2006, σ. 8)
- Κανονισμός αριθ. [.../2006] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της [...] για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία στα εξωτερικά χερσαία σύνορα των κρατών μελών

• Διεθνές δίκαιο:

- Σύμβαση της 7^{ης} Δεκεμβρίου 1944 για τη διεθνή πολιτική αεροπορία (Σύμβαση ICAO), παράρτημα 2, 9
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων της 4ης Νοεμβρίου 1950 και τα Πρωτόκολλα αυτής
- Σύμβαση της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967
- Σύμβαση περί διευκόλυνσεως της διεθνούς ναυτιλιακής κινήσεως (Σύμβαση FAL) της 9ης Απριλίου 1965
- Σύμβαση ΔΟΕ σχετικά με τα έγγραφα ταυτότητας των ναυτικών (αριθ. 185) της 19ης Ιουνίου 2003
- Συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου (EE L 114, 30.4.2002, σ. 6)
- Διμερείς συμφωνίες σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία.